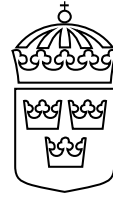

Regeringens skrivelse

2018/19:146

Redovisning av fördelning av medel från
Allmänna arvsfonden under budgetåret 2018

Skr.
2018/19:146

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 19 juni 2019

Stefan Löfven

Lena Hallengren
(Socialdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse lämnas en redogörelse av förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen fördelat medel från fonden under 2018. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling samt analyserar fördelningen av stöd inom de olika verksamhetsområdena. I skrivelsen anges också områden som enligt regeringens mening bör prioriteras vid kommande fördelning av stöd från Allmänna arvsfonden.

Innehållsförteckning

1	Allmänna arvsfonden	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Arvsfondsdelegationen	4
1.3	Kammarkollegiet	5
2	Förvaltningen av Allmänna arvsfonden	6
2.1	Hur Allmänna arvsfonden får egendom	6
2.2	Om Allmänna arvsfonden avstår från egendom	6
2.3	Kammarkollegiets etiska riktlinjer för kapitalförvaltningen	7
2.4	Kammarkollegiets förvaltning av Allmänna arvsfonden 2018	8
2.5	Placeringsinriktning och avkastning	8
2.6	Kostnader för förvaltning och administration	10
3	Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden 2018	12
3.1	Riktlinjer för fördelning av stöd	12
3.1.1	Projektstöd	12
3.1.2	Lokalstöd	13
3.1.3	Krav på redovisning	13
3.2	Fördelning av stöd 2018	13
3.2.1	Redovisning av beviljade medel per målgrupp	14
3.3	Geografisk fördelning	17
3.4	Antalet inkomna och beslutade ärenden 2018	18
3.5	Fördelningen av antalet bifall och avslag	19
3.6	Arvsfondens stöd fördelat per organisationskategori	20
3.7	Fördelning av lokalstöd	22
3.8	Fördelning av stöd genom särskilda satsningar	24
3.8.1	Nyanländasatsningen	24
3.8.2	Ålder är inget hinder	25
4	Kontroll av medelsanvändning ur Allmänna arvsfonden	27
4.1	Projekten kontrolleras i flera steg	27
4.1.1	Allmänna arvsfondens generella villkor	27
4.1.2	Kontroll inför beslut om stöd	28
4.1.3	Kontroll efter beslut om stöd	28
4.1.4	Lokalstödsuppföljning	30
5	Regeringens prioriterade områden	31
5.1	Redovisning av projekten	31
5.1.1	Exempel på projekt som pågick under 2018 per prioriterat område	32
6	Kommunikation, uppföljning och utvärdering	37
6.1	Kommunikation	37
6.1.1	Allmänna arvsfonden i sociala medier	37
6.1.2	Allmänna arvsfondens nyhetsbrev	37
6.1.3	Allmänna arvsfonden i medierna	37
6.1.4	Demokratihandboken	38
6.1.5	Rörlig bild och film	38

	6.1.6	Sverigeresan	38	Skr. 2018/19:146
	6.1.7	Informationsträffar med kommuner	39	
6.2		Uppföljning och utvärdering	39	
	6.2.1	Uppföljning av enskilda projekts överlevnad	40	
	6.2.2	Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad 2018.....	42	
	6.2.3	Arvsfondsdelegationens projekt ur ett jämföringsperspektiv	44	
	6.2.4	Uppföljning av målgruppens delaktighet i arvsfondsprojekten	46	
	6.2.5	Utvärderingsverksamheten	48	
	6.2.6	Uppföljning av avslutade arbetsmarknadsprojekt.....	48	
	6.2.7	En allmänning i det offentliga tjänst? En resa i Allmänna arvsfondens spår	49	
	6.2.8	Erfarenhetsspridning.....	51	
7		Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling.....	52	
8		Inriktning och prioriterade områden 2019.....	57	
	8.1	Funktionshinderspolitik.....	57	
	8.2	Barnrättspolitik.....	58	
	8.3	Ungdomspolitik	58	
	8.4	Prioriterade områden	59	
Bilaga 1		Resultat- och balansräkning.....	64	
Bilaga 2		Tilldelade medel per organisation 2018	71	
Bilaga 3		Överlevande projekt	80	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 juni 2019.....			93	

1 Allmänna arvsfonden

1.1 Bakgrund

Allmänna arvsfonden bildades genom ett beslut av 1928 års riksdag i samband med att arvsrätten begränsades. Kusiner och mer avlägsna släktingar uteslöts från arvsrätt, vilket ledde till att det allmännas arvsrätt utökades väsentligt. Skälet till begränsningen var en förändrad syn på arvsrätt. Kvarlåtenskap som inte övergick till en arvsberättigad släkting skulle i stället tillfalla en särskild fond, Allmänna arvsfonden. Fonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Närmare bestämmelser om Allmänna arvsfonden finns i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden och förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden. Två statliga myndigheter har hand om arvsfondsärenden, Kammarkollegiet och Arvsfondsdelegationen. Kammarkollegiets uppgift är att företräda och bevaka fondens rätt till arv. Kammarkollegiet ska också förvalta fonden på bästa möjliga sätt och betala ut pengar till beviljade projekt samt utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Arvsfondsdelegationen. Vilka projekt som ska få stöd ur fonden beslutas av Arvsfondsdelegationen som också följer upp projekten och informerar om fondens ändamål och fondmedlens användningsområde.

1.2 Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd från Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen ska enligt lagen om Allmänna arvsfonden ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd samt enligt förordningen om Allmänna arvsfonden informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde.

Arvsfondsdelegationen leds av en nämnd som utses av regeringen och som består av en ordförande, en vice ordförande och högst sju andra ledamöter, varav majoriteten är personer som inte arbetar inom Regeringskansliet. Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska delegationens ordförande arbeta inom Regeringskansliet.

Arvsfondsdelegationen är beslutförför när ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Antalet ledamöter regleras i förordningen om Allmänna arvsfonden och genom en förordningsändring som trädde i kraft den 15 oktober 2018 utökades övriga ledamöter från fem till sju. Förändringen genomfördes för att minska risken att delegationen inte kan fatta beslut i enskilda ärenden när ledamöter anmäler jäv eller om de inte närvarar vid sammanträdena av andra anledningar.

Regeringen redovisar årligen förvaltningen av Allmänna arvsfonden och fördelningen av stöd från fonden till riksdagen. Regeringen anger även inriktning och prioriteringar för Arvsfondsdelegationens verksamhet.

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Till Kammarkollegiets uppgifter hör att bevaka Allmänna arvsfondens rätt, förvalta fondens kapital samt utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Arvsfondsdelegationen. Kammarkollegiets kostnader finansieras med medel från Allmänna arvsfonden och under 2018 fick kollegiet disponera en budget om cirka 74,1 miljoner kronor för detta ändamål.

Sedan januari 2012 har fonddelegationen i uppdrag att besluta om långsiktig placeringsinriktning och strategiska frågor för förvaltningen av Allmänna arvsfondens kapital. Fonddelegationen, som utses av regeringen, är ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet för kapitalförvaltningen. Den är sammansatt av personer med kompetens och lång erfarenhet inom kapitalförvaltning och närliggande områden.

Kammarkollegiets kapitalförvaltning sker i syfte att tillgodose såväl behovet av en god direktavkastning som önskemålet om värdebeständighet.

Kammarkollegiet ska varje år till regeringen, i samband med att den egna årsredovisningen lämnas, även lämna en redovisning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden. Redovisningen ska granskas av Riksrevisionen inom ramen för den årliga revisionen.

2 Förvaltningen av Allmänna arvsfonden

2.1 Hur Allmänna arvsfonden får egendom

Arv tillfaller fonden

När en person avlider utan att efterlämna maka, make eller närmare släktingar än kusiner och det finns egendom i dödsboet är Allmänna arvsfonden legal arvtagare i den mån egendomen inte har testamenterats till någon annan. Om den avlidne var änka eller änkling, tillfaller arvet Allmänna arvsfonden endast om det inte finns några arvsberättigade släktingar efter den först avlidna maken eller maken. En förutsättning för att dessa släktingar ska arva är att de till exempel inte uteslutits från arv på grund av testamente eller att de inte tidigare fått ut vad de är berättigade till. Förutom genom arv kan fonden också få egendom genom bland annat förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, gåva eller testamente. Allmänna arvsfonden tillförs sedan juli 2016 också värdet av återvunna metaller efter kremering.

God man förordnas

När det inte finns någon annan arvinge än Allmänna arvsfonden och fonden inte uteslutits från arv genom testamente, ska Kammarkollegiet förordna en god man. Den gode mannen företräder fonden vid boutredningen och sköter det praktiska arbetet med boet. Vidare står den gode mannen under kollegiets tillsyn. När boutredningen är klar redovisar den gode mannen sin förvaltning till Kammarkollegiet och betalar in de medel som finns kvar till fonden. Medlen tas upp i Allmänna arvsfondens redovisning vid den tidpunkt de betalas in till fonden.

Avveckling av dödsbo

Kammarkollegiet företräder Allmänna arvsfondens intressen och ser till att boet avvecklas på ett riktigt sätt. Under 2018 inkom 1 690 arvsfundsärenden till kollegiet. I dessa fanns det ett testamente i 1 066 fall, med en begäran om att kollegiet skulle godkänna den avlidnes testamente till förmån för någon annan än fonden. De flesta testamenten godkändes av kollegiet. Antalet dödsbon där egendom, helt eller delvis, skulle avvecklas för arvsfondens räkning uppgick till 657. Under 2018 kom det in 672 miljoner kronor netto till Allmänna arvsfonden. Jämfört med 2017 var det 132 miljoner kronor mindre.

2.2 Om Allmänna arvsfonden avstår från egendom

Kammarkollegiet strävar efter att avveckla berörda dödsbon så snabbt som möjligt i syfte att likvida medel ska komma fonden till godo och kunna delas ut för dess ändamål. I vissa fall får arv eller försäkringsbelopp som fonden tagit emot avstås till någon annan. Det får ske om det med hänsyn

till uttalanden av arvlåtaren eller andra särskilda omständigheter kan anses stämma överens med arvlåtarens yttersta vilja. Arv eller försäkringsbelopp får också avstås till arvlåtarens släkting eller någon annan person som har stått arvlåtaren nära, om det kan anses skäligt. Praxis i fråga om avstående på denna grund är dock restriktiv.

Under 2018 inkom 42 ansökningar om arvsavstående till Kammarkollegiet.

Vidare får arv som utgörs av egendom av väsentlig betydelse från kulturhistorisk synpunkt eller från natur- eller kulturvårdssynpunkt avstås till en juridisk person som har särskilda förutsättningar att ta hand om egendomen på lämpligt sätt. Om det finns särskilda skäl, får ett belopp av det arv som tillfallit Allmänna arvsfonden tillsammans med sådan egendom avstås till den som tar emot egendomen att användas för sådana omedelbara åtgärder som är nödvändiga för att bevara egendomen. En ansökan om arvsavstående ska lämnas till Kammarkollegiet senast tre år efter dödsfallet eller efter det att arvet genom preskription tillfallit fonden. Från och med den 1 januari 2014 beslutar Kammarkollegiet om avstående av arv eller försäkringsbelopp oberoende av värdet på kvarlåtenskapen. Om det i ett ärende om avstående av arv eller försäkringsbelopp som tillfallit Allmänna arvsfonden uppkommer någon fråga av särskild vikt från allmän synpunkt, ska kollegiet lämna över frågan med eget yttrande till regeringen för avgörande.

2.3 Kammarkollegiets etiska riktlinjer för kapitalförvaltningen

Kammarkollegiet ser ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling som en förutsättning för långsiktig tillväxt.

Kammarkollegiets ESG-policy i kapitalförvaltningen (ESG står för Environment, Social, and Governance factors) utgår från en etablerad normgrund, fastställda kriterier och en process som utvecklas för att vara en integrerad del i investeringsprocessen. Normgrunden omfattar internationella konventioner för miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och antikorrup­tion samt för humanitär rätt. Exempel på internationella normer som ska följas av de bolag Kammarkollegiet investerar i är:

1. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
2. ILO:s kärnkonventioner om rättigheter i arbetslivet
3. Rio-deklarationen om miljö och utveckling
4. FN:s konvention om biologisk mångfald
5. FN:s konvention mot korrup­tion

Kammarkollegiet följer i sin kapitalförvaltning Förenta Nationernas principer för ansvarsfulla investeringar (UNPRI). Policyen omfattar också fastställda kriterier för följande produkter och branscher: alkohol, pornografi, spel, tobak och vapen. För varje område finns begränsningar när det gäller placeringar i dessa produkter och branscher.

2.4 Kammarkollegiets förvaltning av Allmänna arvsfonden 2018

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Kollegiet betalar ut beviljat stöd efter rekvisition. Kollegiets kapitalförvaltning ska tillgodose såväl behovet av en god direkt avkastning som önskemålet om värdebeständighet. Efter korrigerig av restituerade arvsmedel läggs en tiondel av de medel som tillfallit fonden under ett år till fondkapitalet. Återstoden får tillsammans med direktavkastningen delas ut. I det följande kan summeringsdifferenser förekomma i tabeller och sammanställningar på grund av avrundningar. Tabell 2.1 beskriver influtna arvsmedel och hur stor summa som inkommit under året som är tillgänglig för utdelning. I tabell 2.2 beskrivs sedan det utdelningsbara kapitalet som även inkluderar medel från föregående år som inte fördelats.

Tabell 2.1 Utdelningsbara medel som har tillfallit Allmänna arvsfonden, miljoner kronor

	2018	2017	2016	2015	2014
Influtna arvsmedel (netto)	596	789	634	523	462
Varav 10 % (netto) som läggs till fondkapitalet	60	79	63	52	46
Återstoden av influtna arvsmedel 90 % (netto)	536	710	571	471	501
Direktavkastning (netto)	168	185	148	177	166
Metallåtervinning	76	16	0		
Summa utdelningsbara medel som inkommit under året	780	911	719	648	582

Den 31 december 2018 fanns det totalt 1 241 miljoner kronor tillgängligt för Arvsfondsdelegationen att fatta beslut om under 2019. Året innan var motsvarande belopp 997 miljoner kronor. I tabell 2.2 redovisas beslutade och utbetalda bidrag under året samt utgående fritt kapital vid årets slut. Med fritt kapital menas den summa som finns tillgänglig att fördela i projektstöd nästa år.

Tabell 2.2 Beslutade och utbetalade bidrag, miljoner kronor

	2018	2017	2016	2015	2014
Beslutade bidrag	592	1 011	1 082	642	616
Utbetalade bidrag	-664	-718	-662	-607	-575
Utgående fritt kapital	1 241	997	1 037	1 416	1 366

2.5 Placeringsinriktning och avkastning

Fonddelegationen inom Kammarkollegiet beslutar om långsiktig placeringsinriktning, hantering av risker och andra strategiska frågor för förvaltningen av fonden.

Fondens bokförda värde uppgick den 31 december 2018 till 5 551 miljoner kronor, en minskning med 627 miljoner kronor, se tabell 2.3. Från och med 2016 beslutar Arvsfondsdelegationen om projektmedel för tre år i taget i stället för ett år. På grund av denna förändring är fondens skulder relativt sett högre än 2016.

Skr. 2018/19:146

Tabell 2.3 Allmänna arvsfondens värdeutveckling, miljoner kronor

Bokfört värde	2018	2017	2016	2015	2014
Tillgångar	6 552	6 014	5 608	5 362	5 109
Skulder	-1 001	-1 090	-824	-400	-371
Summa	5 551	4 924	4 784	4 962	4 739

Marknadsvärde	2018	2017	2016	2015	2014
Tillgångar	8 744	8 903	8 224	7 642	7 491
Skulder	- 1 001	-1 090	-824	-400	-370
Summa	7 743	7 813	7 400	7 242	7 124

Avkastning

Den höga aktieandelen är beslutad mot bakgrund av fondens långa placeringshorisont. Under 2018 föll tillgångspriserna generellt, vilket förklarar den negativa totalavkastningen på cirka -1,3 procent. Vid utgången av 2018 var det förvaltade kapitalet cirka 8,74 miljarder kronor att jämföra med 8,9 miljarder kronor vid årets början.

Andelen alternativa investeringsfonder kommer att öka framöver, vilket motiveras av fondens långsiktiga placeringshorisont och begränsade behov av likviditet. Denna tillgång förväntas förbättra den riskjusterade avkastningen på sikt, det vill säga avkastningen i förhållande till risken.

Delegationens mål om en långsiktig real avkastning på 3 procent har överskridits under senare år, vilket främst beror på god aktiemarknadsutveckling, men under 2018 var den relativa avkastningen längre än för jämförelseindex. Den totala avkastningen på -1,3 procent under 2018 är att betrakta som mindre god eftersom den understigit gällande inflation. Under 2018 lönade sig inte placeringsinriktningen med närmare 60 procents aktier eftersom världens börser föll. Utifrån fondens långa placeringshorisont bör en utvärdering främst göras på längre sikt.

Tabell 2.4 Total avkastning i Allmänna arvsfondens portfölj, procent

Tillgångsslag	Avkastning 2018	Index 2018	Avkastning 2017	Index 2017
Räntekonsortiet	0,5	0,0	0,9	0,0
Aktiekonsortiet Sverige	-4,1	-4,6	8,5	9,6
Aktieindexkonsortiet Utland	-2,5	-1,0	17,5	13,8
Aktieindexkonsortiet Sverige	-5,0	-5,2	9,0	8,9
Företagsobligationskonsortiet	0,8	0,6	1,8	1,3
Aktiekonsortiet Kronan	-8,5	n.a.	n.a.	n.a.
Alternativa investeringsfonder	14,6	14,6	4,8	4,8
Bankmedel	-0,5	-0,8	-0,6	-0,8
Portföljens totalavkastning	-1,3	-1,1	7,9	6,7

2.6 Kostnader för förvaltning och administration

Allmänna arvsfondens medel används för att täcka Kammarkollegiets kostnader för förvaltning och administration av dödsboavveckling, hantering av återkravsärenden, fondförvaltning och utbetalningar av projektmedel. På samma sätt används fonden för att täcka kostnaderna för handläggning av projektansökningar och projektredovisningar inkomna till Arvsfondsdelegationen samt för controller-, kommunikations- och utvärderingsverksamhet. De totala kostnaderna för de verksamheter som avsåg arvsfonden under 2018 uppgick till 71,0 miljoner kronor. Det innebär att kostnaderna ökade med 3,2 miljoner kronor (eller 4,8 procent) jämfört med 2017, se tabell 2.5.

Tabell 2.5 Förvaltnings- och administrationskostnader, miljoner kronor

	2018	2017	2016	2015	2014
Kammarkollegiet totalt	29,4	28,8	26,8	26,5	25,7
Dödsboavveckling med mera	17,5	17,4	16,7	16,8	16,5
Fondförvaltning	10,0	9,5	9,0	8,6	8,5
Utbetalning av beviljat stöd	1,9	1,9	1,1	1,1	0,7
Arvsfondsdelegationen totalt	41,5	38,9	39,9	34,3	34,3
Personalkostnader	24,4	22,2	21,5	19,1	19,2
Lokalkostnader	2,6	2,5	2,0	2,1	2,1
Övriga kostnader	14,5	14,2	16,4	13,1	13,0
Totalt förvaltnings- och administrationskostnader	70,9	67,7	66,7	60,8	60,0

För att volymen av beviljade projektmedel till landets ideella organisationer ska motsvara inflödet av medel till Allmänna arvsfonden har den handläggande och administrativa verksamheten vid Kammarkollegiet kontinuerligt stärkts. Målsättningen har varit att med bibehållen eller ökad kvalitet i handläggningen bevilja mer projektmedel än tidigare.

Under 2018 ökade kostnaderna för Arvsfondsdelegationens verksamhet jämfört med året innan. De ökade kostnaderna är främst en följd av personalförstärkning inom processutveckling samt inom controller-, jurist- och administrationsfunktionen. Personalförstärkningarna har gjorts för att förbättra rättssäkerheten samt kontrollen och uppföljningen av projektmedlens användning. Övergången till fleråriga projektstödsbeslut samt förberedelserna inför en digitalisering av ansökningsförfarandet har även inneburit ett behov av personalförstärkningar.

Under 2012 inrättades en controllerverksamhet som dels ger projekten och handläggarna stöd i ekonomiska frågor, dels förbättrar kontrollen av projektmedlens användning. Under 2014 utvecklades en ny webb, under 2015 förstärktes de administrativa och handläggande funktionerna vid Kammarkollegiet med en juristfunktion och under 2016 med ytterligare två handläggare. I budgetposten för övriga kostnader ingår förutom kostnad för utvärderingar och kommunikation även overheadkostnader såsom it, personal- och ekonomifunktioner.

Under 2017 inrättades en processutvecklingsfunktion. Den ansvarar för att leda och strukturera utveckling och genomförande av tydliga och effektiva interna rutiner, processer och styrdokument. Processutvecklingsfunktionen har sedan den inrättades bland annat arbetat med struktur för intern samverkan samt stödverktyg kring den fleråriga beslutsprocessen för projektstöd.

Tabell 2.6 visar utvecklingen av driftskostnaderna i förhållande till beslutade projektmedel. I kostnaderna ingår samtliga driftskostnader, det vill säga även del av Kammarkollegiets overheadkostnader (exempelvis lokal-kostnader och IT-kostnader) samt verksamhetens kostnader för kommunikation, utvärdering med mera. Mätt som andel av beslutade projektmedel uppgick driftskostnaderna för Arvsfondsdelegationen under 2018 till 6 procent. Trots att driftskostnaderna för Arvsfondsdelegationen ökat, har andelen driftskostnader i förhållande till beslutade projektmedel legat relativt konstant. Förklaringen är att volymen beslutade projektmedel har ökat.

Tabell 2.6 Driftskostnader i förhållande till beslutade projektmedel, procent

	2018	2017	2016	2015	2014
Andelen driftskostnader	6,0	6,1	5,2	5,1	5,3

En annan indikator är driftskostnaderna i förhållande till antalet beslut i fråga om projektansökningar som fattas. Tabell 2.7 visar utvecklingen av dessa enhetskostnader över tid. Som beslut räknas bifall och avslag, men även godkännande av projektens redovisningar samt de ansökningar som, efter ibland omfattande handläggning, har återkallats av den sökande organisationen och därmed läggs till handlingarna. Antalet beslut har varit relativt konstant jämfört med 2018. Eftersom driftskostnaderna har ökat till följd av kvalitetshöjande insatser visar denna indikator att driftskostnaderna i förhållande till antalet beslut ökade under 2018.

Tabell 2.7 Driftskostnader per beslut, kronor

	2018	2017	2016	2015	2014
Driftskostnader per beslut	31 100	28 400	28 800	22 300	18 700

3 Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden 2018

3.1 Riktlinjer för fördelning av stöd

Handläggning av ärenden om stöd ur Allmänna arvsfonden regleras i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden och förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden.

Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska stöd från Allmänna arvsfonden främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens tre målgrupper: barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Stöd ur fonden ska i första hand lämnas till verksamhet som är nyskapande och utvecklande. Stöd får också, om det bedöms som särskilt angeläget, lämnas till anläggningar, lokaler och utrustning.

3.1.1 Projektstöd

Allmänna arvsfonden har, enligt 5–7 §§ lagen om Allmänna arvsfonden, till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Stöd ur fonden ska i första hand lämnas till projekt som är nyskapande och utvecklande. De som kan få stöd är organisationer som bedriver ideell verksamhet, men offentlig huvudman kan beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. En kommun kan därför beviljas stöd för att genomföra ett projekt, i sådana fall ställs särskilt höga krav på att projektet är nyskapande och bedrivs i nära samarbete med ideell förening. Stöd får inte ges till enskilda personer eller till vinstdrivande företag. Ett projekt kan enligt praxis beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden under normalt högst tre år och en plan ska finnas över hur verksamheten eller metoden lever vidare efter projektets slut samt för hur projektets erfarenheter tas tillvara och sprids.

Projekt som beviljas stöd ska kunna bidra till att berörda målgruppers villkor och förutsättningar förbättras och utvecklas. En bedömning görs av i vilken utsträckning barn, ungdomar eller personer med funktionsnedsättning själva är delaktiga i planeringen och genomförandet av projektet. På samma sätt görs en bedömning av graden av nyskapande och utveckling i projektet. Syftet är att ge stöd till utvecklingsprojekt med hög grad av delaktighet från någon av fondens målgrupper och med potential att leva vidare efter det att det ekonomiska stödet ur fonden upphört.

3.1.2 Lokalstöd

Stöd kan även lämnas för del av kostnader för ny-, om- eller tillbyggnad av lokaler och anläggningar. Verksamheten ska vara nyskapande på orten. Endast organisationer som bedriver ideell verksamhet kan beviljas lokalstöd. En organisation som beviljats lokalstöd är skyldig att under minst tio år bedriva den verksamhet som låg till grund för beslutet. Lokalen eller anläggningen ska ägas av den sökande föreningen eller hyras med långtidskontrakt. Om lokalen eller anläggningen används till något annat ändamål än vad som överenskommits, kan begäran om återbetalning till Allmänna arvsfonden ske. Den som beviljas stöd ska också bidra till finansieringen av projektet med en inte oväsentlig del. Under beredningen av sådana ansökningar hämtas alltid uppgifter in om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Inför samtliga beslut om bifall för lokalstödsansökningar äger en dialog rum med berörd kommun.

3.1.3 Krav på redovisning

Varje mottagare av stöd ur Allmänna arvsfonden ska lämna en skriftlig redovisning av projektarbetet till Arvsfondsdelegationen, senast det datum som anges i beslutet om stöd. Dessutom ska en ekonomisk redovisning lämnas för hur det beviljade beloppet har använts. Den ekonomiska redovisningen ska vara bestyrkt av godkänd eller auktoriserad revisor.

3.2 Fördelning av stöd 2018

För att jämföra beslutsvolymen beräknas de fleråriga besluten som om de vore ettåriga. Med en sådan justering fördelades 647 miljoner kronor på 377 projekt genom beslut av Arvsfondsdelegationen under 2018. Det är den näst högsta volymen i Allmänna arvsfondens historia. Även om volymen på projektbidraget ökar så minskade antalet bifallsbeslut under 2017 i jämförelse med tidigare år. Under 2018 ökade dock antalet bifallsbeslut något i jämförelse med 2017.

Det låga antalet nya projekt beror dels på ett minskat antal nya ansökningar, dels på att Arvsfondsavdelningen lagt tid och resurser på utveckling av nya styrdokument, ansökningsblanketter och interna processer. Mindre resurser än tidigare år har också lagts på kommunikation på grund av personalomsättning. En annan bidragande orsak till det lägre antalet inkommande projektansökningar är telefonjouren, som innebär att föreningar kan ringa och testa sina projektidéer. Telefonjouren medför att föreningar på ett enkelt sätt kan testa sin projektidé och få svar på om det är aktuellt att ansöka om medel ur Allmänna arvsfonden. Det leder till ett lägre antal projektansökningar från sökande som inte kunnat få bifall. Coachningen av föreningar genom telefonjouren bidrar även till att de ansökningar som kommer in håller hög kvalitet, vilket visar sig i en fortsatt hög bifallsfrekvens, se avsnitt 3.4.

Antalet projekt och volymen beslutade projektmedel med fokus på målgruppen barn ökade under 2018 jämfört med året innan. Detsamma

gäller för målgruppen ungdomar. För målgruppen personer med funktionsnedsättning var volymen beslutade projektmedel oförändrad, medan antalet projekt minskade något.

3.2.1 Redovisning av beviljade medel per målgrupp

Arvsfondsdelegationen har två stödformer. Den dominerande stödformen är projektstöd, som innebär att föreningen får stöd för att utveckla en verksamhet, metod, utbildningsinsats eller delaktighets- eller informationsarbete under normalt sett högst tre år. Den andra stödformen är lokalstöd, vilket innebär att en förening kan få stöd för ny-, om- och tillbyggnad av en lokal eller anläggning som behövs för att driva en nyskapande och utvecklande verksamhet. I det här avsnittet redovisas översiktligt projekt- och lokalstödsmedel som Arvsfondsdelegationen fattat beslut om. Om inget annat anges gäller redovisningen båda stödformerna. När antalet projekt anges i text och tabell anger siffran antalet bifallsbeslut. I några enstaka fall har samma projekt fått två beslut under samma år.

Målgruppen barn

I målgruppen barn ingår också barn med funktionsnedsättning. Under 2018 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av 174 miljoner kronor till projekt med målgruppen barn enligt tabell 3.1. Det innebär en ökning med 29 miljoner kronor jämfört med 2017. Antalet bifallsbeslut under 2018 var 105 stycken, vilket är sju fler än året innan.

Tabell 3.1 Projekt till förmån för barn under 12 år, tusen kronor

Skr. 2018/19:146

Projektändamål	Antal projekt	summa, tkr
Fritid/idrott	36	59 848
Integration	12	20 419
Kultur	9	15 362
Familjestöd	8	9 889
Information/utbildning	8	15 450
Demokrati och delaktighet	6	11 210
Egen Kraft! (särskild satsning)	6	7 116
Förebygga brott, våld och mobbing	5	12 340
Jämställdhet och könsroller	5	7 257
Psykisk ohälsa	4	4 594
Barn i utsatta situationer	4	4 459
Hjälpmedel	1	1 712
Rehabilitering	1	4 010
Totalt	105	173 665

Målgruppen ungdomar

I målgruppen ungdomar ingår också ungdomar med funktionsnedsättning. Under 2018 fattade Arvsfondsdelegationen beslut om 311 miljoner kronor genom 171 bifall till projekt med målgruppen ungdom, se tabell 3.2. Jämfört med föregående år innebär det en ökning med 23 miljoner kronor. Antalet projekt med ungdomar som målgrupp var tio fler än under 2017.

Tabell 3.2 Projekt till förmån för ungdomar 12–25 år, tusen kronor

Projektändamål	Antal projekt	Summa, tkr
Fritid/idrott	36	71 196
Integration	20	24 427
Kultur	19	32 982
Demokrati och delaktighet	18	37 532
Egen Kraft! (särskild satsning)	16	25 075
Jämställdhet/könsroller	14	23 788
Information/utbildning	14	26 012
Arbete/sysselsättning	10	14 334
Förebygga brott, våld och mobbning	9	27 691
Barn och unga i utsatta situationer	6	10 126
Psykisk ohälsa	4	9 588
Drogförebyggande	3	4 536
Rehabilitering	2	3 329
Totalt	171	310 615

Målgruppen personer med funktionsnedsättning

Under 2018 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av 163 miljoner kronor genom 101 bifallsbeslut till projekt med målgruppen personer med funktionsnedsättning, se tabell 3.3. Det är samma belopp-, men nio projekt färre än under 2017.

Tabell 3.3 Projekt till förmån för personer med funktionsnedsättning, tusen kronor

Skr. 2018/19:146

Projektändamål	Antal projekt	Summa, tkr
Egen Kraft! (särskild satsning)	30	41 954
Fritid/idrott	12	15 684
Psykisk hälsa	11	20 170
Information/utbildning	8	15 739
Kultur	8	11 451
Demokrati och delaktighet	6	12 912
Rehabilitering	6	13 375
Arbete och sysselsättning	4	5 717
Familjestöd	4	6 587
Kost och motion	4	6 246
Förebygga brott, våld och mobbing	2	2 865
Hjälpmedel	2	3 308
Integration	1	1 864
Drogförebyggande	1	1 445
Tillgänglighet	1	1 393
Jämställdhet och könsroller	1	2 174
Totalt	101	162 844

3.3 Geografisk fördelning

Drygt 61 procent, 395 miljoner kronor, av de medel som beslutades under 2018 fördelades till lokala och regionala projekt. Till denna kategori hör projekt som genomförs på en eller flera angränsande orter eller län. Varje projekt inkluderas bara en gång i statistiken och projektet hänförs till det län där organisationen har sitt säte. Resterande medel gick till det som definieras som nationella projekt. Exempel på nationella projekt är barn- och ungdomsprojekt som samarbetar med kulturinstitutioner över hela landet eller en nationell funktionshindersorganisation som tagit fram en utbildningsstrategi för personer som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Mätt i antal är 241 stycken (64 procent) av beviljade projekt av lokal eller regional natur, medan resterande projekt utgörs av nationella projekt. I likhet med de senaste åren fick projekt i samtliga län bifall under året. Flest ansökningar kommer från föreningar i storstadsområdena, vilket är naturligt eftersom där också finns flest antal föreningar och personer. Föreningar i storstadsområdena är också de som fått flest bifall och flest avslag på inkommande ansökningar. Ett stort antal beviljade projekt genomförs av organisationer som har sitt säte i Stockholm, men merparten av dessa projekt bedöms vara nationella.

Tabell 3.4 redovisar den länsvisa fördelningen av medel ur Allmänna arvsfonden. Tabellen visar endast de lokala och regionala projekten och lokalstödsprojekten är inkluderade. De nationella projekten är inte medräknade.

Tabell 3.4 Regional fördelning av beviljade medel till lokala och regionala projekt

Län	Antal projekt	Summa miljoner kronor
Skåne	41	74
Stockholm	41	69
Västra Götaland	36	64
Dalarna	13	27
Västerbotten	13	20
Jönköping	12	22
Uppsala	10	14
Örebro	10	11
Gävleborg	10	11
Halland	8	13
Värmland	7	13
Kronoberg	6	12
Västernorrland	6	7
Södermanland	6	7
Kalmar	5	9
Östergötland	4	7
Västmanland	4	5
Norrbottn	3	4
Gotland	3	2
Jämtland	2	4
Blekinge	1	0
Totalt	241	395

Av de organisationer som beviljades medel ur Allmänna arvsfonden för nya projekt under 2018 hade 65 procent inte fått medel ur fonden tidigare (enligt genomgång av bifallsbesluten från och med 2004). Under 2017 var motsvarande siffra 63 procent.

3.4 Antalet inkomna och beslutade ärenden 2018

Under år 2018 inkom det 1 316 ärenden till Arvsfondsdelegationen, vilket är högre än under de senaste två åren. 696 av dessa ärenden var nya ansökningar. Den högre volymen ärenden hänger främst samman med ett ökat antal så kallade fortsättningsansökningar. Arvsfondsdelegationen fattar fleråriga projektstödsbeslut. Föregående års projektredovisning ska dock godkännas innan ett projekt kan fortsätta med finansiering ur Allmänna arvsfonden. Det görs i samband med att projektplanen för nästkommande år hanteras. Även projektens slutredovisningar granskas. Under 2018 granskades och godkändes totalt 404 redovisningar. Tabell 3.5 visar antalet inkomna ärenden till Arvsfondsdelegationen. Ärenden som rör barn och ungdomar med funktionsnedsättning hänförs till kategorierna barn respektive ungdom i tabellen. Under kategorin Inte fondens målgrupper ingår även ärenden från enskilda personer.

Tabell 3.5 Inkomna ärenden till Arvsfondsdelegationen (st.)

Inkomna ärenden	2018	2017	2016	2015	2014
Barn	402	306	340	398	516
Ungdom	616	487	574	639	870
Personer med funktionsnedsättning	258	274	292	334	397
Inte fondens målgrupper	40	48	48	58	78
Totalt	1 316	1 115	1 254	1 429	1 861

Fördelade på	2018	2017	2016	2015	2014
Ansökningar	927	834	985	1059	1331
Övrigt ärende	11	18	17	27	22
Redovisningar	378	263	252	343	508
Totalt	1 316	1 115	1 254	1 429	1 861

Under 2018 fattades sammanlagt 915 beslut fattats, se tabell 3.6. Det är en minskning jämfört med året innan och beror på färre avslagsbeslut. Antalet bifall ökade marginellt jämfört med året innan.

Tabell 3.6 Beslut tagna av Arvsfondsdelegationen, exklusive redovisningar (st.)

	2018	2017	2016	2015	2014
Bifall	377	369	438	428	427
Avslag	441	553	481	625	854
Övriga	97	113	122	114	114
Totalt	915	1 035	1 041	1 167	1 395

3.5 Fördelningen av antalet bifall och avslag

Arvsfondsdelegationen har beslutat att avslå 441 ansökningar. Orsakerna till avslagen har bland annat varit att projekten inte bedömts vara tillräckligt nyskapande, att de inte haft tillräckligt hög delaktighet från målgruppen eller att de avsett verksamhet som redan finns som reguljär verksamhet. Andra ansökningar har avslagits på grund av att de inte haft en rimlig plan för projektets överlevnad, att de avsett kostnader för enstaka arrangemang eller att ansökan kommit från enskilda personer eller nystartade föreningar.

I genomsnitt har 26 procent av de nya ansökningar som delegationen fattat beslut om under året beviljats stöd under 2018, se tabell 3.7. Det är samma resultat som året innan. Tabell 3.8 visar fördelningen på antalet bifall och avslag fördelat per målgrupp.

Tabell 3.7 Andel bifall för nya ansökningar, procent

	2018	2017	2016	2015	2014
Bifallsfrekvens	26	26	30	24	21

Tabell 3.8 Fördelning av antalet bifall och avslag (st.)

Bifall	2018	2017	2016	2015	2014
Barn	105	99	121	98	103
Ungdom	171	160	201	199	192
Personer med funktionsnedsättning	101	110	115	131	132
Antal projekt	377	369	438	428	427

Avslag	2018	2017	2016	2015	2014
Barn	157	166	164	191	272
Ungdom	207	252	224	267	405
Personer med funktionsnedsättning	62	106	65	127	126
Inte fondens målgrupper	15	29	28	40	51
Totalt antal avslag	441	553	481	625	854

3.6 Arvsfondens stöd fördelat per organisationskategori

Ansökningarna till Arvsfondsdelegationen kommer från ett brett spektrum av organisationer och föreningar runt om i landet. För att få en bild av vilka organisationer och föreningar som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden har de delats in i olika kategorier.

Tabell 3.9 visar vilken typ av organisationer som står som ansvariga projektägare för de projekt som fick finansiering ur Allmänna arvsfonden under 2018. I nästan alla projekt finns det dock ett antal andra organisationer som medverkar som samarbetspartner. Tre av fyra projekt är konkreta samarbeten mellan ideella organisationer och offentliga aktörer så som skolor, fritidsförvaltningar, sjukhus, socialtjänsten med mera. Vissa organisationer har under året fått stöd till fler än ett projekt. I bilaga 2 redovisas samtliga organisationer som fick stöd ur Allmänna arvsfonden under 2018.

Idrottsföreningar är likt föregående år den kategori organisationer som fått flest bifall. En stor andel av de projekt som bedrivs av idrottsföreningar är lokalstöd, det vill säga finansiering av byggnation av lokaler och anläggningar. De idrottsföreningar som fått stöd avser främst att utöka sina verksamheter med flera aktiviteter och att nå nya målgrupper, bland annat personer med funktionsnedsättning, unga som inte är föreningsaktiva och nyanlända barn och ungdomar. Flera organisationer uppger också mer övergripande mål med sin idrottsverksamhet som exempelvis att öka kunskap om jämställdhet, att minska fördomar och utanförskap och att öka tryggheten på orten. Ett sätt att nå fler barn och unga är fadderverksamhet, att anordna prova-på-dagar, att bedriva spontanidrott och att låna ut utrustning. För att nå målet med sin verksamhet samarbetar många av organisationerna med andra föreningar och offentlig verksamhet såsom skolor, den sociala omsorgen och boenden för asylsökande.

Som tidigare år är funktionshindersorganisationerna den kategori av organisation som får näst mest projekt finansierade av Allmänna arvsfonden. Två områden, kommunikation och språk samt psykisk ohälsa,

utmärker sig med flera projekt. Tio projekt vänder sig till personer med psykisk ohälsa, exempelvis genomför föreningen Attention fem projekt runt om i landet.

Den tredje största kategorin är kulturföreningar som i sina projekt ofta vänder sig till personer med funktionsnedsättning och till nyanlända barn och ungdomar. Med kulturen som redskap ges människor möjlighet att få en röst i samhället och gestalta sina erfarenheter och drömmar, bana väg ut i arbetslivet, få struktur i sin vardag och bryta med utanförskap. Majoriteten av projekten samverkar med andra föreningar och offentlig sektor.

Två tredjedelar av de projekt som genomförs av studieförbunden har personer med funktionsnedsättning som målgrupp. Projekten ska tillsammans med målgruppen undersöka och prova olika arbetssätt för inkludering och egenmakt. Majoriteten av dessa projekt använder kulturen som redskap. Fem av de pågående projekten har som syfte att skapa mötesplatser för nyanlända barn och ungdomar. Förutom att driva egna projekt är studieförbunden ofta samarbetspartners till andra arvsfondsprojekt.

Offentliga huvudmän kan söka medel ur fonden om det sker i samverkan med en ideell förening. Kraven på organisationerna är desamma oavsett huvudman, dvs. att verksamheten ska vara nyskapande och att medlen inte får gå till ordinarie verksamhet. Majoriteten av de projekt som under året beviljats medel har personer med funktionsnedsättning som målgrupp. I samtliga fall där projekten drivs av offentliga huvudmän genomförs projekten i nära samarbete med ideella organisationer, så som funktionshindersorganisationer och kulturföreningar. Flera av projekten som drivs av offentliga huvudmän handlar om att utveckla arbetssätt och pröva nya metoder.

Organisationer bildade på etnisk grund har beviljats medel för åtta projekt under året. Organisationerna har beviljats medel för verksamheter som rör identitetsarbete och information om det svenska samhället. Fem av projekten genomförs av somaliska föreningar. Majoriteten av projekten samarbetar med andra organisationer och offentlig sektor.

Inom kategorin övrigt finns ett brett spektrum av organisationer som ägnar sig åt vitt skilda verksamheter.

Tabell 3.9 Bifallsbeslut fördelat på olika kategorier av organisationer, tusen kronor

Organisationskategori	Antal bifallsbeslut	Summa tkr
Övrigt	91	164 368
Idrottsföreningar	88	134 134
Funktionshindersorganisationer	49	96 452
Kulturföreningar	40	66 757
Studieförbund	34	48 778
Stiftelser	29	52 453
Ungdomsorganisationer	15	32 021
Offentliga huvudmän	12	17 609
Sociala organisationer	8	15 733
Organisationer bildade på etnisk grund	8	11 275
Universitet och högskolor	3	7 584
Totalt	377	647 164

3.7 Fördelning av lokalstöd

Antalet beviljade projekt och fördelade medel inom lokalstödet ökade 2018 jämfört med 2017, se tabell 3.10.

Tabell 3.10 Fördelning av lokalstöd

	2018	2017	2016	2015	2014
Antal lokalstödsprojekt	58	53	69	55	67
Beviljade lokalstödsprojekt (mnkr)	125	113	148	105	118

Den geografiska spridningen för de lokalstöd som beviljades var inte lika stor 2018 som föregående år, fyra län hade inte något nytt lokalstödsprojekt under året, se tabell 3.11. Västra Götaland var som föregående år det län som fick flest lokalstödsansökningar beviljade men fick under 2018 sällskap av Skåne län. Några exempel på föreningar som fick stöd under året var Skellefteå skateboardförening, Smålandsstenars tennisklubb, Bohusläns cirkussällskap och Djupadals scoutkår utanför Malmö.

Tabell 3.11 Regional fördelning av beviljade medel till byggnation av lokaler och anläggningar (s.k. lokalstöd)

Skr. 2018/19:146

Län	Antal beviljade ansökningar	Summa, Mnkr
Skåne	9	38
Västra Götaland	9	21
Dalarna	7	17
Jönköping	4	9
Halland	4	9
Västernorrland	4	4
Södermanland	4	4
Värmland	3	8
Stockholm	3	8
Västerbotten	3	7
Kronoberg	2	7
Kalmar	1	5
Uppsala	1	4
Norrbottn	1	1
Jämtland	1	1
Västmanland	1	0
Blekinge	0	0
Örebro	0	0
Gotland	0	0
Östergötland	0	0
Totalt	58	125

Av de organisationer som fick bifall under 2018 var cirka 85 procent idrottsföreningar, vilket ligger i linje med året innan. Att idrotten traditionellt sett dominerar bland de föreningar som söker och får lokalstöd kan ha olika förklaringar. Det kan bland annat bero på att Allmänna arvsfondens målgrupper i mycket hög utsträckning är engagerade inom föreningsidrotten och att behovet av lokaler för idrott är stort på många håll i Sverige. Eftersom Allmänna arvsfondens lokalstöd innebär en delfinansiering av en om-, till- eller nybyggnation, krävs att föreningar hittar ytterligare finansiärer. Där har idrottsföreningar den fördelen att de kan söka Riksidrottsförbundets anläggningsstöd, medan en motsvarig variant inte finns för andra typer av föreningar.

Den idrott som dominerade bland Allmänna arvsfondens lokalstöd 2018 var padel, som är på stark framväxt i hela Sverige. Under 2018 beviljades åtta projekt som syftade till att bygga banor för padel inomhus eller utomhus. Näst vanligast bland lokalstödsprojekten var projekt inom golf, som oftast handlar om att bygga lokaler för inomhusträning vintertid. Därefter följer projekt inom skidsport, exempelvis asfalterade rullskidbanor, skicross och skidlekis. Även projekt som rör spontanidrottsanläggningar utomhus, olika typer av aktivitetsparker och multiarenor som kombinerar flera idrotter var relativt vanligt förekommande under 2018. Bland övriga och mindre vanliga projekt kan nämnas ombyggnationen av en gammal smedja till konstverkstad och nybyggnationen av övernatt-

3.8 Fördelning av stöd genom särskilda satsningar

Arvsfondsdelegationen kan uppmärksamma en specifik målgrupp eller ett angeläget område genom en så kallad särskild satsning. En särskild satsning innebär att Allmänna arvsfonden under en period fokuserar på området eller målgruppen. Projekten inom de särskilda satsningarna utvärderas gemensamt av en extern utvärderare. Under tiden satsningen pågår genomförs särskilda kommunikationsinsatser för att få in fler ansökningar som överensstämmer med satsningens inriktning och syfte. I övrigt gäller samma krav som för övriga projekt. I detta avsnitt redovisas kortfattat de satsningar som pågick under 2018, den så kallade Nyanländasatsningen och satsningen på äldre personer med funktionsnedsättning (Ålder är inget hinder).

3.8.1 Nyanländasatsningen

Satsningen pågick under perioden 2016–2018 och syftade till att underlätta nyanlända barns och ungdomars etablering och delaktighet i samhället. Den lanserades i mars 2016 efter att regeringen i sin skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2014 (skr. 2014/15:132) uppmärksammat behovet av en sådan satsning.

År 2018 beviljades totalt 110 miljoner kronor till projekt inom Nyanländasatsningen, varav 16,9 miljoner kronor gick till 13 nya projekt. Sedan satsningens start 2016 har 95 projekt beviljats totalt 272 miljoner kronor.

Det finns fortsatt en stor variation vad gäller teman för de beviljade projekten. Projekten arbetar bland annat med jämställdhet, entreprenörskap, odling, segling, simträning, friluftsliv, sex och samlevnad, motorsport, hälsofrämjande aktiviteter, formgivning samt språkträning genom film- och skivrarverkstäder. Allmänna arvsfonden har under året sett en fortsatt ökning av antalet ansökningar för projekt med fokus på psykisk ohälsa bland asylsökande och nyanlända. Ansökningar för projekt med inriktning på att öka målgruppens etablering på arbetsmarknaden ser också ut att ha ökat under året.

I september 2018 bjöds alla pågående projekt inom Nyanländasatsningen in till en heldag med fokus på kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan projekten. 115 projektledare från ett 70-tal pågående projekt deltog i workshops och diskuterade möjligheter och utmaningar i arbetet med projekten. Projekten hade mycket gemensamt trots sina vitt skilda verksamheter. Eftersom många asylsökande barn och unga har flyttat runt mellan olika förläggningar och boenden har projekten haft som utmaning att skapa trygghet och kontinuitet i sina verksamheter för målgruppen. Projekten har träffat barn och unga i kris och därav kom många samtal att handla om att vara lyhörd, visa att man bryr sig och skapa personliga och förtroliga kontakter med unga som mår dåligt. Utmaningar med att nå ut

till tjejer och behovet av att skapa trygga rum och kontinuitet var andra utmaningar. Skr. 2018/19:146

Nedan redovisas två av projekten inom satsningen.

Made in Rosengård

Projektet drivs av Somaliska Freds- och Skiljedomsföreningen. Projektet syftar till att engagera unga nyanlända i Rosengård kring inkomstgenererande aktiviteter och entreprenörskap. Målsättningen är att samla målgruppen kring positiva och kreativa projekt, etablera mötesplatser, underlätta integration och stärka bilden av Rosengård. Deltagarna ska få utbildning, kurser och coachning i entreprenörskap och socialt företagande. De ska tillsammans utveckla, marknadsföra och sälja egna produkter och tjänster genom ett socialt företag som de startar i projektet. På det sättet får de praktiska kunskaper om entreprenörskap och stärker sina framtida möjligheter till arbete och egen försörjning. Efter projektet ska det sociala företaget drivas vidare av målgruppen och föreningen. Det sociala företaget ska finansieras genom intäkter för produkter och tjänster och bidrag från offentlig sektor. Den modell de skapar ska spridas till andra delar av landet.

Förnyelselabbet, med människan som utgångspunkt för samhällsutveckling i samverkan

Projektet drivs av Stiftelsen Svensk Industridesign, SVID. Syftet med projektet är att genom en sammanhållen förnyelseprocess förbättra hur samhället som helhet svarar mot nyanlända barn och ungas behov. I Förnyelselabbet testas nya idéer och lösningar för ett förbättrat mottagande för ensamkommande barn och ungdomar. Metoden hämtas från tjänstedesign och systeminnovationsmodeller som sätter användaren i centrum. Projektet genomförs i bred nationell samverkan och bygger på ett förarbete som genomförts av kommuner, regioner, Sverige kommuner och landsting (SKL), statliga myndigheter och frivilligsektorn. Förnyelselabbet medfinansieras av SVID och övriga samarbetsaktörer som bidrar med arbetstid.

3.8.2 Ålder är inget hinder

Under 2018–2021 genomför Allmänna arvsfonden en särskild satsning kallad Ålder är inget hinder. Satsningen vänder sig till äldre personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. Till målgruppen hör även personer som har andra åldersrelaterade besvär. Behovet av ett mer riktat arbete gentemot äldre med funktionsnedsättning kommer från erfarenheterna av satsningen Egen Kraft, en tidigare satsning som Allmänna arvsfonden finansierade under 2013–2016 och som i första hand syftade till att uppmuntra föreningar och andra ideella aktörer att söka medel för att utveckla metoder och verksamheter inom tre fokusområden: En arbetsmarknad för alla, Skola och utbildning för alla samt En aktiv fritid i livets alla faser.

Under de tre år som satsningen pågick fördelades drygt 600 miljoner kronor till över 200 projekt. I den efterföljande analysen kunde Allmänna arvsfonden se att merparten av de beviljade ansökningarna vände sig till barn och unga och inte till målgruppen äldre med funktionsnedsättning. Detta konstaterades även i regeringens skrivelse till riksdagen (skr 2014/15:132) där det betonades att det finns skäl att överväga ytterligare satsningar för att stödja projekt för ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar.

För ideella föreningar finns möjligheten att söka både projekt- och lokalstöd inom ramen för satsningen. Med hjälp av satsningen vill Allmänna arvsfonden bidra till att skapa samverkan mellan aktörer inom civilsamhället, gärna i samarbete med offentliga organisationer, kring idéer eller projekt som ökar delaktigheten och tillgängligheten i samhället för den aktuella målgruppen.

Inför lanseringen av Ålder är inget hinder bjöds några av de största pensionärsorganisationerna in till enskilda möten för samtal, dels för att det är en målgrupp som tidigare inte så ofta ansökt om medel ur Allmänna arvsfonden, dels för att ta del av deras medlemmars behov och önskemål. Kansliet bjöd därefter in representanter från bland annat Funktionsrätt Sverige, Lika Unika, Pensionärernas Riksorganisation, Sveriges Pensionärsförbund, Riksförbundet Pensionärs gemenskap, Nationellt kompetenscenter anhöriga, Studieförbundet Vuxenskolan och Riksidrottsförbundet med flera till en heldag för att diskutera möjligheterna och innehållet i Allmänna arvsfondens kommande satsning.

Allmänna arvsfonden har under det år som satsningen pågått fått in flera ansökningar som vänder sig till och involverar äldre personer med funktionsnedsättningar. Under 2018 beviljades sex nya projekt inom satsningen Ålder är inget hinder.

Nedan redovisas två av projekten inom satsningen.

Åldras och må bra

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH) Stockholm är huvudman för projektet. I projektet som heter Åldras och må bra ska NSPH tillsammans med samarbetande organisationer utveckla och systematisera metoder och arbetssätt i syfte att stärka äldre personers psykiska hälsa, motverka stigmatisering och bidra till öppenhet kring psykisk ohälsa bland äldre. Projektet ska bedriva uppsökande arbete för att motivera äldre personer att medverka i samtal om psykisk hälsa. Projektet kommer att skapa forum för äldre där de kan uppleva gemenskap, göra sina röster hörda och bli mer delaktiga i utformningen av vård och omsorg. Genom att uppmuntra målgruppen att själv formulera sina behov, till exempel genom brukarrevisioner och dialogmöten, vill projektet skapa underlag för hur samhällets stöd kan utvecklas för äldre med psykisk ohälsa. Projektet kommer att börja arbetet i Södermanland i samarbete med lokala brukarföreningar, pensionärsföreningar, studieförbund, vården och kommunal omsorg. Erfarenheterna från Södermanland, liksom informations- och metodmaterial ska sedan spridas i landet.

Studieförbundet Kalmar driver projektet Läslust hela livet. Projektet syftar till att kompetensutbilda studieförbundets högläsare i Kalmar som efter genomgången utbildning kan erbjuda personer med demens och boende inom äldreomsorgen en stunds avkoppling med fängslande och berikande berättelser. En digital kunskapsbank ska utvecklas under projekttiden i samarbete med Myndigheten för tillgängliga medier samt regionbibliotek och stadsbibliotek. I kunskapsbanken ska material, filmade föreläsningar och författarmöten sammanställas som inspirationsunderlag till högläsarna. Projektets metodmaterial, muntliga framställningar och projektverksamhet ska föras in i Studieförbundet Vuxenskolornas ordinarie verksamhet med målsättningen att det ska bli ett långsiktigt praktiskt hjälpmedel för både verksamma och nytillkomna högläsare över hela landet.

4 Kontroll av medelsanvändning ur Allmänna arvsfonden

4.1 Projekten kontrolleras i flera steg

För att säkerställa att medel från Allmänna arvsfonden används på rätt sätt genomförs kontroller av den organisation som söker finansiering och av det projekt som ska genomföras.

Sedan årsskiftet 2017/2018 består controllerfunktionen av tre medarbetare. De övergripande arbetsuppgifterna är att kontrollera hur medlen använts samt vara stöd till de organisationer som fått medel från Allmänna arvsfonden och till kanslifunktionens handläggare i frågor som rör projektens ekonomiska budgetering och redovisning.

I följande avsnitt beskrivs de insatser som görs för att säkerställa kontrollen av medlens användning. Arbetet görs av såväl kanslifunktionens handläggare och controllers, som av godkända och auktoriserad revisor.

Även offentliga huvudmän kan få projektstöd om de samarbetar nära med en ideell förening i projektet. Stödet ska gå till nyskapande projekt med avgränsade tidsramar och ett tydligt syfte.

4.1.1 Allmänna arvsfondens generella villkor

I de generella villkoren beskrivs bland annat vad Allmänna arvsfondens pengar inte får användas till. Den stödsökande organisationen bekräftar i sin ansökan att de läst och godkänt de generella villkoren. När den stödmottagande organisationen senare begär utbetalning av projektstöd, blir Allmänna arvsfondens villkor bindande. Om den stödmottagande organisationen inte använder pengarna i enlighet med ansökan eller villkoren, kan organisationen bli återbetalningsskyldig. I de fall där Arvsfonden misstänker brott görs polisanmälan, vilket inte förekom under 2018.

När en organisation skriver under en ansökan om medel ur Allmänna arvsfonden bekräftar den samtidigt att den egna organisationens verksamhet samt det planerade projektets verksamhet inte strider mot Allmänna arvsfondens demokratiska värderingar. Dessa värderingar är lika rättigheter och möjligheter, delaktighet och inflytande samt inkludering.

4.1.2 Kontroll inför beslut om stöd

Referenstagning

Referenser tas på organisationen, det planerade projektet och verksamheten genom kontakt med till exempel kommunen, andra etablerade samhällsaktörer och samarbetspartner.

Bakgrundskontroll

Kanslifunktionen kontrollerar om den sökande tidigare sökt och beviljats medel från fonden. Är organisationen inte känd sedan tidigare görs, förutom referenstagning enligt ovan, en kontroll av vad som anges om och av organisationen på internet. En del av denna kontroll är exempelvis en översiktlig granskning av organisationens webbplats.

Behörighetskontroll

Organisationens stadgar, årsredovisning och protokoll går igenom.

Budgetkontroll

Kanslifunktionens controllers går igenom samtliga projekts budgetar i syfte att få en samstämmig bedömning av projektets kostnader.

Skattekontroll

Skattekontroll genomförs för att kontrollera skatteregistrering och om organisationen har några obetalda skulder eller betalningsanmärkningar.

Dialog med den sökande och projektets samarbetsorganisationer

Innan ett beslut om ett bifall fattas har ansvarig handläggare alltid en dialog med den sökande organisationen och de centrala samarbetsorganisationerna. Viktiga delar i dialogen är målgruppens delaktighet i projektet, förutsättningarna för att genomföra projektet, olika sätt på vilket verksamheten är tänkt att leva vidare efter projektets slut samt projektets finansiering.

4.1.3 Kontroll efter beslut om stöd

Introduktionsdag för nya projekt

För att ge projekten bra förutsättningar för att genomföra sin verksamhet enligt de krav och villkor som Allmänna arvsfonden ställer på dem, är

projektledare för samtliga nya projekt med på en obligatorisk introduktionsdag. Vid introduktionsdagen informeras om bland annat Allmänna arvsfondens generella villkor och vilka åtgärder som vidtas i fall stödmottagarna bryter mot dessa. Det är också ett tillfälle för handläggare att träffa företrädaren för samtliga projekt.

Handläggaren har kontinuerlig kontakt med pågående projekt

Handläggarna använder ett coachande arbetssätt vilket innebär en löpande dialog under hela projektperioden med projektledare och andra representanter för den stödmottagande organisationen. Handläggarna genomför också projektbesök på plats. Under 2018 genomförde handläggarna platsbesök hos drygt 140 projekt runt om i landet. Ett antal av dessa platsbesök genomfördes tillsammans med controllerfunktionen.

Transparens om projekten

På Allmänna arvsfondens webbplats har alla projekt- och lokalstöd en egen sida. Syftet med projektsidorna är att visa vilka projekt som har fått medel ur Allmänna arvsfonden och hur de används.

Årlig redovisning

Sedan 2016 fattar Arvsfondsdelegationen fleråriga beslut för projektstöd. Det betyder att ett projekt får en budgetram för hela projektperioden, det vill säga normalt upp till tre år. Efter varje genomfört projektår ska stödmottagaren skicka in en årsrapport samt en plan för nästkommande år i projektet. Då görs samma typ av kontroller som inför det första beslutet. Årsrapporten godkänns av enhetschefen innan projektet kan rekvirera medel för nästkommande projektår. Vid större förändringar i projektet krävs ett tilläggsbeslut från Arvsfondsdelegationen. Efter det sista projektåret görs en särskild slutrapport.

Lokalstöd redovisar sina projekt när byggnationen är klar, senast två år efter beslut.

Projektet granskas av en revisor

Samtliga projekt granskas av en godkänd eller auktoriserad revisor utifrån Allmänna arvsfondens anvisningar för revisorer. I granskningsrapporterna framgår bland annat om projektets rapporterade kostnader överensstämmer med budgetposterna i Arvsfondsdelegationens beslut. Revisorerna ska bland annat göra iakttagelser ifall de utbetalda medlen inte hållits avskilda, om kostnader som inte är stödberättigade enligt Allmänna arvsfondens villkor finns upptagna eller om det inte finns en fastställd attestordning.

Kontrollbesök

Arvsfondsdelegationens mål är att tio procent av de projekt- och lokalstöd som beviljas under föregående år besöks av kanslifunktionens controllers. Syftet med kontrollbesöken är både att vara ett stöd i ekonomiska frågor och att granska att Allmänna arvsfondens pengar har använts på ett riktigt och effektivt sätt.

Urvalet av vilka projekt som besöks sker delvis slumpmässigt och delvis utifrån en risk- och väsentlighetsbedömning. Kontrollbesöken sker alltid på plats hos projekten.

Under 2018 utförde controllerfunktionen 38 kontrollbesök vilket motsvarar tio procent av fattade bifallsbeslut 2017.

Controllerfunktionen har granskat 15 projekt i kategorin slump under året. Två av dessa avsåg lokalstöd och 13 projektstöd. I fyra (27 procent) av projekten gjordes iakttagelser som krävde åtgärd från stödmottagarens sida. Exempel på åtgärder som stödmottagarna fått vidta är att återföra medel för kostnader som felaktigt belastat projektet. I kategorin risk och väsentlighet granskade controllerfunktionen 23 projekt under året. Ett av dessa avsåg lokalstöd och 22 projektstöd. Vid elva (48 procent) av besöken gjordes iakttagelser som krävde åtgärd från stödmottagarens sida. Detta är en ökning jämfört med 2017 då andelen var 30 procent. Exempel på åtgärder som stödmottagaren fått vidta är rättelse eller återbetalning av kostnader som inte är godkända enligt de generella villkoren för projektstöd ur fonden. En av anledningarna till den högre andelen projekt med iakttagelser i riskurvalet kan vara att controllerfunktionen under 2018 arbetat med att ta fram faktorer som indikerar risk för felaktigheter. Dessa faktorer har sedan utgjort underlag i identifieringen av projekt som behöver besökas. Även arbetssättet under själva kontrollbesöken har förändrats, från att ha utförts mer generellt till att utföras utifrån risk och väsentlighet i respektive projekt. Två av kontrollbesöken under 2018 ledde till att projekten avbröts. Orsaken var bland annat brister i den ekonomiska hanteringen samt dubbelfinansiering.

Övriga projekt har, med mindre avvikelser, utförts enligt plan och i enlighet med beviljad budget. I nästan alla besökta projekt har proaktiva och stödjande insatser gjorts av controllerfunktionen. Proaktiviteten har bestått i att felaktigheter som upptäckts har korrigerats innan redovisningen granskats av revisor. De stödjande insatserna har bestått i exempelvis rådgivning i bokföring eller stöd inför redovisning.

Enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen överlämna ärenden till Kammarkollegiet, om det finns skäl att överväga ett åliggande för medlemsmottagaren att betala tillbaka stöd ur fonden. Under 2018 gjordes tre överlämnanden till Kammarkollegiet för eventuellt återkrav av utbetalda projektmedel.

4.1.4 Lokalstödsuppföljning

Samtliga organisationer som har fått lokalstöd från Allmänna arvsfonden förbinder sig att bedriva verksamheten minst tio år. Denna uppföljning görs vid två tillfällen, efter fyra år och efter tio år.

2018 års uppföljning av lokalstöd som beslutades för tio år sedan omfattade 21 organisationer. Uppföljningen visade att samtliga av dem fortfarande bedriver den verksamhet de fått bidrag för. I fyraårsuppföljningen som omfattade 67 projekt, visade uppföljningen att 66 av organisationerna bedriver den verksamhet som de fått bidrag för. Föreningen som inte bedrev verksamhet längre hade gått i konkurs och ärendet har överlämnats till Kammarkollegiet för utredning.

5 Regeringens prioriterade områden

5.1 Redovisning av projekten

I det följande presenteras översiktligt projekt inom de tolv områden regeringen angett som prioriterade i sin skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2017 (skr. 2017/18:277). Av tabell 5.1 framgår att drygt 595 miljoner kronor av beslutade medel har gått till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena. Det motsvarar 92 procent av de medel Arvsfondsdelegationen beslutade om under 2018.

Inom området Öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning har sex projekt kategoriserats. Det är ett resultat av den särskilda satsningen på äldre med funktionsnedsättning som lanserades under 2018. Under 2017 och 2016 var det endast ett respektive två projekt inom den kategorin. 33 projekt har kategoriserats som projekt som fokuserar på att Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning, vilket är det högsta antalet projekt i den kategorin sedan den infördes 2008.

Tabell 5.1 Projektfördelning inom de prioriterade områdena

Prioriterade områden	Antal projekt	Summa, tkr
Främja psykisk och fysisk hälsa	109	195 179
Nyanländas mottagande och etablering	69	109 861
Öka delaktighet och stärka demokratin	44	65 225
Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	33	56 778
Delaktighet i kulturlivet	33	51 529
Stärka inflytandet för barn och unga	18	27 211
Förebygga våld, mobbning och trakasserier	13	28 247
Främja etableringen på arbetsmarknaden	10	17 558
Främja ett starkt föräldraskap	9	15 673
Öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning	6	10 759
Öka jämställdhet och jämlikhet	5	13 637
Stärka barns rättigheter	2	3 743
Totalt	351	595 400

5.1.1 Exempel på projekt som pågick under 2018 per prioriterat område

Främja fysisk och psykisk hälsa

Projektet Västmanlandsmodellen, Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland

Projektet syftar till att förändra attityder och bemötande kring människor som lever med psykisk ohälsa. Målet är att bidra till en ny modell för samverkan (Västmanlandsmodellen) där ett öppnare klimat och en bredare förståelse för målgruppens hela sammanhang belyses. Målgruppen är primärt unga och unga vuxna med psykisk funktionsnedsättning samt anhöriga till dessa. Sekundärt avser projektet att nå andra unga vuxna samt professionell vårdpersonal, arbetsgivare, LSS-verksamhet, skolor, socialtjänst, polis, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Fokus kommer att ligga på kunskapsutveckling och informationsspridning samt framtagandet av nya metoder och modeller för samverkan mellan brukarorganisationer och offentliga aktörer. Studieförbundet Vuxenskolan har ambitionen att överföra erfarenheter från projektet till andra studieförbund i andra kommuner och landsting efter projektets genomförande. Efter projektet har Västmanland en metod för samverkan kring psykisk ohälsa som kan genomföras på flera nivåer i samhället.

Främja starkt föräldraskap

Projektet Pappor och deras barn i Biskopsgården, Göteborgs stadsmision

Projektets syfte är att förbättra barns livsvillkor genom att stärka relationen mellan pappor och deras barn. Genom uppsökande verksamhet ska i första

hand utlandsfödda och nyanlända pappor nås. Metoder i projektet inkluderar att utbilda manliga kulturtolkar som ska överbrygga kulturella och språkliga hinder. Projektet omfattar uppsökande verksamhet på flera platser såsom MVC/BVC, öppna förskolor och SFI-klasser. Intentionen med projektet är att skapa inkluderande mötesplatser för pappor på redan befintliga föräldraställen samt ge föräldrautbildning och stöd till pappor. Dessutom erbjuds sociala aktiviteter för papporna tillsammans med deras barn. Projektet äger rum i Biskopsgården, Angered och Tynnered i Göteborg. Efter projekttiden ska verksamheten drivas av Stadsmissionen och pappor ska inkluderas i pågående verksamhet inom öppna förskolor och familjecentraler.

Stärka barns rättigheter

Projektet Skratturnén för alla barns rätt, Clownen utan gränser

Clowner utan Gränser har sin kärnverksamhet i olika delar av världen där barn har fått fly från krig och katastrofer. I detta projekt är målgruppen skolbarn i Sverige i åldrarna 6–11 år. Ett metodmaterial ska framställas som bygger på barnkonventionen och flyktingskap och en föreställning skapas där dialog och workshops med barnen ingår. En öppen webbaserad sida kommer att finnas där metodmaterial och information kan laddas ner. Målet med projektet är att öka kunskap och engagemang hos barn för andra barn på ett roligt, pedagogiskt och kreativt sätt. Projektet ska genomföras i skolor i tre städer varje projektår med start i Stockholm, Halmstad och Sundsvall.

Förebygga våld, mobbning och trakasserier

Projektet Varför så X-trem, Svea sträng

I detta projekt vill föreningen med teater som verktyg öka kunskapen hos elever och andra runt dessa om hur extremistiska grupper attraherar och rekryterar, vare sig de är politiska, religiösa eller kriminella. Målet är att deltagarna ska få verktyg för ett kritiskt förhållningssätt till våldsamma rörelser och organisationer, attityder och handlingar. Utmaningen är att nå följarna/rekryterna till våldsbejakande grupperingar så att de kan identifiera och upptäcka maktspelet som vill locka in dem att medverka i olika sektaristiska discipliner så att de sedan tar avstånd från att bli delaktiga i dessa grupperingar. Projektet räknar med att göra nedslag på olika skolor i minst 70 kommuner under projektets tre år med föreställningar, workshops och extra föredragshållare anpassade efter orternas specifika behov.

Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

Projektet KulturBYRÅkraterna, Kultur och kvalité

Projektet KulturBYRÅkraterna skapar, bland annat i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan Stockholm, ett kulturkansli som även innefattar en kulturarbetsförmedling. Kansliet erbjuder rådgivning och producerar tillgängliga kulturprogram och utbildningar över hela landet. Kansliet ska vara en länk mellan kulturarbetare med funktionsnedsättning och kulturhus, konsthallar och arrangörer av kulturevenemang. Projektet stärker kompetensen hos kulturarbetare med funktionsnedsättning i att

exponera sin konstnärlighet. Vidare utbildas kulturhus och andra kulturarrangörer i att ta emot och ge plats för kulturarbetarnas produktioner. Kansliet blir efter projektets slut en del av föreningen Kultur och Kvalitet ordinarie verksamhet och finansieras bland annat av ett ökat antal medlemmar och företagssponsring samt genom att kulturinstitutioner över hela landet köper fortbildning och förmedlingstjänster.

Främja etableringen på arbetsmarknaden

Projektet Nya vägar, Falkenbergs Fontänhus

Projektet syftar till att utveckla nya former av stödinsatser till ungdomar med psykisk ohälsa för att förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Målet är att öka antalet ungdomar i sysselsättning och minska deras behov av försörjningsstöd. Projektet drivs i samarbete med Falkenbergs kommun och Arbetsförmedlingen. I projektet ska en modell tas fram som bland annat ska bestå av storytelling och samverkan med arbetsgivare, övriga delar kommer att utvecklas tillsammans med målgruppen. Verksamheten ska erbjuda målgruppen ett socialt sammanhang som de inte har idag. Projektet ska även verka för en ökad samordning och samsyn mellan olika aktörers insatser för den enskilde. Efter projektet ska Falkenbergs Fontänhus fortsätta arbeta enligt modellen med målgruppen. Målet är att finansieringen ska ske via ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan kommunen och Fontänhuset.

Öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning

Projektet Läslust hela livet, Studieförbundet vuxenskolan Kalmar län

Projektet syftar till att kompetensutbilda Studieförbundet Vuxenskolans högläsare i Kalmar som efter genomgången utbildning kan erbjuda personer med demens och boende inom äldreomsorgen en stunds avkoppling med fängslande och berikande berättelser. En digital kunskapsbank ska utvecklas under projekttiden i samarbete med Myndigheten för tillgängliga medier samt regionbibliotek och stadsbibliotek. I kunskapsbanken ska material, filmade föreläsningar och författarmöten sammanställas som inspirationsunderlag till högläsarna. Projektets metodmaterial, muntliga framställningar och projektverksamhet kommer att genomföras i Studieförbundet Vuxenskolans ordinarie verksamhet med målsättningen att det ska bli ett långsiktigt praktiskt hjälpmedel för både verksamma och nytillkomna högläsare över hela landet.

Delaktighet i kulturlivet

Projektet Gör konst, Konstfrämjandet Västerbotten

Projektet ska öka delaktighet och inflytande inom konstlivet för unga mellan 13 och 25 år samt stimulera dialogen mellan professionella konstnärer och unga. En metod ska utvecklas i Västerbotten där de estetiska programmens obligatoriska gymnasiearbeten lyfts till en mer professionell nivå som bättre förbereder eleverna för högre konststudier och yrkesarbete. Som en del i detta ska ett digitalt gymnasie mentorsprogram, Konstnärlig handledning inom gymnasiearbetet, tas fram inom

vilket yrkesverksamma konstnärer ska fungera som mentorer för ungdomar i årskurs 3 i gymnasiet. En etablering av gymnasie mentorsprogrammet i övriga landet ska även påbörjas under projekt tiden. I Västerbotten kommer dessutom ungdomar få möjlighet till en professionell konstnär som mentor även utanför skolan. Vidare kommer konstkurser och workshoppar att erbjudas för ungdomar på fritiden. Ungdomar i projektet kommer att få göra studiebesök på konstsolor, konsthallar och ateljéer samt coachas att göra egna konstprojekt och utställningar. Via den digitala plattformen sprids projektets resultat så att ännu fler ungdomar kan involveras. Konstfrämjandet tar hand om resultaten och driver arbetet vidare efter att projektet avslutats.

Nyanländas mottagande och etablering

Projektet #skolmöten, Kompis Sverige

Projekt #skolmöten syftar till att skapa ett sammanhang och en metod för att få nyanlända och etablerade ungdomar att mötas, relatera och knyta kontakter, i skolan och på fritiden. Målet är att utveckla en metod där nyanlända och etablerade ungdomar kan mötas på lika villkor och därefter att sprida metoden nationellt. Inom ramen för projektet planeras workshops och aktiviteter i skolan och på fritiden. Projektet omfattar även testning och validering av metoden, att utveckla ett utbildningsmaterial eller en metodhandbok samt ett utbildningsprogram för utbildare. Efter projekt tiden ska #skolmöten bli en integrerad del av Kompis Sveriges ordinarie verksamhet. Under projekt tiden utbildas även lärare och skolpersonal i metoden för att kunna fortsätta arbetet i skolorna.

Stärka inflytandet för barn och unga

Projektet Demokratiklubb, Unga Örnars Riksförbund

Unga Örnars projekt Demokratiklubb – från ord till handling har som mål att skapa en bas för att ge unga möjlighet till inflytande och till att öka sin kunskap om sina demokratiska rättigheter. Projektet vill ge unga en möjlighet till inflytande och demokratiska verktyg i närområdet som de kan fortsätta att använda efter att demokratiklubbens träffar är slut. Tanken med projektet är att ta vara på barnens engagemang och hjärtefrågor genom att stötta dem att driva sina frågor lokalt i kommunen på det sätt som de vill. Syftet är att skapa aktiva samhällsmedborgare som lär sig använda sin demokratiska yttranderätt och förslagsrätt. Projektets slogan är: Det är lättare att bygga demokratiska barn än att laga odemokratiska vuxna. Projektet kommer utgå från två metoder KASAM (känslan av sammanhang) och learning by doing för att verkligen säkerställa målgruppens delaktighet och inverkan på projektet. Projektet har som aktivitetsmål att starta 48 demokratiklubbar på olika platser i Sverige och man hoppas engagera hundratals barn och unga. Projektet kommer ta fram utbildningsmaterial och utbilda ledare ute i landet så att de själva kan hålla i demokratiklubbar. Projektet kommer prioritera bruksorter och socioekonomiskt utsatta områden. Projektet är nationellt och kommer att samarbeta med ABF, Kommunal och Hyresgästföreningen. Metoderna

kommer att genomföras och leva vidare inom organisationen, där demokratiklubbarna kommer utgöra en del av Unga Örnars ordinarie verksamhet efter projektets slut.

Öka jämställdhet och jämlikhet

Projektet Reality Check, Tallita

Det övergripande syftet med projektet är att förebygga mäns våld mot kvinnor och sexuell ohälsa bland ungdomar. Projektet har två målsättningar: dels att öka ungdomars kunskap om pornografins möjliga effekter, dels att nå ut och erbjuda stöd till ungdomar som är i riskzonen för så kallat pornografiberoende. Projektet innebär framtagande av ett heltäckande program som erbjuder stöd till ungdomar hela vägen. Den första delen är ett faktabaserat undervisningsmaterial med syfte att stärka ungdomars mediekunskap och öka deras förståelse för hur pornografi kan påverka deras sexualitet, hjärna, attityder och relationer. Den andra delen är ett verktyg för att komma till rätta med pornografiberoende. Detta verktyg tas fram i samarbete med den amerikanska organisationen Fight the New Drug, som tagit fram ett program som erbjuder ungdomar kunskap, utbildning, stöd samt strategier och resurser användbara för den som vill minska sin pornografikonsumtion. Projektet planerar att anpassa programmet efter en svensk kontext. Den tredje delen handlar om att fånga upp ungdomar som behöver extra hjälp och stöd och slussa dem vidare till exempelvis ungdomsmottagningen eller barn- och ungdomspsykiatrin. Huvudsaklig målgrupp är unga personer i åldern 12–25 år, både killar och tjejer.

Öka delaktighet och stärka demokratin

Projektet SverokTV, Sverok

Inom gamingkulturen är streaming och onlinevideo viktiga forum för marknadsföring och informationsspridning av aktuella händelser och spel. De flesta kanaler som erbjuder uppladdning av material har få eller mycket begränsade regler kring uppförandekoder och innehåll. Ibland innebär det att språkbruket är sexistiskt, homofobiskt och rasistiskt vilket får till följd att många personer avstår från att ta del av innehållet. Sverok, som organiserar stora delar av spelkulturen i Sverige, vill med projektet starta en sammanhållen Twitch-kanal som vilar på Sveroks värdegrund där enskilda spelare och föreningar kan ladda upp sitt material och sända live. Twitch är en av de viktigaste kanalerna för onlinestreaming i realtid. Målgruppen är barn och ungdomar samt e-sportsföreningar i Sverige. När projektet avslutas ska Sveroks medlemmar och föreningar med stöd av förbundet driva kanalen vidare. Målet är att Sverok-TV ska vara sponsor- och intäktsfinansierat år fyra och bidra till en bättre och mer inkluderande spel- och ungdomskultur.

6 Kommunikation, uppföljning och utvärdering

6.1 Kommunikation

Under 2018 fortsatte arbetet för att öka kännedom, förtroende och kunskap om Allmänna arvsfonden och dess verksamhet. Det är främst via de digitala kanalerna som kommunikationsaktiviteterna sker. En medveten förflyttning har gjorts till att kommunicera mer via sociala medier än via den egna webbplatsen, och även att i större utsträckning använda video och rörlig bild i kommunikationen. Den tryckta produkten Demokrati-handboken, som spreds under 2017, togs fram i en ny utgåva under 2018.

6.1.1 Allmänna arvsfonden i sociala medier

Allmänna arvsfonden finns i dag på Twitter, Facebook och Instagram. Instagram är nytt för 2018, då kanalen startades upp i januari det året.

Allmänna arvsfondens närvaro på sociala medier ökade under 2018. Det totala antalet inlägg i Allmänna arvsfondens sociala kanaler har ökat med 18 procent jämfört med 2017. I snitt har 2,2 inlägg per dag publicerats i de sociala medierna, jämfört med 1,9 inlägg per dag under 2017. Trots den ökade närvaron har räckvidden, det vill säga antalet personer som har nåtts av inläggen, minskat. Detta beror till största del på de ändrade algoritmer som Facebook införde vid årsskiftet 2017/2018.

Det har skett en stadig ökning av antalet personer som väljer att aktivt följa Allmänna Arvsfonden i de sociala kanalerna. Allmänna arvsfondens Facebook-sida hade under 2018 5 759 följare, en ökning med 13 procent jämfört med 2017. Arvsfondens Twitter ökade till 1 560 följare, en ökning med 8 procent jämfört med 2017. Allmänna arvsfondens Instagram har 1 245 följare.

6.1.2 Allmänna arvsfondens nyhetsbrev

Syftet med Allmänna arvsfondens nyhetsbrev är att öka kännedomen och förtroendet för samt fördjupa kunskapen om Allmänna arvsfonden och hur fondens medel används. Under 2018 skickades tio nummer av Allmänna arvsfondens nyhetsbrev ut, vilket är samma antal som föregående år.

Målsättningen är att öka antalet prenumeranter på nyhetsbrevet, och det har kontinuerligt gjorts insatser för att samla in nya prenumeranter. Under 2018 ökade antalet prenumeranter på nyhetsbrevet till 5 080, vilket är en ökning med 28 procent jämfört med föregående år.

6.1.3 Allmänna arvsfonden i medierna

För tredje året i rad publicerade Arvsfonden sin Projektbarometer. Eftersom Allmänna arvsfonden har som mål att vara till för hela Sverige och att det ska starta minst ett nytt projekt i varje län varje år, är syftet med Projektbarometern att visa hur fördelningen av projektstöd ser ut länsvis.

Projektbarometern för utdelade medel 2017 resulterade i 128 publiceringar med ett beräknat annonsvärde av 2 398 000 kronor. Som framgår av tabell 6.1 har Allmänna arvsfondens exponering och genomslag i redaktionella medier varit hög de senaste tre åren. (Källa: Statistisk årsrapport 2018 framtagen av Retriever.)

Tabell 6.1 Exponering och genomslag i redaktionella medier, nyckeltal

Nyckeltal	2018	2017	2016
Antal artiklar	2 400	2 906	2 416
Delningar Facebook	79 369	115 428	54 851
Delningar Twitter	4 971	3 878	712

6.1.4 Demokratihandboken

Trycksaken ”Demokratihandboken – prata, lyssna, förändra!” gavs ut i en nytgåva den 15 november 2018. Syftet med Demokratihandboken är att öka kännedomen om Allmänna arvsfonden genom att inspirera och locka medborgare att bli nyfikna på sina demokratiska rättigheter, samt att visa hur man kan bli delaktig och vara med och påverka genom en förening – där kopplingen till Allmänna arvsfonden som möjliggörare finns. Målgrupperna är föreningar, landsting, kommuner, skolor och engagerad allmänhet. Lanseringen av nytgåvan 2018 riktade sig specifikt till skolor och boken har snabbt spridits i nästan 11 000 fysiska exemplar. Sammanräknat har de båda utgåvorna av Demokratihandboken spridits i närmare 28 000 exemplar över hela Sverige.

I syfte att tillgängliggöra Demokratihandbokens innehåll och information till fler och mer anpassat till målgruppen unga lanserades Demokratihandboken i en digital version i april 2018. Utöver att innehålla Demokratihandbokens 120 tips om hur du kan vara med och påverka genom en förening, så innehåller den digitala versionen extramaterial i form av bland annat en film som förklarar vad Allmänna arvsfonden är, möjligheten för användaren att skicka in egna tips samt ett interaktivt textäventyr där användaren får prova på att starta en förening.

6.1.5 Rörlig bild och film

En film om Allmänna arvsfonden togs fram i arbetet med att digitalisera Demokratihandboken. Filmen förklarar vad Allmänna arvsfonden är och hur fonden bidrar till samhällsutveckling, och den har använts i syfte att locka besökare till Demokratihandboken.se. Filmen visades över 300 000 gånger på Allmänna arvsfondens YouTube-kanal under 2018 och den nominerades även till Publishingpriset.

6.1.6 Sverigeresan

Syftet med den så kallade Sverigeresan är att såväl allmänhet som organisationer ska få en ökad kännedom om de möjligheter Allmänna arvsfonden kan ge. Ambitionen är att besöka alla Sveriges län under en fyraårsperiod.

Under besöken kommer såväl föreningslivet som föreningslivsansvariga kommunala tjänstemän från länens alla kommuner att få information om Allmänna arvsfonden. Målet är att öka antalet projekt i de län som besöks. Inom ramen för Sverigeresan besöktes Blekinge och Västerbotten under 2018. Sammanlagt deltog drygt 320 personer, och elva kommuner från dessa län var representerade.

6.1.7 Informationsträffar med kommuner

Tjänstemän som arbetar lokalt med föreningslivsfrågor är nyckelaktörer för att nå ut med information om Allmänna arvsfonden till föreningslivet i hela landet. Under 2018 anordnades tre särskilda informationsträffar (utöver Sverigeresan) för denna målgrupp. Totalt deltog 44 tjänstemän från drygt 30 kommuner runt om i landet som i sin tur tog på sig att sprida informationen vidare till föreningslivet i sina respektive kommuner.

6.2 Uppföljning och utvärdering

De utvärderingar som Arvsfondsdelegationen initierat utförs av forskare inom det aktuella området. Utvärderingarna visar att de erfarenheter och kunskaper som det civila samhällets organisationer genererar i stor utsträckning tas tillvara både i organisationer, offentlig sektor och i forskningsvärlden. Det civila samhällets organisationer utvecklar sitt organisationskapital, gör nya upptäckter inom sitt område, utökar sina målgrupper och skaffar nya samtalspartners. Och framför allt – projekten utvecklar metoder och verksamheter som kommer Allmänna arvsfondens tre målgrupper till godo.

Projekten leder exempelvis till att nya arbetsmetoder och verksamheter, nya hjälpmedel och förbättrade former för delaktighet sprids vidare och till betydande andel blir reguljär verksamhet finansierad av offentliga eller andra medel. På det sättet blir projekten investeringar i samhället, som kommer Allmänna arvsfondens målgrupper till del även långt efter det att finansieringen ur fonden upphört.

Att ta tillvara kunskaper och erfarenheter

Arvsfondsdelegationens strategi för uppföljning och utvärdering är att följa pengarnas väg från inkommen ansökan fram till avslutat och redovisat projekt. Syftet är att ta tillvara kunskaper och erfarenheter från inkomna ansökningar och beviljade projekt. Strategin genomförs i tre steg: uppföljning, utvärdering och erfarenhetsspridning. Strategin utgår från flera övergripande frågeställningar: Vilka spår lämnar Allmänna arvsfondens pengar? Under vilka betingelser lämnar pengarna spår? Vilka framkomliga vägar och vilka hinder stöter projekten på? Hur upplever målgrupperna insatserna? Vilka roller har målgruppen i projekten och hur får de en röst? Hur många har deltagit i den aktuella verksamheten?

6.2.1 Uppföljning av enskilda projekts överlevnad

Organisationer och föreningar som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden ska efter varje avslutat projektår lämna in en redovisning av projektet. De avslutade projektens slutredovisningar granskas särskilt och grupperas sedan i fyra olika kategorier utifrån vilka spår projekten lämnar (se nedan). Kategoriseringen görs dels utifrån slutredovisningen, dels utifrån kompletterande diskussioner med de avslutade projekten. Den slutliga kategoriseringen görs minst fyra månader efter det att stödet ur Allmänna arvsfonden upphört. Syftet med granskningen av slutredovisningarna är att kontrollera att medlen används för avsett ändamål, att följa upp i vilken omfattning projekten lever vidare samt ge kunskap om under vilka betingelser Allmänna arvsfondens pengar lämnar spår. Under 2018 slutredovisades totalt 138 projektstöd som kategoriserades enligt nedan. Lokalstödsprojekten ingår inte i kategoriseringen. I bilaga 3 görs också en kort beskrivning av respektive projekts överlevnad i kategori 3 och 4 efter det att finansieringen ur Allmänna Arvsfonden upphört.

Kategori 1 – Projekt som inte lämnar några spår

I kategori 1 ingår de projekt som inte lyckades genomföra den verksamhet som de hade beviljats medel för. Två av de slutredovisade projekten för 2018 hamnade i denna kategori. Anledning till att projekten inte lyckades var bland annat att de inte var tillräckligt förankrade i de planerade samarbetsorganisationerna. Uppföljningar av de två projekten visar dock att de erfarenheter som gjordes inom projekten i vissa fall ligger till grund för föreningens fortsatta utvecklingsarbete.

Kategori 2 – Projekt som genomfört den verksamhet som planerats

I denna kategori finns de projekt som har gjort det som stod i deras projektplan, men som inte på ett tydligt sätt lever vidare efter projektets slut. Under 2018 slutredovisades 60 projekt som tillhör denna kategori. Majoriteten av dessa projekt handlar om att utifrån erfarenheter från målgruppen ta fram metoder, handledningar och kunskap. Ämnena kan variera och omfatta exempelvis föräldrastöd, FN-konventionen om rättigheter för människor med funktionsnedsättningar och blödersjuka.

Projekten i denna kategori har genomförts enligt plan men har vid redovisningstillfället inte lämnat några synliga spår i det fortsatta arbetet. Enligt projekten krävs det mycket tid för att sälja in och marknadsföra sina tjänster och material, tid som inte längre finns när projektet är avslutat. Även om de aktiviteter som genomförts inom projektet inte längre finns kvar kan de verksamheter som bedrivits under projektets gång varit av stor betydelse för dem som varit delaktiga. Ett exempel är unga som fått hjälp att komma vidare i sina studier och barn och unga som parallellt med odlingsarbete tagit del av workshops och föreläsningar om demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling.

Här finns också exempel på nya samarbeten som uppstått, exempelvis RG Aktiv Rehabilitering som samarbetat med Refugees Welcome Stockholm och Migrationsverket och Afasiföreningen i Skellefteå som samarbetat med sfi och boenden för ensamkommande.

Kategori 3 – Erfarenheterna från projekten lever vidare

Skr. 2018/19:146

I denna kategori finns projekt som har tagit fram en metod eller ett nytt arbetssätt som sedan används i organisationen eller av aktörer utanför organisationen, exempelvis inom offentlig sektor. Erfarenheterna tas tillvara på ett tydligt sätt, men det kan vara svårt att få en uppfattning om i vilken utsträckning det sker. Ett exempel på detta är Föreningen Maskrosbarns projekt Kompis – jag är bara en påse med pengar. Syftet med projektet var att barn och unga skulle komma till tals när det gäller socialtjänstens insatser och beslut rörande exempelvis familjehemsplacering. Föreningen håller nu workshops och föreläsningar som köps in av socialtjänsten. Ett annat exempel är Falkenbergs Fontänhus Vänners projekt Ung Aktiv Kraft, som utvecklat metoder för hur civilsamhället i samarbete med gymnasiet kan arbeta för att motverka studiefrånvaro eller studieavbrott bland elever med psykisk ohälsa. En person från Fontänhuset arbetar nu som lots på skolan för att stötta de unga. Ungdomarna deltar i Fontänhusets verksamheter efter skolan en förmiddag i veckan. Slutligen kan nämnas Riksföreningen Svenska Gospelverkstadens projekt På samma scen, vars syfte var att bli en förebild för hur man kan rasera fördomsmurar mellan olika elevgrupper. Projektet har genomförts parvis med olika skolor. Projektet avslutas med en gemensam konsert där eleverna står på samma scen och spelar för sina skolor. Föreningen fortsätter sin verksamhet med medel från Skapande Skola.

Tjugofem av de slutredovisade projekten har av Arvsfondsdelegationen kategoriserats inom denna kategori.

Kategori 4 – Verksamheten lever vidare

I denna kategori finns projekt där verksamheter lever vidare helt eller delvis och finansieras av organisationen själv eller av kommun, landsting, via avgifter eller statliga medel. Ett exempel är Studieförbundet Vuxenskolas Västs projekt Sinnenas Oas, vars syfte var att utveckla en estetisk verksamhet för äldre ungdomar och vuxna med intellektuella funktionsnedsättningar. Projektet har mynnat ut i en daglig verksamhet enligt LSS, där människor med intellektuella funktionsvariationer kan arbeta professionellt med scenkonst. Verksamheten lever nu vidare som ett socialt företag som drivs av Kulturcentrum väst och genom att kommunen köper platser.

Ett annat projekt där verksamheten lever vidare är Enter Swedens projekt IT-Guide Sweden som ville skapa ett nationellt nätverk och organisation för it-guider i landet. Målgruppen var nyanlända ungdomar med särskilt fokus på ensamkommande flyktingar. Genom att vara it-guider på träffpunkter för seniorer skulle unga få träna det svenska språket. Nu finns it-guider i sex kommuner finansierade av respektive kommun och länsstyrelserna via direktupphandling samt ett IOP på en plats.

Det är inte helt enkelt att säkerställa hur projekten finansieras då det ofta handlar om flera olika typer av finansiering samtidigt. Förutom av medlemsavgifter finansieras verksamheterna av offentlig sektor som både köper tjänster, ger bidrag av olika slag och ger personer med olika typer av försörjningsstöd möjlighet att medverka i projekten.

Av de 51 projekt som Arvsfundsdelegationen kategoriserat i denna kategori har majoriteten någon form av finansiering av offentlig sektor som använder metoden, köper in tjänster eller ger ekonomiskt bidrag.

I andra avslutade projekt fortsätter organisationen det arbete som påbörjats. De verksamheter som bedrivs handlar i huvudsak om olika metoder som tagits fram men också om information och stöd. Ett exempel är Föreningen Grunden Malmös projekt Unga i Grunden. Syftet med projektet var att bygga en ungdomssektion inom föreningen som skulle drivas av unga människor med funktionsnedsättning. Nu har en ny ungdomsförening kallad We are one bildats.

Ytterligare ett exempel är Bygdegårdarnas Gotlandsdistrikt, Occupy Bygdegården Gotland, vars syfte var att starta och etablera ungdomsverksamhet inom bygdegårdsrörelsen på Gotland. Tre nya Vi Unga-föreningar startades och verksamheten har blivit modell för Bygdegårdarnas Riksförbund som förvaltar konceptet och fortsätter utvecklingen runt om i landet.

Gemensamt för flera av projekten var att de samverkade redan på ett tidigt stadium med offentlig sektor.

6.2.2 Arvsfundsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad 2018

Genomgången av 138 inkomna slutredovisningar utmynnar i följande kategorisering av överlevnad efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden upphört.

Tabell 6.2 Arvsfundsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad

Slutredovisningar granskade 2018

Överlevnadskategorier	
Kategori 1	2
Kategori 2	60
Kategori 3	25
Kategori 4	51
Totalt antal granskade slutredovisningar	138

Uppföljningen av slutredovisade projekt, se tabell 6.2, visar att 55 procent (76 projekt i kategorierna 3 och 4) av projektens verksamhet lever vidare i någon form. I huvudsak framträder tre bidragande faktorer till i vilken mån en organisation lyckas genomföra sitt projekt så att erfarenheter och kunskaper tas tillvara:

- Projektförankring, både inom den egna organisationen och externt, är en viktig förutsättning för att erfarenheterna ska kunna leva vidare. Förankring är viktig både på lednings- och verksamhetsnivå såväl i den egna organisationen som hos aktörer man ska samarbeta med eller som kan vara tänkbara finansiärer i framtiden. Inte minst viktigt är att den

tänkta målgruppen för projektet är med och påverkar utformningen av verksamheten. Skr. 2018/19:146

- Dokumentation är en annan avgörande faktor för att kunna ta tillvara erfarenheter och kunskaper. Att dokumentera och sätta ord på sitt arbete är värdefullt både för att utveckla den egna verksamheten och för att sprida erfarenheterna vidare.
- Tiden är ytterligare en betydelsefull faktor. Att engagera och förankra en projektidé för att så småningom genomföra den tar tid.

Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad 2007–2018

Under den senaste tolvårsperioden har 1 643 avslutade projekt kategoriserats utifrån vad som händer med projekten efter det att Allmänna arvsfondens finansiering upphört. Av tabell 6.3 framgår att drygt 50 procent av projekten lever vidare vid tidpunkten för kanslifunktionens granskning (835 projekt i kategori 3 och 4). Under 2018 slutredovisades ingen utvärdering av något enskilt projekt.

Tabell 6.3 Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad

Slutredovisningar granskade 2007–2018

Överlevnadskategorier	
Kategori 1	48
Kategori 2	760
Kategori 3	346
Kategori 4	489
Totalt antal granskade slutredovisningar	1 643

Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad 1994–2017

Under 11 år har 1205 projekt kategoriserats av forskare utifrån deras grad av överlevnad. Enligt forskarnas bedömning lever drygt 48 procent (584 projekt) vidare i någon form efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden har upphört. Forskarna har funnit en lägre överlevnadsgrad än den uppföljning som Arvsfondsdelegationen genomfört. Det är inte säkerställt vad som ligger bakom skillnaden men en möjlig förklaring är att forskarna har följt projekt som ligger längre tillbaka i tiden och att det i dag ställs tydligare krav på att de projekt som beviljas ska ha en plan för överlevnad.

Utvärderingar avslutade 1994–2017*

Överlevnadskategorier	
Kategori 1	73
Kategori 2	548
Kategori 3	298
Kategori 4	286
Totalt antal kategoriserade projekt	1 205

* Under 2018 slutredovisades ingen utvärdering av enskilda projekt

6.2.3 Arvsfondsdelegationens projekt ur ett jämställdhetsperspektiv

Utvärderingsarbetet med frågor om jämställdhet avser att synliggöra om och på vilket sätt projekten utmanar den rådande maktstrukturen i ett intersektionellt perspektiv. Genusperspektivet uppmärksammas i så väl handläggning av ärenden som i de utvärderingar som initieras. För att synliggöra könsmaktordningen i de projekt som beviljas medel görs en uppföljning av hur stor andel av projektledarna som är män respektive kvinnor. Arvsfondsdelegationen följer också upp de projekt som riktar sig enbart till män respektive kvinnor för att få kunskap om vilka frågeställningar som det civila samhällets organisationer uppmärksammar alternativt inte uppmärksammar ur ett genusperspektiv.

Studier av det civila samhällets organisationer har visat att män oftare deltar på högre nivå i organisationerna än kvinnor, som i högre utsträckning än män återfinns på positioner med begränsad makt men med stort ansvar. Detta bekräftas i Handelshögskolan studie av arvsfondsprojekt, Projektledaren, organisationen och projektet. Studien visar att projektledarna i allmänhet är högutbildade kvinnor (69 procent) i alla åldrar. Av studien framgår också att 46 procent är heltidsanställda medan 37 procent är anställda på halvtid eller mindre.

I de projekt som slutredovisades under 2018 var 64 procent av projektledarna kvinnor. I arton av projekten var ledarskapet delat mellan en man och en kvinna. När det gäller lokalstödsprojekten gäller det omvända där majoriteten av projektledarna är män.

Att leda projekt, starta upp och genomföra verksamheter med syfte att pröva nya metoder, möta och ge stöd åt människor som lever i utsatta situationer, leda volontärer och ansvara för en budget innebär sannolikt både stort ansvar och makt i situationen. Däremot har en projektledare inte nödvändigtvis makt över sin situation i alla lägen.

Det finns ingen större skillnad vad det gäller vilken typ av organisation och vilka typer av verksamheter som män och kvinnor är projektledare för. Här skiljer sig arvsfondsprojekten från studier som visar att kvinnor oftare än män är engagerade inom omsorg, solidaritet och kultur.

Av de projekt som Arvsfondsdelegationen beviljade stöd till under 2018 bedriver sex verksamheter som riktar sig enbart till män.

Tre av projekten drivs av riksorganisationen MÄN (tidigare Män för Jämställdhet). Ett av projekten är Mannen Myten som syftar till att utmana och förändra destruktiva maskulinitetsnormer. Detta görs tillsammans

med killar och unga män, främst från förorter och glesbygd, som bär på erfarenheter av att befinna sig i olika positioner i olika maktordningar. Det övergripande målet är att utveckla kunskap och metoder så att jämställdhetsarbetet blir relevant för fler killar och unga män samt att deras engagemang ökar. Projektet Samtal för ett liv fritt från våld syftar till att utveckla en modell, som dels ökar pojkars och unga mäns stödsökande i relation till våld, dels skapar metoder för att samtala med denna grupp på ett nytt sätt. Samtalsinsatserna riktar sig i första hand till pojkar och unga män som själva utövar våld och i andra hand till dem som både blivit utsatta för och utövare av våld. MÅNs tredje projekt Machofabriken 2.0, genomförs tillsammans med Unizon och ROKS och har som syfte att vidareutveckla metodmaterialet Machofabriken till att omfatta ett bredare våldsperspektiv och normförändrande arbete.

Föreningen Here 4U testar att inom ramen för sin killjoursverksamhet ta fram ett metodutvecklande behandlingsarbete med unga våldsutövare i åldrarna 13–23 år och Stiftelsen Göteborgs kyrkliga stadsmission driver projektet Pappor och deras barn i Biskopsgården, Angered och Tynnered med syfte att förbättra barns livsvillkor genom att stärka relationen mellan pappor och deras barn.

Svenska fotbollsförbundets projekt Alla är olika – olika är bra, har som syfte att påverka och ändra värderingar och beteenden hos pojkar som försvårar för flickor med utländsk bakgrund att börja spela fotboll och att gå med i en fotbollsförening.

Sjutton projekt riktar sig enbart till kvinnor eller har särskilda strategier för att nå kvinnor.

Sex projekt genomförs av idrottsföreningar som vill bana väg för att flickor och kvinnor ska ges möjlighet att idrotta och ta större plats i olika sporter, kommittéer och utskott. Organisationen Female Legends är ett exempel som med projektet Framtidens E-sport arrangerar särskilda träningsläger för tjejer. Genom att också ta fram en handlingsplan för en jämlik e-sport hoppas projektet medverka till nya sammanslutningar av spelande tjejer samt medverka till att etablera föreningar upprättar planer för en mer jämställd verksamhet.

Fyra organisationer bildade på etnisk grund vänder sig till flickor och unga kvinnor. Romska ungdomsförbundet vill med sitt projekt Hand i hand – vägen till bättre välbefinnande skapa förutsättningar för unga romska kvinnor, 16–25 år, som av olika anledningar mår dåligt, att få stöd och coaching till en bättre hälsa. Detta sker genom att varje individ får en ung romsk kvinnlig coach/mentor i samma ålder som är utbildad hälsoinspiratör. Den somaliska föreningen Hidde Iyo Dhaqan har som mål att med sitt projekt Tjejer kan stärka, utbilda och coacha flickor och unga kvinnor med somalisk bakgrund, så att de kan verka som ledare i projekt, föreningar, företag och i övriga samhället. Föreningen Skånes horn av Afrika arbetar i projektet Ändring av attityder mot en skadlig tradition, med att i samverkan med Kristianstads kommun ta fram en lokalt förankrad handlingsplan för att förebygga könsstämpning.

Flera projekt som har nyanlända barn och ungdomar som målgrupp vill i sina projekt särskilt uppmärksamma flickor och unga kvinnor. Ett exempel är Insamlingsstiftelsen Kvinna till kvinna som med projektet

Gemaket, vänder sig till nyanlända unga kvinnor för att öka deras delaktighet, skapa mötesplatser och möjliggöra erfarenhetsutbyte mellan nyanlända och etablerade svenskar.

Ett flertal projekt har som syfte att engagera unga kvinnor i musik och kultur och samhällsfrågor. Ett exempel är ABF Umeåregionens projekt Loud grrrl – den rosa metoden, som ska ta fram nya metoder för hur studieförbund och musikföreningar kan arbeta med musikverksamhet, för att ge tjejer och unga transpersoner samma möjlighet som män att bli och vara musiker. Projektet kommer göra en behovskartläggning och utifrån den utveckla nya pedagogiska metoder för musikhandledning och kompetensutveckling av tjejer och transpersoner i åldern 16–25 år som vill spela musik. Ett annat exempel är föreningen Normcreative Settings, vars målgrupp är unga kvinnor och hbtq-personer som med projektet All set for Action vill utveckla nya typer av möten mellan den kulturella och den ideella sektorn och mellan olika rörelser såsom den feministiska och den antirasistiska.

6.2.4 Uppföljning av målgruppens delaktighet i arvsfondsprojekten

Arvsfondsdelegationens uppföljnings- och utvärderingsverksamhet visar att fondens medel lämnar spår, men också att många utmaningar återstår för att säkerställa att fondens medel når ut till målgrupperna oavsett ålder, kön, etnicitet, sexualitet, socioekonomisk bakgrund, funktionsnedsättning och plats. En annan utmaning är att fondens målgrupper får reella möjligheter att också ha inflytande över och i de verksamheter som bedrivs.

Syftet med uppföljningen av målgruppens delaktighet är att synliggöra målgruppens roller i projekten, hur de får en röst, hur man når målgruppen och vilka projekten når respektive inte når.

Ett av kriterierna för att beviljas medel är målgruppens delaktighet. Handläggarna lägger stor vikt vid målgruppens delaktighet i beredningen av projektansökningar. Hur deltagandet ser ut i olika samhällsgrupper och möjligheten att påverka detta är svårare att få en bild av och att påverka då föreningar och organisationer har sina unika förutsättningar. Vissa lokala föreningar är en del av en riksorganisation med långa anor. Andra organisationer är nya och utvecklade ur specifika behov och idéer som kan kopplas till den lokala platsen. Många organisationer med regional eller nationell förankring har en central organisation och avser, utifrån ett uppdrag eller en övergripande ambition att skapa bättre förutsättningar för andra än dem som är medlemmar i föreningen.

I det följande sammanfattas hur delaktigheten redovisats i de projekt som slutredovisats under 2018.

Problemformulering och initiativ

Initiativet till arvsfondsprojekten tas ofta i en intresseorganisation där organisationen representerar målgruppen. Ibland har ett behov eller en möjlighet uppmärksammas och efterfrågats av en enskild person ur målgruppen. I vissa fall kommer initiativet från en person utanför målgruppen. Vilken roll målgruppen har i planeringen av projektet framgår inte alltid i

projektens redovisning. Vanligt förekommande är dock att målgruppen finns med i en referensgrupp och delar med sig av sina erfarenheter och förväntningar. När det handlar om små barn eller personer som har svårt att kommunicera kan även anhöriga och personal föra målgruppens talan.

Inflytande över och delaktighet i projekten

Enligt projektens slutredovisningar är det främst i planeringen och genomförandet av projektet som målgruppen får ett reellt inflytande och kan vara delaktiga. Därmed inte sagt att de alltid även får inflytande i övriga delar av organisationens verksamhet. Projekten skapar arenor och mötesplatser där människor med liknande erfarenheter, idéer och drömmar möts. Att dela gemensamma erfarenheter med andra ger en positiv identitetsutveckling som kan bilda motvikt mot den negativa identitet som marginaliserade grupper tilldelats av majoritetssamhället. I projekten får målgruppen redskap att sätt ord på sina erfarenheter, bryta med ett destruktivt liv och redskap att gå vidare exempelvis till arbete och studier. Redskapen kan vara film eller teater, framtagande av ny teknik eller ett nytt arbetssätt. Genom medverkan i projekten och föreningslivet blir människor delaktiga i ett sammanhang och i samhället.

Vilka når projekten och hur? Vilka når man inte?

Civilsamhället framställs ofta som en plats där marginaliserade grupper kan göra sina röster hörda genom att organisera sig, och engagemang i civilsamhället förknippas ofta med ökat inflytande och resurser. Det gör det extra viktigt att ställa frågor om vilka röster som får inflytande i civilsamhället och vilka som utestängs.

Vilka projekten når och inte är svårt att få en uppfattning om då det sällan framgår av projektens redovisning. Ofta redovisas antal män och antal kvinnor som deltagit i projekten, men andra maktordningar som klass, sexualitet, etnicitet och funktionsförmåga saknas, om det inte är det som utmärker den specifika målgruppen.

I första hand når projekten sina egna medlemmar. Men den offentliga sektorn är ofta samarbetspartner och utgör en arena för utförande och en ingång för att få kontakt med målgruppen. Skolan, både förskola, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola är de vanligaste arenorna för projekt. Därav kan man dra slutsatsen att många projekt når ut till ett brett spektrum av barn och unga. Detta säger dock inget om inflytande och valfrihet att delta, men å andra sidan når projekten sannolikt unga som annars aldrig skulle komma i kontakt med föreningslivet och specifika verksamheter. Detta är ett dilemma som Allmänna Arvsfonden försöker hålla levande i sin handläggning.

Vilken roll har målgruppen efter projektens slut?

I bedömningen av målgruppens delaktighet i projekten ingår även vilken roll den aktuella målgruppen har efter projektets slut. Ett exempel är unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som varit med och startat en skate- och kickbikeverksamhet och som nu leder verksamhet och sitter i föreningens styrelse. Ett annat exempel är Barnombudet i Uppsala län vars projekt Knas hemma resulterat i en ny organisation vars syfte är att

lyfta fram barns och ungas perspektiv och erfarenheter av placering i familjehem och HVB-hem och där hela styrelsen består av målgruppen.

Ett tredje exempel är ABF Sydhallands projekt Ung positiv kraft som startat ett socialt företag med restaurang och kulturscen där unga som står långt från arbetsmarknaden och nyanlända unga kan få ett första steg in i arbetslivet.

Lokalstöd och delaktighet

Lokalstöden används till många olika slags byggnationer, från anläggning av utegym, nybyggnation av aktivitetshallar, större tillgänglighetsanpassningar av lokaler och anläggningar till ombyggnation av cirkusträningslokaler. Delaktigheten ser därför väldigt olika ut, allt från att initiativet kan ha kommit från målgruppen till att hela bygden är involverad i planering och byggande. Också när det gäller lokalstöden är det oftast via föreningen eller någon annan intresseorganisation som målgruppen får en röst. Det kan vara svårt för målgruppen att ha inflytande över den faktiska byggnationen, men däremot är målgruppen alltid involverad när det gäller planeringen och genomförandet av den faktiska verksamheten. Majoriteten av lokalstöden har någon form av samverkan med offentlig sektor, vanligtvis fritids, särskolan och skolan. Inte sällan innebär lokalstödsprojekten att organisationen når en ny målgrupp, inte minst personer med funktionsnedsättning. I dessa lokalstöd förekommer också samarbeten med funktionshindersorganisationer och i några fall också med boenden för personer med funktionsnedsättning.

6.2.5 Utvärderingsverksamheten

De utvärderingar som Arvsfundsdelegationen initierar spänner över ett vitt fält och omfattar både pågående projekt och projekt som genomfördes flera år tillbaka i tiden. Utvärderingarna sker i tre steg – en genomgång av projektens dokumentation som består av ansökningar, redovisningar och slutrapporter, en enkätstudie och ett antal fallstudier som inkluderar besök och intervjuer. Utvärderingarna genomförs av forskare från en rad olika forskningsdiscipliner såsom folkhälsovetenskap, etnologi, företags ekonomi och socialt arbete.

Sedan 2006 har Arvsfundsdelegationen finansierat 52 utvärderingar som redovisats. Inom ramen för dessa utvärderingar har forskarna gjort en bedömning av överlevnaden av de 1 205 projekt som utgjorde projektpopulationen. För närvarande ingår drygt 325 projekt i pågående utvärderingar.

6.2.6 Uppföljning av avslutade arbetsmarknadsprojekt

Allmänna arvsfonden har genom åren finansierat ett stort antal arbetsmarknadsprojekt. Projekten har syftat till att människor som står långt från arbetsmarknaden ska få ett arbete eller gå vidare till studier. Under året har fjorton arbetsmarknadsprojekt slutredovisats, varav tre riktar sig till unga

och de övriga till personer med funktionsnedsättning. I detta avsnitt redovisas den särskilda uppföljning som gjorts av kanslifunktionen av dessa projekt.

Projektet är mycket olika och spänner över ett brett fält av åtgärder, verksamheter och metoder – allt från studiebesök och praktik, att starta arbetsförmedling för personer med funktionsnedsättning till att länka samman arbetslivserfarenhet, utbildning och idrott och föreningsengagemang.

Arbete lyfts ofta fram som ett verktyg för delaktighet, egenmakt och hälsa, men flera av projekten poängterar att det innebär så mycket mer, t.ex. att det handlar om människors hela livssituation och om möjligheten att få göra något på riktigt även om det inte är i form av ett avlönat arbete.

Projektet har i flera fall utvecklat metoder och förhållningssätt som gjort att målgruppen unga och eller personer med funktionsnedsättning kommit närmare arbetsmarknaden. Man har med andra ord försökt sänka ett antal trösklar. Men i första hand har det handlat om att öka självförtroendet och handlingsutrymme hos deltagarna. Att vara flexibel och att utgå från målgruppens behov och att skapa förtroendefulla relationer är viktiga framgångsfaktorer som projekten framhåller i sina redovisningar.

Flera av projekten upplever dock ett splittrat offentligt ansvar då verksamheterna berör flera politikområden som socialpolitik, arbetsmarknads- politik och näringspolitik. Det är en erfarenhet man fått när projekten har sökt hantera olika regelverk, offentliga program och rutiner. Projektet lyfter fram vikten av gränsöverskridande samarbeten framför allt med offentliga företrädare för att lyckas samt godkännande av den aktör som ansvarar för deltagarens försörjning. Andra svårigheter som projekten stött på är att deltagarna mår dåligt i perioder och har stort behov av stöd, svårigheten att erbjuda rätt nivå för varje individ. Flera verksamheter hade deltagare som aldrig varit på en arbetsplats tidigare vilket ställde stora krav på stöd och handledning.

De enskildas engagemang inom de sociala verksamheterna och även enskilda eldsjälur inom offentliga myndigheter eller kommuner är framgångsfaktorer. Engagerade aktörer kan ses som en förutsättning för ett lyckat resultat.

Majoriteten, tio stycken projekt, fortsätter sin verksamhet i någon form. Tre sociala företag har startat, ett projekt drivs nu som daglig verksamhet med stöd från kommunen och andra fortsätter verksamheten i samarbete med exempelvis Arbetsförmedlingen, psykiatrin och FINSAM.

6.2.7 En allmänning i det offentligas tjänst? En resa i Allmänna arvsfondens spår

En särskild utvärdering avslutades 2018. En forskargrupp vid Handelshögskolan i Stockholm har tagit del av 43 separata utvärderingar som omfattar totalt cirka 2 000 projekt, som finansierades av Allmänna arvsfonden under perioden 1994–2015. I det följande redovisas kortfattat de viktigaste slutsatserna i denna studie.

Genom att beskriva och analysera Allmänna arvsfondens projektportfölj ur ett metaperspektiv framträder intressanta slutsatser om den funktion Allmänna arvsfonden fyller i civilsamhället och om olika former av nytta som projekten kan sägas ha genererat för barn, ungdomar och personer

med funktionsnedsättning, civilsamhället samt i förlängningen hela samhället.

Det handlar om projekt som utvecklats och genomförts vid tusentals ideella föreningar, stiftelser och andra typer av organisationer runt om i Sverige med stöd av medel ur Allmänna arvsfonden. Detta är sammantaget en mycket omfattande verksamhet som under flera decennier har bedrivits av – och berört – många tusentals människor på i princip alla orter i landet. Totalt har forskarna analyserat 43 tidigare utvärderingar av sammanlagt cirka 2 000 projekt, som har finansierats av Allmänna arvsfonden och genomfördes under perioden 1994–2015. Med detta metaperspektiv framträder mönster i analysen på ett annat sätt än vid utvärdering av enskilda projekt.

Forskarna menar att Allmänna arvsfonden har en unik position i gränsen mellan det offentliga (statsapparaten) och organisationslivet (det civila samhället). I ett flertal av de externa utvärderingarna finner forskarna att projektens kunskapsgenererande och samhällsekonomiska nytta belyses. Denna form av nytta uppstår exempelvis genom att kunskap och erfarenheter som projekten har genererat tas tillvara i offentlig sektor, av andra föreningar och inom forskningen.

Studien visar att många arvsfondsprojekt medverkar till att synliggöra samhällsproblem som tidigare inte har uppmärksammats. Att uppmärksamma tidigare undanskymda gruppers villkor och sätta nya problemdefinitioner på agendan är en viktig funktion hos det civila samhällets organisationer.

Studien slår fast att vi kan betrakta Allmänna arvsfonden och dess omfattande projektverksamhet som en källa till idémässig förnyelse och organisatorisk dynamik i det svenska civilsamhället, framför allt inom välfärdsområdet. På en och samma gång har Allmänna arvsfonden spelat ett antal viktiga roller för det svenska civilsamhället. Allmänna arvsfonden har, genom sina projekt, för många av dessa idéburna organisationer inneburit såväl en viktig källa till nya resurser som legitimitet för organisationers pågående verksamhet. Allmänna arvsfonden har även gett incitament för utveckling av organisationers verksamhet samt inneburit en möjlighet för dem att förnya sitt påverkansarbete.

Forskarna konstaterar i studien att sammantaget har ett stort antal ideella och idéburna organisationer kunnat ta del av medel som från Arvsfondens sida har ställts till förfogande för att genomföra runt 2 000 projekt under den period som har forskarna har fokuserat på i analysen av de externa utvärderingarna. Detta är medel som organisationerna har kunnat använda för att utveckla sin egen verksamhet, bli bättre på att driva intressepolitik, genomföra kulturevenemang, fungera som demokratiskola, utveckla och tillhandahålla ny service för de egna grupperna eller identifiera nya finansieringskällor. Medlen används också för att förbättra situationen för personer inom de målgrupper som organisationen arbetar för eller med. Det kan ske genom att de är medlemmar i den egna organisationen eller genom att de drar nytta av ett gynnsammare samhällsklimat eller en ökad kunskapsnivå mer generellt i samhället om den egna gruppens förutsättningar och behov. Det kan också handla om att den enskilda brukaren, klienten eller patienten kommer i åtnjutande av nya eller utvecklade välfärdstjänster som organisationen tillhandahåller eller förmår andra att bedriva.

Forskarna menar i sin studie att vi kan betrakta det som att det civila samhället, med stöd av Allmänna arvsfonden, erbjuder ett antal nya eller annorlunda initiativ och potentiella lösningar på samhällsproblem: ”Under några år och under relativt fria och okomplicerade former får ideella organisationer en möjlighet att under entreprenörskapsliknande former testa att driva verksamhet utifrån både nya former och annorlunda idéer inom välfärden med ekonomiskt stöd från Arvsfonden”.

Med stöd av medel från Allmänna arvsfonden testar och utvecklar idéburna organisationer olika former av – ofta nischade – välfärdstjänster som riktar sig till personer ur målgrupperna. Forskarna menar att dessa nyheter inom välfärdsområdet tillräckligt ofta faller väl ut eller får fäste i det svenska civilsamhället för att det ska vara värt att notera och synliggöra också detta karaktärsdrag inom Allmänna arvsfonden.

I studien redovisar forskarna att det är värt att notera att just den omfattande projektverksamheten som finansieras med medel ur Allmänna arvsfonden i sig fungerar som ett slags ”projektledarskola” för det civila samhällets organisationer. Många är de personer som har utvecklats i sitt engagemang inom civilsamhället genom ett ansvar som projektledare för ett arvsfondsprojekt, och detta är en resurs både för organisationer och individer.

Det är inte helt ovanligt att föreningar ”importerar” idéer från andra länder, vilket är något forskarna noterar: ”Projekt med medel från Allmänna arvsfonden har använts som ett slags bryggor för att värdorganisationen ska kunna knyta an till nya rörelser och idéer som har sin upprinnelse och hemvist utanför Sveriges gränser. Allmänna arvsfonden fungerar i detta som en länk eller brygga till förnyelse för det civila samhället genom att möjliggöra import och översättning av tankegodis och metoder som förekommer i det transnationella rummet in till det svenska organisationslivet.”

Forskarna menar avslutningsvis att de kan anta att Allmänna arvsfonden fyller en viktig funktion som legitimerande brygga för föreningslivet och det offentliga rummet. Inte minst viktigt är detta då det handlar om att ge utrymme och röst åt individer ur mer utsatta eller marginaliserade grupper inom de bredare målgruppskategorierna, som personer med en intellektuell funktionsnedsättning, unga med tidigare gängtillhörighet eller kriminalitet i bagaget och barn från etniska eller kulturella minoriteter.

6.2.8 Erfarenhetsspridning

Målgruppen för utvärderingarna är främst myndigheter och organisationer som är verksamma inom det aktuella området. Under det gångna året har Arvsfondsdelegationen arrangerat två seminarier där cirka 250 personer från framför allt myndigheter och organisationer deltagit. Även representanter för riksdagen och regeringen har medverkat. Vid lanseringen av en utvärdering har information skickats ut till cirka 1 500 personer. Samtliga utvärderingar finns nedladdningsbara på webbplatsen arvsfonden.se, och resultaten av utvärderingarna sprids genom elektroniska nyhetsbrev samt på Twitter och Facebook. Därutöver har forskarna själva använt och spridit resultaten inom sina verksamhetsområden.

Via de nätverk som Arvsfondsdelegationen ingår i har även andra myndigheter tagit del av erfarenheterna från arvsfondsprojekt och utvärderingar. Exempel på sådana nätverk är Nätverket för bidragsgivande myndigheter där ett trettiotal myndigheter ingår och Myndigheten för ungdom- och civilsamhällesfrågors myndighetsnätverk för det civila samhället.

Information om pågående utvärderingar och forskarnas utvärderingsrapporter finns för nedladdning på Allmänna arvsfondens webbplats.

7 Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling

Regeringens bedömning: Allmänna arvsfonden har ett unikt uppdrag i svenskt samhällsliv. Medlen har sammantaget fördelats på ett väl genomfört sätt och i enlighet med Allmänna arvsfondens ändamål och de prioriterade områdena. Under året har arbetet med utvärdering och informationsgivning fortlöpt, vilket är frågor som fortsatt kommer att följas. Det är också angeläget att arbetet med den förstärkta kontrollen av medlens användning upprätthålls och att effektiviseringen av handläggningen fortlöper. Bedömningen är att Arvsfondsdelegationen i allt väsentligt fullgör sitt uppdrag, men att det finns fortsatt behov av att stärka den interna styrningen, utveckla kommunikationsinsatserna för att öka antalet kvalitativa ansökningar, framför allt från de län som har få projekt samt sprida de positiva resultat som projekten genererar nationellt.

Skälen för regeringens bedömning

Förvaltning och administration

Regeringen anser att det är angeläget att den administrativa verksamheten är kostnadseffektiv, att kostnaderna är välmotiverade och hålls på en rimlig nivå samt att åtgärder för att förstärka och effektivisera handläggningen fortsätter. Regeringen är positiv till att åtgärder har genomförts för att stärka och utveckla de interna processerna med syfte att öka effektiviteten och underlätta ansökningsprocessen för de sökande föreningarna.

Kammarkollegiet är Arvsfondsdelegationens värmyndighet och under 2018 samlade Kammarkollegiet de stödjande resurserna under en arvsfondsavdelning. Under 2018 ökade kostnaderna för Arvsfondsdelegationens verksamhet jämfört med året innan. De ökade kostnaderna är främst en följd av personalförstärkningar på arvsfondsavdelningen. Personalförstärkningarna har bland annat gjorts för att förbättra rätts-säkerheten samt kontrollen och uppföljningen av projektmedlens användning.

Totalt finns det 1 240 miljoner kronor tillgängligt för Arvsfondsdelegationen att fatta beslut om under 2019. Det är drygt 240 miljoner kronor mer än vid föregående årsskifte. Ökningen beror på att det under 2018 startade relativt få nya projekt samtidigt som inflödet av medel till Allmänna arvsfonden var relativt högt. Under 2018 satsades också mindre insatser på kommunikativa insatser på grund av personalomsättning. Arvsfondsdelegationen bedömer själva att ett större fokus på olika kommunikationsinsatser med syfte att få in fler projektansökningar beräknas leda till att antalet nya projekt kommer att öka åren framöver.

Kommunikationsinsatser

Regeringen ser positivt på att arbetet för en ökad kännedom och kunskap om Arvsfonden och förtroende för dess verksamhet fortlöper. Under 2018 har dock mindre resurser lagts på kommunikativa insatser. De kommunikativa insatserna är en viktig faktor för att öka antalet kvalitativa och relevanta projektansökningar. Regeringen anser därför att det är angeläget att fokus läggs på de kommunikativa satsningarna för att öka antalet kvalitativa ansökningar.

Kommunikationsaktiviteterna sker främst via digitala kanaler, men även den tryckta Demokratihandboken som spreds under 2017 togs fram i en ny utgåva under 2018. Syftet med Demokratihandboken är att öka kännedomen om Arvsfonden genom att inspirera och locka medborgare att bli nyfikna på sina demokratiska rättigheter. Lanseringen av nyutgåvan riktade sig specifikt till skolor och spreds under 2018 i 11 000 exemplar. Under 2018 fortsatte besöken runt om i landet, den så kallade Sverige-resan. Blekinge och Västerbotten har besökts där man informerat om arvsfonden för drygt 320 personer som representerade 11 kommuner.

Kontroll av fondmedlens användning

Regeringen ser positivt på att arbetet med den förstärkta interna styrningen och kontrollen av fondmedlens användning har gett effekt. Att fondmedlen används till det avsedda ändamålet är centralt för att bibehålla och stärka legitimiteten med fonden.

Controllerfunktionen arbetade under 2018 med att ta fram faktorer som indikerar risk för felaktigheter. Faktorerna har sedan legat till underlag i identifieringen av vilka projekt som ska besökas. Under 2018 utfördes 38 kontrollbesök vilket motsvarar 10 procent av fattade bifallsbeslut. Utöver kontrollbesöken utförs kontroller utifrån olika teman. I kategorin risk och väsentligheter granskades 23 projekt under 2018. Vid elva (48 procent) av besöken gjordes iakttagelser som krävde åtgärd av stödmottagaren. Det är en ökning jämfört med 2017 då andelen var 30 procent. Enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen överlämna ärenden till Kammarkollegiet om det finns skäl att överväga ett åliggande för medelsmottagaren att betala tillbaka stödet ur fonden. Under 2018 gjordes tre överlämnanden till Kammarkollegiet för eventuellt återkrav av utbetalt projektmedel.

Granskning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden

Regeringen anser att det är viktigt att förvaltningen av Allmänna arvsfondens egendom är transparent och att det finns en väl fungerande

kvalitetssäkring för hur förvaltade medel redovisas. Det är därför av stor vikt att redovisningen sker på ett transparent och rättssäkert sätt.

Allmänna arvsfondens egendom förvaltas av Kammarkollegiet, som en särskild fond. Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska Kammarkollegiet varje år till regeringen lämna en redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden som avser det senast avslutade räkenskapsåret. Riksrevisionen ska därefter granska redovisningen.

Riksrevisionen har i revisionsberättelsen avseende Kammarkollegiets redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden för 2018, lämnat uttalande med avvikande mening. Riksrevisionen bedömer att Kammarkollegiet, vid redovisning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden, ska följa BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) och att nuvarande redovisning inte upprättats i enlighet med kraven i detta regelverk. Kammarkollegiet har, mot bakgrund av Riksrevisionens iakttagelser, inlett ett arbete för att säkerställa att gällande redovisningsregelverk följs. Regeringen kommer att följa upp resultatet av dessa åtgärder.

Fördelningen av medel

Regeringen anser att medlen har fördelats på ett väl genomfört sätt i enlighet med fondens ändamål och inom ramen för de av regeringen prioriterade områdena.

Beslutade projektmedel med fokus på målgruppen barn och ungdomar ökade under 2018 jämfört med året innan. I målgruppen inkluderas även barn och ungdomar med funktionsnedsättning. För målgruppen personer med funktionsnedsättning, där vuxna personer ingår, var volymen beslutade projektmedel oförändrad, medan antalet projekt minskade något. Sett över en femårsperiod har antalet ansökningar och bifallsbeslut gentemot målgruppen personer med funktionsnedsättning minskat. I Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2015 (skr. 2015/16:190) betonade regeringen att det finns skäl att överväga ytterligare satsningar för att stödja projekt för ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar. Arvsfondsdelegationen bedriver en särskild satsning under 2018–2021 som heter ”Ålder är inget hinder” som vänder sig till äldre med funktionsnedsättning och deras anhöriga. Under 2018 beviljades sex nya projekt inom ramen för satsningen. Regeringens förhoppning är att den särskilda satsningen mot målgruppen äldre personer med funktionsnedsättning ska ge effekt framöver och därmed öka antalet ansökningar och bifallsbeslut för projekt gentemot målgruppen.

Arvsfondsdelegationen fördelade under 2018 647 miljoner kronor till projekt. Det är den näst högsta siffran i arvsfondens historia, toppnoteringen gjordes 2016 då 734 miljoner kronor fördelades. Sett över en femårsperiod har antalet ansökningar minskat medan bifallsfrekvensen ökat eller varit oförändrad. En förklaring är att antalet lågkvalitativa ansökningar minskat på grund av bättre informationsgivning. De sökande kan antingen ringa eller få hjälp digitalt att testa sin idé för att se om arvsfonden är rätt finansier.

Det startade projekt i samtliga län under 2018 men medlen är ojämnt fördelade mellan länen. Regeringen anser att Arvsfondsdelegationen bör arbeta för att de lokala projekten bättre sprids över landet.

Idrottsföreningar är likt föregående år den kategori organisationer som har flest beviljade projekt. Av alla utdelade medel gick 85 procent till denna kategori. En stor andel av de projekten som bedrivs av idrottsföreningar är lokalstöd, det vill säga finansiering av byggnation av lokaler och anläggningar. Funktionshinderorganisationer är den kategori av organisationer som har näst flest projekt finansierade av Allmänna arvsfonden och den tredje största kategorin är kulturföreningar.

Uppföljning och utvärdering

Regeringen anser att det är av stor vikt att följa upp och utvärdera projekt som har beviljats medel för att säkerställa att syftet med fonden uppnås. Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd. Arvsfondsdelegationen lämnade en sådan strategi till regeringen 2011.

Under 2018 presenterades en forskningsstudie av 1 205 projekt som fått stöd ur Allmänna arvsfonden under perioden 1994–2017. Studien är en metautvärdering av samtliga utvärderingar som genomförts av projekten. Forskarna bedömer att 48 procent av projekten lever vidare i någon form efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden har upphört. Enligt forskarna har de projekt som finansierats av Allmänna arvsfonden, inneburit en viktig källa till nya resurser för civilsamhället och legitimitet till många genomförda utvecklingsprojekt. Den omfattande projektverksamhet som finansieras med medel ur Allmänna arvsfonden fungerar som ett slags ”projektledarskola” för det civila samhällets organisationer (Utvärderingsrapport: En allmänning i det offentliga tjänst, Handelshögskolan i Stockholm, nov. 2018).

Allmänna arvsfonden finansierar varje år utvärderingar som forskare genomför, dessa går inte lika långt bak i tiden som den ovan beskrivna metautvärderingen och projektöverlevnaden bedöms till drygt 50 procent. Ett antagande till att överlevnadsgraden skiljer sig åt mellan utvärderingarna är att kravet på att projekten ska ha en plan för överlevnad har tillkommit senare.

Information om pågående utvärderingar och forskarnas utvärderingsrapporter finns tillgängliga på Arvsfondens webbplats. Under 2018 höll Arvsfondsdelegationen två utvärderingsseminarier.

Regeringen ser positivt på att utvärderingarna av projekten i huvudsak visar goda resultat. Arvsfondsdelegationen skapar förutsättningar för projekten genom verktyg som bland annat telefoncoachning och utbildning av projektledarna. Regeringen anser att det är värdefullt att de erfarenheter som görs i de enskilda projekten också sprids nationellt för att därmed öka kunskapen i hela landet.

Projekten ur ett jämställdhetsperspektiv

Att synliggöra Allmänna arvsfondens verksamhet och dess projekt ur ett jämställdhetsperspektiv är viktigt, inte minst mot bakgrund av de jämställdhetspolitiska målen. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Arvsfondsdelegationen följer upp hur stor andel av projektledarna som är kvinnor respektive män. De följer också upp de projekt som enbart riktar

sig till kvinnor respektive män för att få kunskap om vilka frågeställningar som det civila samhällets organisationer uppmärksammar alternativt inte uppmärksammar ur ett genusperspektiv. Det finns ingen större skillnad vad gäller vilken typ av organisation och vilka typer av verksamheter som män och kvinnor är projektledare för. I de projekt som slutredovisades under 2018 var 64 procent av projektledarna kvinnor. I arton av projekten var ledarskapet delat, en man och en kvinna. När det gäller lokalstödsprojekten gäller det omvända där majoriteten av projektledarna var män.

Regeringen bedömer att det vore önskvärt om Arvsfondsdelegationen även redovisade hur könsfördelningen ser ut bland dem som nås av projektens aktiviteter samt vilken inverkan projekten har på jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Allmänna arvsfondens utveckling framöver

Regeringen beslutade den 15 juni 2017 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över och analysera vissa frågor som rör Allmänna arvsfondens verksamhet med syftet att säkerställa att fondens medel används för den verksamhet som de är avsedda för samt att medlen hanteras och redovisas transparent, rättssäkert och opartiskt. Förslag skulle också lämnas hur villkor kan utformas som säkerställer att enbart organisationer som i sin verksamhet respekterar värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle kan få stöd, analysera kriterierna för stöd, överväga frågor om arvsavstående och se över vissa administrativa frågor. Utredningen tog namnet 2017 års arvsfondsutredning.

Betänkandet, En arvsfond i takt med tiden – En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden (SOU 2018:70) överlämnades till regeringen i september 2018. Betänkandet har varit ute på remiss och bereds nu i regeringskansliet. Utredningen föreslår att den nuvarande lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ersätts av en ny lag med en annan struktur. Utredningen har också föreslagit att ett demokrativillkor införs i lagen. Demokrativillkoret föreskriver att stöd inte ska få lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare främjar, uppmanar till eller försvarar terrorism eller i övrigt inte respekterar mänskliga rättigheter.

Under 2019 avslutas den så kallade Nyanländasatsningen, med fokus på nyanlända barns och ungdomars etablering, samtidigt som den treåriga satsningen på äldre med funktionsnedsättning fortsätter på sitt andra år. Under senare delen av 2019 kommer Arvsfondsdelegationen att lansera en satsning på barns och ungas psykiska hälsa.

Uppföljningarna av Arvsfondsprojekten visar att hälften av projekten lever vidare efter det att finansieringen har upphört. Uppföljningarna visar också att Arvsfondsprojekten skapar andra mervärden. Den erfarenhet som individerna får i och med ansvaret att driva projekt är kunskaper som är en resurs både för individerna och organisationerna. Regeringen ser positivt på de mervärden som arvsfondsprojekten skapar och de avtryck som sätts. Allmänna arvsfonden ska fortsatt vara en resurs för det civila samhället.

Under 2019 kommer Arvsfondsdelegationen fortsätta sin så kallade Sverigeresa, vilket innebär att landets samtliga län kommer att besökas under en flerårsperiod. Det blir andra gången som detta görs. Under

besöken kommer såväl föreningslivet som föreningslivsansvariga kommunala tjänstemän från länens alla kommuner att få information om Arvsfonden. Ambitionen är att besöken ska göra att såväl allmänhet som organisationer får en större kännedom om de möjligheter som Arvsfonden kan ge. Arvsfondens användning av digitala medier och närvaro på sociala medier fortsätter, samtidigt som webben vidareutvecklas och tillgängliggörs i ökad utsträckning. Regeringen anser att kommunikation och information om Allmänna arvsfonden är viktig för kunskap om fondens verksamhet, för möjligheten att ansöka om medel för olika projekt samt för kunskaps- och erfarenhets spridning. Vidare är det väsentligt att medel kommer alla målgrupper till del.

8 Inriktning och prioriterade områden 2019

Regeringen ska enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ange den kommande inriktningen av fondens stödgivning. Det gör regeringen genom att i sin årliga skrivelse till riksdagen ange inriktningen av barnrättspolitik, ungdomspolitik och funktionshinderspolitik. Regeringen anger även sådana områden som är angelägna att utveckla och som därför bör prioriteras vid Arvsfondsdelegationens medelsfördelning.

8.1 Funktionshinderspolitik

Regeringens funktionshinderspolitik utgår från Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Funktionshinderspolitiken är en del i arbetet för ett mer jämlikt samhälle, där människors olika bakgrund eller förutsättningar inte ska avgöra möjligheten till delaktighet i samhället. Åtgärder som syftar till att förebygga och motverka diskriminering är grundläggande om människors lika värde ska respekteras. Att förebygga uppkomsten av all form av diskriminering är därför en viktig del i arbetet för delaktighet och jämlikhet.

Riksdagen har beslutat om ett nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken (prop. 2016/17:188, bet. 2017/18:SoU5, rskr. 2017/18:86). Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. För att målet ska kunna uppnås fastställer riksdagen samtidigt regeringens förslag till fyra inriktningar för genomförandet av politiken: principen om universell utformning, befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar för individens självständighet och att förebygga och motverka diskriminering.

8.2 Barnrättspolitik

Barnrättspolitiken utgår från de mänskliga rättigheter som ska tillförsäkras barn enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och andra internationella överenskommelser. Målet för regeringens barnrättspolitik är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande, vilket har fastställts av riksdagen (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:FiU1, rskr. 2008/09:30). Målet grundar sig bl.a. på de åtaganden som Sverige gjort genom att ratificera barnkonventionen och syftar till att främja och skydda barnets rättigheter och intressen i samhället. Målet innebär att alla barn, oavsett bl.a. ålder, kön och funktionsnedsättning, ska få sina rättigheter tillgodosedda. Barnrättspolitiken är sektorsövergripande vilket innebär att barnets rättigheter och intressen ska genomsyra all politik, liksom alla verksamheter som berör barn.

Riksdagen godkände i december 2010 en strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige i enlighet med regeringens förslag i propositionen Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232, bet. 2010/11:SoU3, rskr 2010/11:35). Strategin utgår från de mänskliga rättigheter som varje barn ska tillförsäkras enligt internationella överenskommelser, särskilt de åtaganden som följer av barnkonventionen. Principerna i strategin uttrycker grundläggande förutsättningar och tillvägagångssätt för att stärka barnets rättigheter. Avsikten är att strategin ska vara en utgångspunkt och ledning för offentliga aktörer på statlig och kommunal nivå när dessa i sina verksamheter ska säkerställa de rättigheter barn har.

I juni 2018 fattade riksdagen beslut om att inkorporera barnkonventionen i svensk lag. Lagen träder i kraft den 1 januari 2020. Genom inkorporeringen ges barnkonventionen ställning som svensk lag vilket innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn.

Regeringen har också beslutat om en vägledning som kan utgöra ett stöd vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen. Vidare har regeringen beslutat att ge en särskild utredare i uppdrag att genomföra en kartläggning för att belysa hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen (dir. 2018:20). För att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter pågår även ett kunskapslyft under perioden 2017–2019. Barnombudsmannen har fått i uppdrag att stödja särskilt berörda statliga myndigheter, kommuner, landsting och regioner i arbetet med att säkerställa tillämpningen av bestämmelserna i barnkonventionen (S2016/07875/FST och S2016/07874/FST).

8.3 Ungdomspolitik

Målet för alla statliga beslut och insatser som berör ungdomar mellan 13 och 25 år är att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen (prop. 2013/14:191, bet. 2013/14:KrU9, rskr. 2013/14:354). Arbetet inom ungdomspolitiken ska

syfta till att offentlig verksamhet som rör unga har ett ungdomsperspektiv, bedrivs utifrån kunskap om ungas levnadsvillkor och samordnas mellan olika sektorer.

För att uppnå det övergripande ungdomspolitiska målet prioriterar regeringen insatser för ungas etablering i arbets- och samhällslivet, ungas fritid och välbefinnande, samt ungas makt och delaktighet.

Såväl frågor om inflytande och meningsfull fritid som etablering i arbets- och samhällslivet spänner över flera politikområden. Ungdomspolitikerna spelar därmed en särskild roll genom sin sektorsövergripande karaktär med utgångspunkt i ungdomars levnadsvillkor. Som del i regeringens arbete med unga som varken arbetar eller studerar har bl.a. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) i uppdrag att stödja aktörer, i första hand kommuner, som arbetar i verksamheter som bidrar till etableringen av unga som varken arbetar eller studerar. Under 2019 följer MUCF även upp den fritidssatsning som genomfördes 2018.

8.4 Prioriterade områden

Regeringen har identifierat tolv områden som bör prioriteras vid Arvsfondsdelegationens medelsfördelning. De prioriterade områdena har många beröringspunkter och ett projekt kan innehålla delar som rör flera områden.

Samtliga prioriteringar gäller för fondens tre målgrupper om inget annat anges eftersom de tre målgrupperna har mycket gemensamt och eftersom ett projekt kan röra fler än en av målgrupperna.

Utöver nedan angivna områden bör medel liksom tidigare kunna ges till utvecklingsprojekt inom områden som i dag inte kan förutses. Det är angeläget att ge utrymme för organisationernas egna initiativ till utvecklingsprojekt inom helt nya områden.

Inom ramen för regeringens arbete med FN:s Agenda 2030 har två av de prioriterade områdena särskilt uppmärksammats, nämligen att stärka barnets rättigheter och ökad jämställdhet och jämlikhet. Världens stater har genom Agenda 2030 enats om 17 globala mål för hållbar utveckling. Såväl barn och ungdomar som personer med funktions-nedsättning berörs av de flesta av målen. I det svenska genomförandet betonas nära samverkan mellan främst kommuner, myndigheter, näringsliv, civilsamhälle och forskarvärlden. Mål 17 om att bygga partnerskap är agendans genomförandemål och syftar till att bygga nya och utveckla befintliga samarbeten för att uppnå målen.

Hållbar utveckling syftar på en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Mot den bakgrunden är det naturligt att unga ofta går i spetsen för hållbar utveckling.

Det är viktigt att barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning uppmuntras och ges möjlighet att bidra till hållbar utveckling. Projekt som genom nya och utvecklade former bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning bör stödjas. Projekt som bl.a. syftar till att uppfylla agendans mål 5 om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt samt mål 16.2

om att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn, ska särskilt uppmuntras.

Den psykiska ohälsan hos barn i åldern 10–17 år har ökat med över 100 procent på tio år och för unga vuxna mellan 18–24 år är ökningen närmare 70 procent. Detta framgår av Socialstyrelsens rapport Utvecklingen av psykisk ohälsa bland barn och unga vuxna från 2017. Med anledning av att den psykiska ohälsan ökar ser regeringen att projekt som bl.a. syftar till att uppfylla agendas mål 3 om att säkerställa att alla människor kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar, samt mål 3.4 som bland annat handlar om att främja psykisk hälsa och välbefinnande, särskilt ska uppmuntras. Delar av regeringens politik bygger också på januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centern, Liberalerna och Miljöpartiet. I överenskommelsen lyfts särskilt frågan om att bekämpa psykisk ohälsa.

Projekt som syftar till att stärka barnets rättigheter

För att främja och skydda barnets rättigheter och intressen är det angeläget med stöd till projekt som syftar till att barnkonventionen och dess intentioner blir kända och praktiskt tillämpade på alla nivåer i samhället, exempelvis i förskola och skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård, samhällsplanering, idrott, fritid, kulturliv och rättsväsende.

Det är särskilt angeläget att ge prioritet åt projekt som syftar till att stärka rättighetsperspektivet för barn i deras vardag, i verksamheter där barn befinner sig eller berörs.

Projekt som syftar till att öka delaktighet och stärka demokratin

Möjligheten till delaktighet i samhället och inflytande över den egna vardagen är central för fondens målgrupper. Projekt som syftar till att utveckla nya former för engagemang och att engagera personer som inte annars deltar i föreningslivet bör ges särskild prioritet. Även projekt som verkar för att förebygga att ungdomar utvecklar ett antidemokratiskt beteende eller ansluter sig till antidemokratiska grupperingar bör uppmärksammas särskilt. Det är också angeläget att uppmärksamma projekt som syftar till att stärka målgruppernas representation i demokratiska beslutsprocesser och möjligheter att påverka förhållanden i såväl den personliga sfären som i samhället i stort. Att utveckla, sprida och använda metoder att tillvarata de små barnens åsikter och de åsikter barn med funktionsnedsättning har, är särskilt viktigt.

Projekt som syftar till att förebygga våld, mobbning och trakasserier

Arbetet med att förebygga alla former av våld, mobbning och trakasserier bör prioriteras i Allmänna arvsfondens medelstilleddning, framför allt vad gäller projekt som syftar till att utveckla nya metoder på området. Här innefattas även stöd till brottsoffer inom fondens målgrupper. Projekt som syftar till att motverka mäns våld mot flickor och unga kvinnor och mot flickor och kvinnor med funktionsnedsättning bör särskilt uppmärksammas. Det gäller även projekt som syftar till att motverka våld i samkönade relationer eller som vänder sig till barn som bevittnar våld i hemmet. I detta sammanhang bör särskilt agendas mål 16.2 beaktas.

Projekt som syftar till att främja ett stärkt föräldraskap

För att främja barns och ungas hälsa behöver nya metoder för föräldraskapsutbildning och föräldraskapsstöd utvecklas och prövas. Stöd och hjälp i föräldraskapet kan öka andelen barn som har goda relationer med föräldrarna och som därigenom har ökade möjligheter till god hälsa och ett gott liv.

Det är särskilt angeläget att uppmärksamma projekt som syftar till att utveckla former för ett universellt förebyggande föräldraskapsstöd, det vill säga att alla föräldrar erbjuds samma möjligheter till stöd och hjälp. Vidare är det angeläget att uppmärksamma att föräldrars behov av stöd kan skifta under olika perioder av barnets uppväxt. En särskilt utsatt grupp är föräldrar till barn med funktionsnedsättning. Föräldrarna rapporterar genomgående sämre värden för livsvillkor, levnadsvanor och hälsa jämfört med föräldrar till barn som inte har en funktionsnedsättning. Unga föräldrar, föräldrar med utländsk bakgrund samt föräldrar med funktionsnedsättning kan också vara i behov av särskilt stöd. Det behövs därutöver ett fortsatt utvecklingsarbete för att stärka och stödja barn till föräldrar som har missbruksproblematik samt barn till föräldrar med psykisk ohälsa eller som är allvarligt sjuka.

Projekt som syftar till att främja psykisk och fysisk hälsa

Projekt som främjar målgruppernas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande bör ges fortsatt prioritet. Även om hälsan i huvudsak utvecklas positivt i Sverige finns problem, bland annat vad gäller psykisk ohälsa, övervikt och fetma samt alkoholkonsumtion. Förekomsten av psykisk ohälsa, definierat som nedsatt psykiskt välbefinnande, har ökat bland ungdomar sedan början av 1990-talet. Det finns en tydlig tendens att ungdomar, i ökande utsträckning, är nedstämda, oroliga, har svårt att sova och har andra psykosomatiska besvär. Regelbunden fysisk aktivitet kan bidra till att motverka ohälsan.

Under senare tid har flera studier också pekat på att psykisk ohälsa i hög grad förekommer bland homo- och bisexuella ungdomar samt unga transpersoner. Det är därför angeläget att pröva modeller där ideella organisationer, själva eller tillsammans med offentliga samhällsorgan, kan utveckla verksamhet för att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos fondens målgrupper. Levnadsvanor och mönster som grundläggs i tidig ålder följer ofta med och påverkar resten av livet, varför det är särskilt angeläget att främja goda levnadsvanor tidigt i livet.

Projekt som syftar till ökad delaktighet i kulturlivet

Att verka för ett rikt och nyskapande kulturliv som är tillgängligt för alla människor samt att bevara och tillgängliggöra kulturarvet är viktiga uppgifter för hela samhället. Alla som bor i vårt land ska oberoende av ålder eller eventuell funktionsnedsättning ha möjlighet att delta i kulturlivet och till kulturupplevelser och uppleva en bredd av kulturella uttrycksformer liksom att få utveckla sin egen förmåga att uttrycka sig. Det är därför angeläget att stödja projekt som utvecklar barns och ungdomars möjlighet

till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande oavsett bakgrund eller exempelvis funktionsnedsättning. Även projekt som syftar till att utveckla långsiktig samverkan mellan kulturinstitutioner och ideellt föreningsliv bör uppmärksammas. Det är också angeläget med stöd till barns och ungas språkutveckling.

Projekt som syftar till att främja etableringen på arbetsmarknaden

Arbete ger egen försörjning och stärker oberoendet och självkänslan samtidigt som en hög sysselsättning utgör grunden för samhällets välfärd. Inom detta område bör mål 8.6 särskilt beaktas inom Agenda 2030. Målet innebär att till 2020 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar. Arvsfondsdelegationen bör därför prioritera projekt som syftar till att finna metoder för att öka tillträdet till arbetsmarknaden för ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Det är också angeläget med stöd till satsningar för att tidigt ge barn och unga, med eller utan funktionsnedsättning, kunskap om och erfarenhet av entreprenörskap och arbetslivet. Projekt som genomförs i samverkan med företag och branscher och de projekt som riktar sig till unga som står långt från arbetsmarknaden bör uppmärksammas särskilt.

Projekt som syftar till att stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har till syfte att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning och att säkerställa att personer med funktionsnedsättning på samma villkor som andra kan åtnjuta eller utöva alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. För att nå det nationella målet ska genomförandet av funktionshinderspolicen inriktas mot de fyra områdena: principen om universell utformning, åtgärda befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar för individens självständighet, och att förebygga och motverka diskriminering.

Medel från arvsfonden kan bidra till att finna former och vidareutveckla metoder och arbetssätt som ger kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning möjlighet till självständighet, inflytande och delaktighet inklusive inom de egna intresseorganisationerna samt i det lokala utvecklingsarbetet.

Projekt som syftar till ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar

Den positiva utvecklingen av att vi lever allt längre leder också till att fler personer lever med åldersrelaterade sjukdomar och funktionsnedsättningar. Oavsett människors funktionsförmåga och ålder bör hinder för deras delaktighet i samhället rivas. Projekt bör prioriteras som riktar sig till äldre personer med funktionsnedsättning och som utvecklar metoder för ökad delaktighet och tillgänglighet.

Projekt som syftar till att stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering

Det civila samhällets organisationer har en viktig roll för att bidra till samhällets mottagande av nyanlända barn och unga. Föreningslivet är en

god integrationsarena och bygger på aktivt och frivilligt deltagande. Medel från arvsfonden kan bidra till att skapa bättre förutsättningar för nyanländas etablering och delaktighet i samhället, inte minst i och genom föreningslivet. Projekt som syftar till att stärka, stödja och öka förutsättningar för nyanlända barns och ungas etablering i samhället bör därför prioriteras. Det är samtidigt angeläget att stärka det sociala stöd som krävs för barns och ungas goda start i Sverige. Projekten kan exempelvis omfatta nätverksskapande eller språkinläring.

Projekt som syftar till ökad jämställdhet och jämlikhet

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Det ska finnas en jämn fördelning av makt och inflytande samt en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Ekonomisk jämställdhet ska råda och mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Det är därför angeläget att stödja projekt som ökar förutsättningarna för att flickor, pojkar, kvinnor och män ska kunna delta i samhället på samma villkor och utvecklas utan att hindras av strukturer, fördomar och stereotypa föreställningar. På så sätt kan samhället och den enskilda människan nå sin fulla potential. Medel från Allmänna arvsfonden kan bidra till att skapa arbetsätt och metoder för att öka jämställdheten mellan flickor, pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning. Inom detta område bör även mål 5 inom Agenda 2030, som handlar om att uppnå jämställdhet, och om alla kvinnors och flickors egenmakt, beaktas och tas tillvara i projekten.

Projekt som syftar till att stärka inflytandet för barn och unga

Varje barn som är i stånd att bilda sina egna åsikter har enligt artikel 12 i barnkonventionen rätt att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör honom eller henne, varvid barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Det är därför angeläget att prioritera projekt som stärker förutsättningarna för barns och ungas delaktighet och inflytande. Artikel 12 innebär alltså att även mycket små barn har rätt att uttrycka sina åsikter. Rättigheten innebär dock också att barnet inte ska tvingas framföra sin åsikt om han eller hon inte vill det. Enligt Strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232) ska barn ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter genom olika uttrycksmedel i frågor som rör dem. För att barnet eller den unge ska kunna vara delaktig krävs att han eller hon får information som är anpassad efter individens förutsättningar.

Resultat- och balansräkning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2018	2017
Verksamhetens intäkter			
Gåvor	2	702 450	848 724
Aktieutdelningar	3	259 564	234 076
Övriga intäkter		-	36 252
Summa verksamhetens intäkter		962 014	1 119 052
Verksamhetens kostnader			
Övriga externa kostnader	4	-73 005	- 69 064
Personalkostnader	5	-35	-53
Övriga verksamhetskostnader	6	- 30 408	-43 967
Summa verksamhetens kostnader		-103 448	-113 084
Verksamhetsresultat		858 566	1 005 968
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	351 661	133 977
Summa finansiella intäkter		351 661	133 977
Räntekostnader och liknade resultatposter	8	-6 008	-18 186
Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar	9	-18 550	-15 402
Summa resultat från finansiella poster		327 103	100 389
Resultat efter finansiella poster		1 185 669	1 106 357
Årets resultat		1 185 669	1 106 357

Balansräkning

Skr. 2018/19:146

Bilaga 1

(tkr)	Not	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Långfristiga värdepappersinnehav	9, 10	6 412 494	5 820 414
Summa anläggningstillgångar		6 412 494	5 820 414
Omsättningstillgångar			
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Övriga fordringar		85	44 724
Kassa och bank		139 021	148 396
Summa omsättningstillgångar		139 106	193 120
Summa tillgångar		6 551 600	6 013 534
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
	11		
Bundet eget kapital		4 310 104	3 926 968
Fritt eget kapital		1 240 825	996 676
Summa eget kapital		5 550 929	4 923 644
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		6 660	11 601
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag		983 666	1 068 303
Skatteskulder		8	3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12	10 337	9 983
Kortfristiga skulder		1 000 671	1 089 890
Summa eget kapital och skulder		6 551 600	6 013 534

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Belopp i tusental kronor där ej annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma på grund av avrundningar.

Redovisningsprinciper

Enligt 11 b § i förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden ska redovisningen innefatta en balansräkning, en resultaträkning och noter. Vid upprättande av BR, RR och noter har ÅRLs regler om uppställning och värdering tillämpats.

Den 1 mars 2018 träder en ändring i förordningen i kraft som innebär att Allmänna arvsfonden ska betraktas som en avkastningsstiftelse vid upprättande av balansräkning, resultaträkning och noter. Bestämmelsen har tillämpats för räkenskapsåret som inleddes den 1 januari 2017.

Värderingsprinciper

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Erhållna arvsmedel värderas till verkligt värde, dvs. försäljningsvärde eller återanskaffningsvärde.

Beviljade bidrag redovisas direkt mot eget kapital. Bidragen skuldförs i perioden för beslutet.

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital. Bundet eget kapital är inte tillgängligt för utdelning av bidrag och utgörs av ursprungligt kapital samt ackumulerade kapitaliseringar, realisationsvinster/-förluster och nedskrivningar. Fritt eget kapital (disponibla medel) utgörs av balanserade vinstmedel och året resultat sker enligt följande. Den del av årets resultat som avser realisationsvinst/-förlust samt eventuella nedskrivningar överförs till bundet eget kapital. Till bundet eget kapital förs även det belopp som årligen ska användas för kapitalisering. Resterande del av årets resultat redovisas som fritt eget kapital och är tillgängligt för utdelning.

Inlösen av andelar medför realisationsvinst eller realisationsförlust. Utdelning från konsortierna tas upp som finansiell intäkt. Vid utdelning från konsortierna tillämpas principen att utdelningar motsvaras av respektive konsortiums direktavkastning. Varken realiserade eller orealiserade värdeökningar delas ut. Anskaffnings-/inlösenvärdet för andelar i aktiekonsortierna är marknadsvärdet vid anskaffnings-/inlösentidpunkten. Anskaffnings- och inlösenvärdet för andelar i räntekonsortiet är marknadsvärdet exklusive upplupen utdelning vid anskaffnings-/inlösentidpunkten.

Ekonomisk förvaltning

Kammarkollegiet sköter den ekonomiska förvaltningen av ett antal stiftelser och andra fonder. För förvaltningen har kollegiet bildat konsortier. Tillgångarna i respektive konsortium ägs gemensamt av de stiftelser/fonder som har placerat kapital i konsortiet genom köp av andelar. Andelarna är lika stora och medför lika rätt till egendom som ingår i konsortiet. Konsortierna är även i övrigt uppbyggda efter förebild

av värdepappersfonder, men de omfattas inte av lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Sedan konsortierna bildades i slutet av 1980-talet tillämpas följande redovisningsprinciper beträffande andelar i konsortierna. I respektive stiftelse/fonds bokföring behandlas andelar i konsortierna på samma sätt som andelar i värdepappersfonder. Andelar i konsortierna tas upp som anläggningstillgångar och är värderade till anskaffningsvärdet eller enligt samma princip som omsättningstillgångar i de fall värdenedgången kan antas vara bestående (ÅRL kap 4 § 5).

Skr. 2018/19:146

Bilaga 1

	2018	2017
Not 2 Gåvor		
Influtna arvsmedel	626 005	832 550
Metallåtervinning krematorier	76 445	16 174
Summa	702 450	848 724
Not 3 Utdelningar	2018	2017
Utdelning Räntekonsortiet	27 269	27 385
Köpt/såld utdelning räntekonsortiet	-3 214	800
Utdelning Aktiekonsortiet Sverige	68 886	62 825
Utdelning Aktieindexkonsortiet Utland	60 118	57 210
Utdelning Aktieindexkonsortiet Sverige	67 888	65 854
Utdelning Småbolagskonsortiet Kronan	4 887	136
Utdelning Företagsobligationskonsortiet	16 679	17 351
Utdelning fastighetsfonder	16 814	2 515
Utdelning aktier och andelar	237	-
Summa	259 564	234 076
Not 4 övriga externa kostnader	2018	2017
Arvsfondsdelegationen		
Förvaltning	40 967	38 878
Summa	40 967	38 878
Kammarkollegiet		
Dödsboavveckling m.m.	18 010	16 782
Fondförvaltning, baserad på marknadsvärde	10 000	9 503
Fondförvaltning, timtaxa	1 870	1 870
Övriga förvaltningskostnader	1 647	1 443
Summa	31 527	29 598
Revision	510	588
Summa	73 004	69 064
Not 5 Personal m.m.	2018	2017
Arvode styrelse	27	41
Sociala avgifter	8	12
Summa	35	53
Styrelseledamöter		
Antal styrelseledamöter på balansdagen		
Kvinnor	3	3
Män	4	4
Totalt	7	7

	2018	2017	Skr. 2018/19:146 Bilaga 1
Not 6 Övriga Verksamhetskostnader			
Restituerade arvsmedel			
Testamente och bättre rätt	6 535	13 858	
Avstående av arv	7 062	14 942	
Dödsboförvaltning	15 826	13 361	
Rättegångskostnader	363	1 099	
Fastighetsskatt	707	707	
Justering Fastighetsskatt 2017	-85	-	
Summa	30 408	43 967	
Not 7 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	2018	2017	
Realisationsresultat Räntekonsortiet	-2 066	-4 023	
Realisationsresultat Aktiekonsortiet Sverige	166 534	85 388	
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Utland	103 570	-	
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Sverige	75 786	52 612	
Realisationsresultat Företagsobligationskonsortiet	3 335	-	
Realisationsresultat Fastighetsfonder	41 687	-	
Valutadifferenser	-37 185	-	
Summa	351 661	133 977	
Not 8 Räntekostnader och liknande resultatposter	2018	2017	
Realisationsresultat Aktieterminer	- 5 034	- 17 394	
Räntekostnad	-974	-792	
Summa	-6 008	-18 186	
Not 9 Nedskrivningar	2018-12-31	2017-12-31	
Ingående anskaffningsvärde	5 887 915	5 533 943	
Årets förvärv	1 110 001	581 196	
Årets försäljningar	-499 371	-227 224	
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	6 498 545	5 887 915	
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-67 507	-52 099	
Årets nedskrivning	-18 550	-15 402	
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-86 051	-67 501	
Summa långfristiga värdepappersinnehav	6 412 494	5 820 414	
Not 10 Långfristiga värdepappersinnehav			

Not 10 Långfristiga värdepappersinnehav	Anskaffningsvärde	Bokfört värde	Marknadsvärde
Räntekonsortiet	1 924 012	1 837 962	1 837 961
Aktiekonsortiet Sverige	754 046	754 046	1 620 274
Aktieindexkonsortiet Utland	842 540	842 540	1 688 868
Aktieindexkonsortiet Sverige	1 130 335	1 130 335	1 553 561
Småbolagskonsortiet Kronan	196 023	196 023	175 810
Företagsobligationskonsortiet	1 095 046	1 095 046	1 109 225
Andelar i alternativa investeringsfonder*	556 542	556 542	593 981
Belopp vid årets utgång	6 498 544	6 412 494	8 579 680

*Marknadsvärde fastställs tidigast under mars 2019

Not 11 Förändring av eget kapital	Fondkapital	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital 2017-12-31	3 926 968	996 676	4 923 644
Under året beslutade bidrag	-	-592 420	-592 420
Återförda ej förbrukade bidrag	-	19 553	19 553
Återbetalda ej utnyttjade bidrag	-	14 481	14 481
Omföring nedskrivning	-18 550	18 550	-
Omföring av realisationsresultat	342 125	-342 125	-
Kapitalisering av 10 % av influtna arvsmedel*	59 560	-59 560	-
Årets resultat	-	1 185 669	1 185 669
Eget kapital 2018-12-31	4 310 103	1 240 824	5 550 927

***Kapitalisering av influtna arvsmedel**

Influtna arvsmedel minus restituerade arvsmedel, se not 2 och 6.

Not 12 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2018-12-31	2017-12-31
Arvsfondsdelegationen, förvaltning	5 300	5 180
Arvsfundsensheten, förvaltning	2 109	1 716
Advokatfiskalsensheten, förvaltning	25	401
Fondförvaltningsavgift	2 156	2 055
Ekonomiadministration	468	468
Revision	200	100
Övriga poster	79	63
Summa	10 337	9 983

Tilldelade medel per organisation 2018

Skr. 2018/19:146

Bilaga 2

Funktionshindersorganisation	Antal	Belopp
Afasiföreningen Stockholms län	1	2 126 400
Attention Stockholm	1	1 196 000
Blodcancerförbundet	1	1 846 845
Dietisternas Riksförbund (DRF)	1	525 200
Dyslexiförbundet FMLS	2	5 375 788
Falkenbergs Fontänhus	1	1 544 200
Fibromyalgiförbundet	1	1 258 365
forum SKILL	2	7 132 390
FUB Stockholm	1	1 242 900
FUB Uppsala	1	2 175 956
FUB:s forskningsstiftelse ALA	1	50 000
Funkibator Öst Ideell Förening	2	2 912 780
Funktionsrätt Sverige	2	5 190 365
Förbundet Sane – Förbundet autoimmuna encefaliter med psykiatrisk presentation	1	573 846
Föreningen Furuboda	1	1 211 902
Föreningen Jämlikhet, Assistans, Gemenskap JAG	1	3 796 422
Föreningen Sverige Berättar	1	1 964 116
ILCO Tarm- uro- och stomiförbundet (f.d. Riksförbundet för stomi- och reservoaoopererade	1	1 389 494
Lokalföreningen hepatit C i Västra Götaland	1	850 752
Lunds Fontänhus	1	1 292 088
Mag- och tarmförbundet	1	1 630 616
Mind	1	2 410 816
Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa	1	2 152 850
Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Skåne, NSPH Skåne	2	3 352 727
Neuroförbundet Enköping Håbo	1	1 079 456
Noaks Ark Stockholm	1	1 747 692
Riksförbundet Attention	4	12 019 883
Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, FUB	1	2 330 061
Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning	2	4 352 904
Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning Västra	1	788 184
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)	1	2 698 700
Riksförbundet Hjärnkoll	1	2 794 150
Riksförbundet HOBS	2	3 488 500
Riksförbundet Huntingtons sjukdom	1	2 343 010
Schizofreniförbundet	1	2 018 050
Sveriges Dövas Ungdomsförbund	2	4 049 230

Skr. 2018/19:146	Synskadades Riksförbund (SRF)	1	1 257 154
Bilaga 2	Synskadades Riksförbund Kalmar län	1	2 281 800
		49	96 451 592
	Idrottsförening		
	Alingsås Handbollsklubb AHK	1	306 404
	Almtuna IS	1	1 053 400
	Alvesta GIF	1	4 488 000
	Annebergs GIF	1	542 000
	Bokskogens golfklubb	1	813 000
	Boxen IF	1	671 885
	Bygdeå Gymnastik och idrottsförening	1	1 151 000
	Bågskyttesällskapet Gothia (BS Gothia)	1	3 849 000
	Dala-Järna Idrottsklubb	1	1 903 000
	Dalarnas Idrottsförbund	1	639 077
	Djurmo/Sifferbo IF	1	991 000
	Dynekilens Golfklubb	1	2 051 000
	Edsbyns IF Bandyförening	1	996 971
	Eskilstuna Klätterklubb	1	173 000
	Falkenbergs Konståkningsklubb	1	1 132 000
	Freemotion Idrottsklubb	1	1 079 195
	Friluftsrämjandet	1	2 060 249
	Friluftsrämjandet Region Mitt	1	1 016 080
	Friskis och Svettis Skellefteå	1	779 960
	Föreningen Svenska skidspele	1	5 013 000
	Getinge Tennisklubb	1	434 000
	Gullbringa Golf & Country Club	1	2 126 000
	Göteborgs Kungliga Segelsällskap GKSS – AccessAbility Center	1	1 228 860
	Halmstads Bollklubb	1	131 604
	Husqvarna fotbollsförening (HFF)	1	1 060 974
	Hylte Skateparkförening	1	5 013 000
	121 IF	1	1 978 000
	Idrottsföreningen Kamraterna/IFK Umeå/	1	818 092
	IF Hallby FK	1	2 252 000
	IFAH Stockholm	1	550 023
	IFK Kristinehamn Fotboll	1	653 912
	IK Viking Fotbollsklubb	1	4 513 000
	Insamlingsstiftelsen Girls in Sport	1	1 124 926
	Jäders Idrottsförening	1	2 549 000
	Jämtland Härjedalens Skidförbund	2	513 720
	Järpens IF	1	1 163 000
	Kista Sportsclub KFUK-KFUM	1	550 456
	Konyaspor Kultur och idrottsförening	1	760 700
	Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet	1	1 888 424
	Kristinehamns Orienteringsklubb	1	1 533 000

Kungshamns Idrottsförening	1	2 305 000
Lidingö Tennisklubb	1	2 774 000
Lidköping Tennisklubb	1	217 000
Lima Skyttegille	1	2 918 000
Lindsdals IF	1	644 772
Mariedals IK	1	673 050
MIS – Motion och Idrott för Synskadade, Göteborg	1	2 307 910
Motorklubben Orion	1	1 289 000
Narva Boxningsklubb	1	1 322 620
Norbergs Tennisklubb	1	363 000
Norrbottnens Parasportförbund	1	1 008 692
Piteå skytteförening	1	1 031 000
Real Fighter Sällskap	1	838 184
Röstånga Idrottssällskap	1	3 291 000
Sandvikens IF	1	520 328
Simklubben Poseidon	1	1 711 960
Sjöviks ryttaförening	1	1 465 000
Skellefteå AIK CK	1	4 888 000
Skellefteå Fotbollsförening	1	568 664
Skellefteå Skateboardförening	1	1 001 000
Skånes Golförbund	1	908 506
Smålandsstenars Tennisklubb	1	4 042 000
Spjutstorps IF	1	3 037 000
Stall 43	1	1 143 448
Stiftelsen Good Sport Foundation Support	1	2 565 938
Stjärnhovs idrottsklubb	1	144 000
Sundsvalls Slalomklubb	1	1 150 000
Svensk Tennis Öst	1	440 258
Svenska Fotbollförbundet	1	2 860 950
Svenska Parasportförbundet	1	3 365 000
Svärdsjö IF	1	1 086 000
Sälens Idrottsförening	1	1 047 000
Södra Sandby Tennisklubb	1	5 013 000
Timrå Konståkningsklubb	1	406 000
Torshälla GK	1	1 623 000
Torslanda Golfklubb	1	2 037 000
Trönninge IF	1	2 388 000
WMSK, Westerviks Motorsportsklubb	1	1 346 428
Vårby IK	1	366 000
Wärnamo Sportklubb	1	2 133 000
Västerviks Fotbollsförening	1	873 781
Ystad Golfklubb	1	423 000
Örebro Fältrittklubb	1	141 250
Örebro läns idrottsförbund	1	1 211 302

Skr. 2018/19:146

Bilaga 2

Örebro Sportklubb Handboll Herr	1	923 000
Österlens Golfklubb	1	769 000
	88	134 133 953
Kulturförening		
Art Lab Gnesta	1	1 279 740
Arts & Hearts	1	2 318 894
Berättarministeriet	1	1 358 000
Bohusläns cirkussällskap Reinos vänner	1	5 013 000
Clownetterna	1	722 680
Dansutbildningen Språng	1	1 056 944
Dramalogen	1	1 798 050
Föreningen Fanzingo	1	1 368 820
Föreningen Himlaspelet	1	1 858 547
Föreningen Storstockholms kultur- och fritidschefer	1	1 070 912
Föreningen Svea sträng/Ung utan pung	1	2 890 912
Gotlands Museum/Förening Gotlands Fornvänner	1	943 476
Inter Akt Swe	1	2 122 853
Intresseföreningen Kultur och Kvalitet	1	1 065 760
Jeunesses Musicales Sverige, JMS	1	2 781 297
Konstfrämjandet Västerbotten	1	1 000 240
Kultur 1740	1	1 554 000
Kulturcentrum Väst	1	1 405 705
Kulturföreningen Theatron	1	2 189 766
Kulturskolerådet	1	2 107 087
Kulturverkstan i Konsum Ringen	1	1 185 300
Kung Sagas Förening	1	1 574 420
Mediahusets Vänner	1	1 941 500
Mobila Dokumentärredaktionen	1	2 090 773
Myller Kultur & Händelser Ekonomisk förening	1	2 118 086
Naturfilmarna	1	2 581 720
Norrköpings Ungdomscirkus	1	50 000
Nya Västanå Teater	1	1 885 292
Riksförbundet Unga Musikanter, RUM	1	1 682 908
Riksföreningen Svenska Gospelverkstaden	1	1 583 853
Riksteatern	1	965 200
Sveriges Allmänna Konstförening	1	1 247 369
Sveriges Orkesterförbund	2	2 786 600
Söderhamns konstförening	1	1 406 858
Teater Reagera	1	1 569 540
Umeå kommun/Kulturverket	1	2 138 440
Ung Media Sverige	1	1 152 726
Örebro Filmförening ideell förening	1	1 661 100
Öresundsteatern	1	1 228 450
	40	66 756 818

Offentlig huvudman

Barnhälsovården i Uppsala län	1	309 226
DART-Kommunikations- och dataresurscenter, Drottning Silvias Barn- och Ungdomssjukhus, Sahlgrenska Universitetssjukhuset	1	1 587 984
Eskilstuna kommun, Vård och omsorgsförvaltningen	1	1 299 952
Gotlands kommun, Kultur och fritidsförvaltningen	1	694 6,7
Haninge kommun, Teamet för stöd och hälsa	1	1 327 008
Hudiksvalls kommun	3	5 484 180
Karlskoga kommun, Socialförvaltningen	1	1 514 373
Sahlgrenska Universitetssjukhuset/Psykiatri - Psykosvård Nordost	1	1 829 399
Växjö kommun, Tekniska förvaltningen	1	1 181 554
Älvdalens kommun	1	2 380 661
	12	17 608 974

Organisation bildad på etnisk grund

Föreningen Hidde Iyo Dhaqan	1	1 921 758
Internationell Klubb Vorta Drom	1	589 660
Samarbetsorganisationen för Invandrarföreningar i Uppsala - SIU	1	900 600
Skånes horn av Afrika föreningen	1	1 244 021
Somali Dialogue Center	1	1 357 174
Somaliska Freds- och Skiljedomsföreningen	1	1 204 108
Somaliska riksförbundet i Sverige	2	4 057 920
	8	11 275 241

Social organisation

Föreningen Storasyster	1	2 093 330
Föreningen Öppen Gemenskap	1	902 447
Hedemora RK-krets	1	1 813 372
Riksorganisationen Kriminellas revansch i samhället (RIKSKRIS)	1	3 084 160
Rädda Barnen	1	5 583 380
Röda Korsets ungdomsförbund Stockholm Sydöst	1	641 815
TRIS – tjejs rätt i samhället	2	1 614 860
	8	15 733 364

Stiftelse

Breviksstiftelsen	1	1 842 195
Insamlingsstiftelsen Choice	1	1 893 436
Insamlingsstiftelsen Kvinna till kvinna	1	1 545 940
Insamlingsstiftelsen Make Equal	1	1 041 840
Moomsteatern	1	1 241 707
Raoul Wallenberg Academy for young Leaders	1	2 178 998
Stiftelsen Botildenborg	1	1 273 514
Stiftelsen Bräcke diakoni	5	7 859 949
Stiftelsen Eric Ericson International Choral Centre	1	2 387 111

Stiftelsen Fryshuset	1	2 646 000
Stiftelsen Gyllenkroken	1	1 747 443
Stiftelsen Göteborgs kyrkliga stadsmision	1	1 647 812
Stiftelsen Hippocampus	1	4 010 000
Stiftelsen Hörjelgården	1	491 900
Stiftelsen Independent Living Institute	1	1 712 850
Stiftelsen Index – The Swedish Contemporary Art Foundation	1	972 221
Stiftelsen Institutet för Independent Living	2	4 938 066
Stiftelsen Regionmuseet i Kristianstad	1	2 151 240
Stiftelsen Skåne Stadsmision	1	2 495 273
Stiftelsen Spinalis	1	1 227 805
Stiftelsen Svenskt Demenscentrum	1	824 881
Stiftelsen Valjeviken	1	333 200
Stiftelsen Wanås Utställningar/Wanås Konst	1	4 013 000
Teskedsorden	1	1 976 560
	29	52 452 941
Studieförbund		
ABF Jönköpings län	1	1 344 702
ABF MittSkåne	1	419 600
ABF Umeåregionen	1	875 680
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Malmö	2	3 528 708
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Göteborg	1	1 801 618
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Huddinge	1	1 386 592
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Södra Småland	1	760 000
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Örebro	1	1 036 680
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Västra Götaland	1	2 258 906
Folkbildarna i Värmland	1	1 548 340
Kulturens Bildningsverksamhet	3	3 137 500
Sensus studieförbund distrikt Uppsala- Härnösand	1	1 169 900
Sensus studieförbund Norra Norrland	1	2 152 020
Studieförbundet i Uppsala län	1	1 225 771
Studieförbundet Stockholms län	3	5 598 533
Studieförbundet Södra Skaraborg & Ulricehamn	1	2 474 992
Studieförbundet Örebro - Värmland	1	1 110 394
Studieförbundet Bilda Svealand	1	1 277 272
Studieförbundet Vuxenskolan	3	5 439 186
Studieförbundet Vuxenskolan Gävleborg	2	2 037 216
Studieförbundet Vuxenskolan Halland	1	768 420
Studieförbundet Vuxenskolan Jönköpings län	1	70 000
Studieförbundet Vuxenskolan Kalmar län	1	1 392 320
Studieförbundet Vuxenskolan Stockholm	1	1 244 456
Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland	1	2 741 456
Studieförbundet Vuxenskolan Örebro	1	1 977 580
	34	48 777 842

Ungdomsorganisation

Flamman Ungdomarnas Hus – Filial Projekt	1	4 170 844
Föreningen Flamman Ungdomarnas Hus	1	3 175 310
here 4 U	1	1 358 808
KFUK-KFUM Region Skåne-Blekinge	1	2 777 188
KFUM Kristinehamn	1	2 441 000
KFUM Linköping	1	2 792 098
KFUM Umeå	1	1 452 233
Kompis Sverige	1	1 359 556
Kumulus	1	1 248 664
Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer – LSU	1	2 828 800
Romska Ungdomsförbundet	2	3 241 890
Ung Företagsamhet Gävleborg	1	753 678
Unga Örnars Riksförbund	1	1 100 950
Ungdomsförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter, RFSL Ungdom	1	3 320 330
	15	32 021 349

Universitet/högskola

Leksands Folkhögskola	1	4 360 000
Västanviks folkhögskola	1	1 704 066
Ädelfors Folkhögskola	1	1 519 940
	3	7 584 006

Övrig organisation

Acting for Change	1	1 397 808
Barnombudet i Uppsala län	1	1 282 628
Barnrättsbyrån	1	1 254 000
Billingsens Fritidsområde ek för	1	225 464
Bolmsö bygdegårdsförening	1	2 047 000
Bris – Barnens rätt i Samhället	1	1 999 124
Buff Sverige	1	6 342 320
Companion – Kooperativ utveckling Stockholms län	1	1 769 875
Dalakuben	1	1 985 640
Demokratipiloterna	1	1 183 275
Djupadals Scoutkår	1	772 000
Equmenia	1	1 205 808
Female Legends	1	1 784 052
Forum – Idéburna organisationer med social inriktning	1	494 688
Forza of Sweden	1	1 233 120
Fritidsforum, Riksförbundet Sveriges fritids- och hemgårdar	1	1 234 842
Föreningen Active 0480	1	5 013 000
Föreningen Artikel 31	1	2 302 400
Föreningen Familjevänner	1	998 298
Föreningen Fredens Hus på Uppsala Slott	1	1 062 000
Föreningen Hassela Helpline	1	2 640 816

Föreningen Knas hemma	1	1 431 794
Föreningen Normcreative Settings	1	1 737 000
Föreningen Pascal Intryck Påtryc Uttryck Avtryck	1	1 888 584
Föreningen Tidigt Föräldrastöd	1	3 914 971
Föreningen Urkraft	1	2 275 354
Grrl Tech	1	2 377 861
Göteborgs FöreningsCenter	1	1 854 328
Göteborgs Interreligiösa råd	1	833 548
Göteborgs Räddningsmission	1	1 954 916
Hammarkullens Folketshusförening	1	939 518
HUR-Samhällsentreprenören	1	2 009 666
Hushållningssällskapet i Jönköpings län	1	1 220 671
Hushållningssällskapet Väst	3	5 549 168
Ideella föreningen Origo Resurs	1	1 777 000
IM Individuell Människohjälp	2	1 487 580
Imagenes del Sur	1	1 331 683
Insamlingsstiftelsen Ronald McDonald Hus vid Akademiska sjukhuset i Uppsala	1	4 010 000
Internationella Vänner	1	1 580 948
IOGT-NTO Sollentuna	1	1 436 647
Kramfors Alliansen	1	1 193 728
Linköpings Stadsmission	1	4 150 919
Locker Room Talk	1	2 688 305
Luleå Brottsofferjour	1	1 876 127
Långheds bygdeförening	1	436 000
Maktsalongen	1	4 089 200
Malmö mot Diskriminering	1	2 488 516
Miljöverkstan	1	1 288 490
MR-piloterna ideell förening	1	1 650 138
Måleriföretagen i Väst	1	515 300
MÄN för jämställdhet	2	6 927 080
MöckelFöreningarna	1	230 445
Möjligheternas plats	1	1 704 569
Nema Problema Foundation	1	807 600
Passalen Karlstad	1	606 132
Projektor Ideell Förening	1	1 461 900
Qrut	1	1 445 474
Real Stars Ideell förening	1	2 103 596
RFSL	1	3 147 973
RFSL Stockholm	1	2 173 898
Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare (RFS)	1	2 504 127
Riksförbundet för Sexuell Upplysning RFSU, Stockholm	3	6 501 912
Riksförbundet för Sexuell Upplysning RFSU	1	2 720 480
Riksorganisationen Män för Jämställdhet	1	1 814 320

Spilloteket	1	2 313 880
Stockholms Stadsmission	1	1 334 487
Svenska Livräddningssällskapet	1	2 517 777
Svenska Service- och Signalthundsförbundet	1	1 893 986
Svenska SFL	1	1 108 053
Sveriges Konsumenter	1	1 822 920
Sveriges Schackförbund	1	789 280
Sverok	1	898 230
Talita Ideell Förening	1	3 147 052
Tamam Lund	1	1 627 142
Tanke och Handling ek. förening	1	1 847 725
Tusen Serier	1	1 481 276
Umis förening	1	1 317 821
Unga för Unga Ideella Förening	1	802 880
Uppsala Stadsmission	1	1 135 105
URBI Urban biodling ekonomisk förening	1	2 042 414
Verdandi Riksförbundet	1	1 984 485
Västra Götalands distrikt av Förbundet Skog och Ungdom	1	675 107
Växtvärdet Malmö Ideell förening	1	1 483 196
Yalla Trappan	1	1 316 812
Ängelsbäck-Segelstorps Badförening	1	463 000
	91	164 368 252
	377	647 164 332

Skr. 2018/19:146
Bilaga 2

Överlevande projekt

Kategorisering av slutredovisade projekt 2018

Verksamheten lever vidare, överlevnadskategori 4

Till överlevnadskategori 4 hör projekt där hela, eller stora delar av, verksamheten lever vidare och finansieras varaktigt av organisationen själv eller av andra.

1. **Fryshuset. Frysexbox.** Syftet med projektet var att förebygga att barn och ungdomar hamnar i destruktiva utanförskap. Detta görs genom att kombinera kampsportsträning med en psykosocial process. Målgruppen är utåtagerande tjejer med destruktivt beteende och killar som inte passar in i killnormen som finns på många traditionellt manliga arenor. Frysexbox finns i dag på flera platser. Den metod som tagits fram har spridits runt om i landet med stöd från Riksidrottsförbundet och drivs idag vidare med hjälp av ideella föreningar och finansieras genom att andra föreningar köper utbildning och handledning.
2. **Bygdegårdarnas Gotlandsdistrikt. Occupy Bygdegården Gotland.** Syftet med projektet var att starta och etablera ungdomsverksamhet inom bygdegårdsrörelsen på Gotland för att unga ska ha en positiv bild av sin uppväxt på landsbygden, att de känner att de kan utvecklas och att de gör det genom att förverkliga sina idéer och drömmar. Tre nya - Vi Unga - föreningar har startats och Vi Unga Gotland har bildats som stöd för dem. Occupy Bygdegården har blivit en nationell angelägenhet och Bygdegårdarnas Riksförbund har antagit konceptet och fortsätter utvecklingen. En film och ett metodmaterial har tagits fram. Verksamheten finansieras inom ramen för föreningens ordinarie verksamhet.
3. **Föreningen Stapelbädden. Kreatech – Kreativ teknologi i och utanför klassrummet.** Projektets syfte var att bygga upp en Makersspace, det vill säga en kreativ verkstadslikande miljö för barn och unga där alla som vill får vara med och dela med sig av sin kunskap, sina verktyg och sina idéer. Skolor har haft workshops utanför skoltid. Verksamheten fortsätter nu i form av lovverksamhet med hjälp av volontärer.
4. **Freezone. Skånes Fria Zoner.** Syftet med projektet var att starta upp gruppforum för i första hand tjejer, 13–25 år, som lever med ett begränsat livsutrymme. Syftet är att stärka tjejerna, medvetandegöra dem om deras rättigheter och vad samhället kan erbjuda samt att få dem att känna gemenskap, ha kul och prata om allt de bär inom sig. Flera fria zoner har skapats. Utbildningarna fortsätter med ekonomiskt stöd från Länsstyrelsen i Skåne. Föreningen har också expanderat sin verksamhet och säljer utbildningar runt om i landet.
5. **Uppsala Rödakorskrets. Verksamhet för flyktingbarn.** Syftet med projektet var att starta en gruppverksamhet som fungerar som ett tryggt forum för flyktingbarn och att lindra effekterna av traumatiska upplevelser hos yngre barn med, eller i riskzon för att utveckla, posttraumatiskt stressyndrom eller sekundär traumatisering. Verksamheten lever vidare i föreningens regi i nära samarbete med Röda Korsets

- Behandlingscenter och med ekonomiskt stöd från Uppsala kommun, där man ingått ett idéburet offentligt partnerskap (IOP).
6. **KFUM-KFUK. #Jobbet.** Syftet med projektet var att minska unga arbetslösa marginalisering och ta ett helhetsgrepp och länka samman arbetslivserfarenhet, utbildning och idrotts- och föreningsengagemang. På så sätt stärks de ungas möjligheter på arbetsmarknaden eller till studier. Verksamheten fortsätter i föreningens regi. Två sociala företag har startats och en metodhandbok har tagits fram och används av Arbetsförmedlingen och av andra organisationer. Föreningen har också slutit avtal med Göteborgs stad (Social resursnämnd).
 7. **Linnéuniversitetet. Bokhunden och Astrid Lindgren.** Syftet med projektet var att på ett tilltalande sätt väcka läslust samt sprida kunskap om barnlitteratur i allmänhet och Astrid Lindgrens författarskap i synnerhet. Metoden går ut på att barn läser för hundar. Hunden ger en lugnande effekt i en situation som för många barn kan vara stressande. Bokhundar utbildas nu runt om i landet och används på bibliotek och skolor.
 8. **Social resursförvaltning, Göteborgs stad.** Syftet med projektet var att vidareutveckla en modell med alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) för brukarrevison. En ny modell och en metodbok har tagits fram och 20 brukarrevisorer har utbildats. Verksamheten fortsätter i samarbete med Funktionsrådet Sverige och FUB som fortsatt sitter med i en styrgrupp.
 9. **Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län. Utbildningsplats skärgården.** Syftet med projektet var att ge barn och ungdomar i Stockholms län bättre förutsättningar att ta del av Stockholms skärgård, för både utbildning och rekreation. Stiftelsen har tillsammans med målgruppen anpassat fyra platser i Stockholms skärgård och tagit fram läromedel för skolor. Verksamheten fortsätter i stiftelsens regi och med visst stöd från landstinget som sponsrar bussar för skolklasser. Materialet finns att ladda ner och skolor kan rekvirera lånelådor med material.
 10. **Danceculture Dansförening. Community X.** Projektets övergripande syfte var att med meningsfull sysselsättning få ungdomar att känna sig delaktiga i samhället och finna tillhörighet och gemenskap. Nu finns ett nätverk som startar festivaler på olika orter. Föreningen fortsätter att vara coacher och mentorer för nya verksamheter. Festivalerna hittar egna sponsorer via studieförbund, kommuner och privata aktörer.
 11. **Riksföreningen Svenska Gospelverkstaden. UT, Ung Turnéproduktion.** Syftet med projektet var att genomföra turnéer runt om i landet där ungdomar handleds av mer erfarna branskmänniskor och lär sig skapa och genomföra professionella turnéproduktioner. UT har nu blivit en egen sektion inom organisationen. Genom tre genomförda arvsfondsprojekt har föreningen blivit en riksförening.
 12. **Tekniska Museet. Science center – 100 %.** Syftet med projektet är att stimulera och skapa intresse bland barn och unga med funktionsnedsättning för naturvetenskap och teknik. Genom projektet avser museet bidra till en positiv förändring i synen på människor med funktionsnedsättning samtidigt som man skapar ett museum som är till för alla. Museet har anställt en projektledare, utställningen finns kvar och museet ger utbildningar. Flera dokument och metodmaterial har tagits fram.

13. **Hestra Idrottsförening/ Föreningen O-ringen Borås.** *Orientering för alla före detta O-ringen.* Projektets syfte var att tillgängliggöra orientering för personer med funktionsnedsättning genom att skapa förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att delta i O-ringen Borås 2015. Hestra orienteringsklubb driver nu verksamheten vidare genom ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Borås stad. Verksamheten har utökats till att också omfatta - prova på längdskidåkning - för särskolan.
14. **TRIS, Tjejers Rätt i Samhället.** *Ronjabollen 2.0.* Projektets syfte var att skapa möjligheter för flickor i åldern 10–15 år, som lever med en hedersproblematik, att börja spela fotboll. Målet var att slussa flickorna till att fortsätta med fotboll på olika nivåer och söka sig till idrottsklasser på högstadiet och gymnasiet. Ronjabollen är nu en egen förening som får ekonomiskt stöd från Uppsala kommun och näringslivet i Uppsala.
15. **RFSL.** *Funkisprojektet.* Projektets syfte var att skapa bättre förutsättningar och stärka rättigheter för hbtq-personer med olika typer av funktionsnedsättningar inom RFSL:s verksamheter, inom funktionshindersorganisationer och inom LSS-verksamheter. Föreningen ger nu utbildningar inom LSS-verksamheter och har startat hbtq-häng på fyra platser runt om i landet.
16. **Studieförbundet Vuxenskolan, Väst.** *Sinnenas Oas.* Syftet med projektet var att utveckla en estetisk verksamhet för äldre ungdomar och vuxna med intellektuella funktionsnedsättningar. Projektet har mynnat ut i en daglig verksamhet enligt LSS, där människor med intellektuella funktionsvariationer kan arbeta professionellt med scenkonst. Verksamheten lever nu vidare som ett socialt företag som driver kulturplatsen Kulturcentrum Väst och kommunen köper platser.
17. **Studieförbundet Småland/Gotland.** *Skälbyträdgården – en trädgård för alla sinnen.* Syftet med projektet var att skapa en upplevelseträdgård tillgänglig för alla, oavsett funktionsnedsättning eller ålder. Föreningen har nu anställt en trädgårdsmästare som håller kurser och kommunen använder trädgården i sin dagliga verksamhet. I trädgården finns nu också en scen där lokala musiker uppträder. Föreningen har skrivit en överenskommelse med socialförvaltningen om att ha tillgång till marken under en tioårsperiod.
18. **Sveriges Dövas Riksförbund.** *Utbildning för döva tolkar och översättare.* Projektets syfte var att stärka döva personers konkurrenskraft och sysselsättning inom tolk- och översättningsbranschen det vill säga att yrkesutbildningen till tolk och översättare ska ges på svenskt teckenspråk i utbildningens alla moment. Västanviks folkhögskola startar våren 2019 en utbildning för tolkar med stöd av Myndigheten för yrkeshögskolan.
19. **Stiftelsen Regementsheden Skillingaryd.** *Tidsbron – att skapa en mötesplats för levande historia.* Projektet vände sig i första hand till barn och ungdomar som tillsammans med stiftelsens museiverksamhet Miliseum, skolorna i Vaggeryds kommun, Studieförbundet Vuxenskolan och ett antal ideella organisationer har skapat en plats för möten och levande historia. Tillsammans med skola och förskola har man tagit fram material och filmer som visas på museet. Verksamheten lever vidare i en Vi unga-förening som får föreningsstöd från

kommunen. Sveriges Militärhistoriska arv har gett medel för att ta fram fler filmer.

20. **Norrhälja Naturvårdsstiftelse.** *Natur och växtkraft för ALLA.* Projektet syftade till att alla barn och ungdomar skulle få möjlighet att uppleva natur, kultur, odling och friluftsliv på sina egna villkor under tryggt ledarskap. Verksamheten fortsätter i mindre skala i föreningens regi som genomför naturdagar för alla barn och unga. Ett metodmaterial har tagits fram och skolor och sjukhus köper tjänster.
21. **Folkuniversitetet Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet.** *PROVA.* Syftet med projektet var att utveckla nya metoder genom en mix av skapande estetisk och kulturell verksamhet, kärnämnesstudier, mentorskap och coaching samt social träning för unga vuxna med aktivitetsersättning och psykisk ohälsa. Projektet har genomförts i samverkan med offentlig sektor och FINSAM. Verksamheten fortsätter i Folkuniversitetets regi i samarbete med kommunen, psykiatri och Arbetsförmedlingen.
22. **Svenska Kyrkan, västra Storsjöbygdens församling.** *Ung i Mörsil.* Projektets syfte var att öka ungdomars möjligheter till inflytande och engagemang i sin hembygd. Målet var att skapa ett allaktivitetshus som utgår från ungdomars egna önskemål och behov. Nu finns en lokal och verksamheten finansieras av en annan församling, då den ursprungliga inte finns längre. Unga är aktiva i att hålla igång verksamheten som nu också omfattar unga med funktionsnedsättning och ensamkommande unga. Hela bygden har varit engagerad i att få igång verksamheten. Initiativet togs av ungdomarna själva.
23. **RFSL Ungdom.** *Pegasus.* Projektets syfte var att förbättra den psykiska och fysiska hälsan hos unga hbtq-personer i åldern 15–25 år som har erfarenhet av att sälja sex mot ersättning och liknande sexuell utsatthet. Projektet ville särskilt belysa situationen för unga transpersoner och unga män. Föreningen har haft utbildningar på 17 platser runt om i landet och samarbetat med Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten. Nu finns ett chattstöd i föreningens regi och utbildningar hålls mot betalning.
24. **Fritidsforum.** *Självbestämmande, inkludering och hälsa.* Projektets syfte var att utveckla fritiden och den öppna fritidsverksamhetens möjligheter för ungdomar med intellektuella och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Målsättningen har varit att utveckla metoder och förhållningssätt så att målgruppen får en röst och ett stärkt självbestämmande. Utvecklingsarbetet har genomförts i åtta kommuner runt om i landet och en ny riksorganisation Fritidsförbundet för barn och unga med funktionsvariation har bildats. Förbundet arbetar vidare med att stötta unga ur målgruppen. Föreningen har stöd från MUCF.
25. **ABF Sydhalland.** *Ung positiv kraft.* Syftet med projektet var att stärka ungdomars inflytande i samhället genom att skapa möjligheter för dem att utvecklas, organisera sig och bedriva samhällsinriktat arbete genom arbetsintegrerade företag. Målgruppen är ungdomar som varken arbetar eller studerar. Nu har ett socialt företag bildats som driver en restaurang och en kulturscen. Föreningen tar i dag också emot nyanlända unga. Verksamheten finansieras via intäkter av försäljning och

- genom att Arbetsförmedlingen anvisar unga med lönebidrag stöd till verksamheten.
26. **Barnombudet i Uppsala län.** *Knas hemma – ungas perspektiv på familjehem/HVB.* Projektets syfte var att etablera en ny förening utifrån erfarenheter från ett tidigare projekt vars syfte var att lyfta fram barns och ungas eget perspektiv och erfarenheter av placering i familjehem och HVB-hem och arbeta för barns och ungas delaktighet i samhället. En ny organisation där hela styrelsen består av målgruppen och som har statsbidrag från Socialstyrelsen har bildats. Föreningens ambassadörer anlitas som föreläsare och inspiratörer för socialtjänst och familjehem.
 27. **Familjevårdens Centralorganisation FaCO.** *Familjehemscentraler.* Projektets mål var att starta två permanenta verksamheter med hemliknande miljöer på två olika platser som kan tillgodose familjehemmens, vuxnas, barns och ungdomars behov av stöd och nätverk. Projektet byggde mycket på erfarenhetsutbyte och föreningen kunde erbjuda mentorer till familjehemsföräldrarna och ge dem tillfällig avlastning. Verksamheten fortsätter i form av ett aktiebolag på en av platserna där socialtjänsten köper tjänster.
 28. **Ensamkommandes Förbund.** *OTTO-Vägen vidare.* Projektet har drivits av ensamkommande unga för unga som kommer till Malmö med omnejd som ensamkommande asylsökande. Syftet med projektet var att föreningen själv skulle bli drivande i de verksamheter som vänder sig till målgruppen och successivt bygga upp en större självständighet som organisation och individer. Verksamheten fortsätter nu i föreningens regi med stöd från Malmö stad och MUCF.
 29. **RBU Västerås.** *Utveckling av sporten Race Running för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning i Sverige.* Syftet med projektet var att etablera Race Running i Sverige. Utformningen av cykeln tillsammans med individuella inställningar gör att även personer med mer omfattande nedsättningar i rörelseförmågan ges möjlighet att springa. Projektet har stöttat lokala aktörer i att komma igång med sporten. Paraidrottsförbunden i landet fortsätter stötta klubbar att genomföra tävlingar och skoltävlingar och Riksidrottsgymnasiet i Bollnäs har Race Running som valbar idrott. Den webbplats som tagits fram uppdateras av RBU:s föreningar.
 30. **Studiefrämjandet Örebro – Värmland.** *Delta i kultur hälsa.* Projektets syfte var att öka kultur- och hälsoutbudet samt stärka egenmakten för personer över 13 år med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller intellektuell funktionsnedsättning. Föreningen driver nu en verksamhet med teater, dans och musik där personer ur målgruppen som utbildas till ledare driver kurser. Verksamheten finansieras via föreningens statsbidrag och via kommunen.
 31. **Enter Sweden.** *IT-Guide Sweden.* Syftet med projektet var att skapa ett nationellt nätverk och organisation för it-guider i landet. Målgruppen var nyanlända ungdomar med särskilt fokus på ensamkommande flyktingar. Målet var att ungdomar som är nya i Sverige ska känna sig mer delaktiga i samhället. Genom att vara it-guide på träffpunkter för seniorer ges ungdomarna möjlighet att träna det svenska språket. Nu finns it-guider i sex kommuner finansierade av

respektive kommun och länsstyrelse via direktupphandling samt ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) på en plats.

32. **De handikappades samarbetskommitté i Helsingborg. DHS. Föreningservice.** Projektets syfte var att bygga upp ett service- och kunskapscenter för föreningslivet i Helsingborg. Centret skulle vara en arbetsplats för personer med funktionsnedsättning och även fungera som en plats för arbetsträning och rehabilitering. Nu driver föreningen en föreningservice där två personer med funktionsnedsättning arbetar med att ge administrativt stöd till föreningar som på något sätt vänder sig till målgruppen personer med funktionsnedsättning. Verksamheten finansieras genom medlemsavgifter, ersättning för uppdrag och stöd från arbetsförmedlingen i form av lönebidrag.
33. **Föreningen Urkraft. Mötesplats Texas.** Projektet har startat upp en mötesplats och ett studiecenter för personer med Aspergers syndrom eller andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, med fokus på arbete, fritid och hälsa. Verksamheten fortsätter i föreningens regi med ekonomiskt stöd från kommunen och har utökats till att också omfatta även andra som står långt från arbete och studier.
34. **Spillotek. Spilloteket.** Spilloteket är en kreativ återbruksverkstad och ett demokratiskt forum i vilket barnen får tänka med hela kroppen. Hållbarhet, i ekologisk, social och ekonomisk mening, är grunden för hela verksamheten. I dag är Spilloteket en ideell förening och en ny-startad ekonomisk förening. En helt ny plattform och en brygga för samspel mellan företag, skola, offentliga rum, institutioner och myndigheter har skapats. Föreningen driver en öppen fritidsverksamhet inom ramen för sitt föreningsstöd och säljer uppdrag till skolor som köper deras tjänster finansierat med medel från Skapande Skola.
35. **Studieförbundet Bilda Sydväst. SpinnVäxa/Spinn Unga.** Syftet med projektet var att skapa möjligheter till högre utbildning inom dansen som är tillgänglig för alla, oavsett om man har en funktionsvariation eller inte. En ny förening, Danskompaniet Spinn, har startat och fortsätter driva verksamheten vidare med stöd från Kulturrådet. Föreningen håller workshops, föreläsningar och ger utbildningar på Danshögskolan och Högskolan för scen och musik.
36. **Män för Jämställdhet. En kommun fri från våld.** Syftet med projektet var att utveckla modeller för och med barn och unga, enligt den så kallade hela-kommunen-ansatsen, en modell som bygger på att flera lokala aktörer genomför ett systematiskt och koordinerat våldsförebyggande arbete med barn och unga, framförallt inriktat på breda och tidiga insatser. Modellen bygger på ungas egna aktiva ledarskap. Verksamheten lever vidare i föreningens regi som säljer sina tjänster bland annat i studiecirkeleform och i de kommuner som varit delaktiga i projektet. Föreningen har också finansiering för verksamheten via EU-medel.
37. **Verdandi. Brukar kraft – Resurscentrum för brukarmedverkan och brukarstyrda brukarrevisioner.** Projektet syftade till att skapa en ny arbetsmodell med ett gemensamt resurscentrum för stöd- och utvecklingsarbete för både brukarstyrda brukarrevisioner och brukarråd riktat mot nya verksamheter och nya målgrupper. Genom resurscentret erbjuds redskap och metoder som underlättar och förbättrar

- arbete med brukarstyrda brukarrevisioner för grupper med funktionsnedsättning i olika typer av arbetsmarknadsåtgärder. En ekonomisk förening har bildats som säljer tjänster via studiecirklar och utbildningar via Brukarkrafts Resurscentrum och dess filialer.
38. **Föreningen Kungsportens Friskvård.** *Megaviktiga.* Syftet med projektet var att främja god psykisk och fysisk hälsa hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Nu finns en gymverksamhet inom ramen för föreningens ordinarie verksamhet.
 39. **Norrbottnens Motorsällskap Boden.** *Motorprojektet.* Syftet med projektet var att erbjuda motorverksamhet för personer med och utan funktionsnedsättningar i åldrarna 12–25 år. Under projekttiden har klubben tillsammans med deltagarna byggt bilar, tränat och tävlat med bilar byggda för rullstolsburna över 25 år. Deltagarna har medverkat i träningsläger och provat att åka rallybil. Nu finns en permanent motorgård i kommunens regi i samverkan med föreningen.
 40. **Skövde Skateboardförening.** *Kul på hjul.* Projektet syftade till att barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ska kunna delta i planerade skate- och kickbikeverksamheter som är anpassade efter deras särskilda behov. Projektet har tagit fram anpassade skate och kickbike-kurser, samt ledarskapsutbildning och cirkelledarutbildning. Föreningen har vuxit från 2 till 1200 medlemmar, bland annat skolelever och ensamkommande. Verksamheten fortsätter i föreningens regi. Arbetet sker ideellt och kommunen ger bidrag till lokalhyran.
 41. **Skara kommun.** *Music Passion.* Syftet med projektet var att tillsammans med brukare, professionella och forskare ta fram en metod som stärker och motiverar personer med kognitiva funktionsnedsättningar till bättre hälsa genom att vara en del i ett sammanhang inom musiken. Verksamheten har nu genomförts i kommunens omsorgsverksamhet. Två pedagoger har anställts och projektledaren är tillsvidareanställd.
 42. **Sverok – Spelhobbyförbundet.** *Respect All, Compete!* Syftet med projektet var att ta ansvar för de förekommande negativa normer, attityder och beteenden som finns inom e-sporten och långsiktigt skapa en ännu mer välkommande kultur och attityd. Ett digitalt utbildningsmaterial har tagits fram samt böcker. Åtta läger med 560 deltagare har genomförts. Två nya förbund har startat: Svenska E- sportförbundet och Female Legend.
 43. **Naturfilmarna.** *Unga Naturfilmare.* Syftet med projektet var att få till stånd ett ökat intresse för miljöfrågor bland unga samt att få en rekryteringsbas för framtida naturskildrare och engagerade medlemmar i natur- och miljöorganisationer i landet. Föreningen har nått ut till ett stort antal unga och många har varit mycket aktiva. Unga naturfilmare har nu en egen sektion och kurser erbjuds i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan, Medborgarskolan och Sensus. Föreningen samverkar också med föreningar i andra länder som vill lära av föreningens ungdomsverksamhet.
 44. **Sveriges Akademiska Idrottsförbund.** *Aktiva studenter.* Syftet med projektet var att fånga upp studenter som inte är fysiskt aktiva och erbjuda olika aktiviteter i organiserad form. Stor vikt har lagts vid att skapa sociala nätverk. Verksamheten fortsätter i föreningens regi med

- stöd från Idrottslyftet. Ett nätverk av föreningar som träffas regelbundet har bildats och en handbok har tagits fram.
45. **Maskinskolan. Teatermaskinen ekonomisk förening.** Projektets syfte var att starta en folkhögskola som bygger på praktisk inlärning med konst och kultur som verktyg för att skapa motivation och att stärka kreativiteten och det självständiga tänkandet hos unga. Föreningen har nu fått stöd från Folkbildningsrådet för en treårig försöksverksamhet att starta en folkhögskola.
 46. **ABF Botkyrka Salem. Ungdomsråd för barn och unga med funktionsnedsättning.** Projektets syfte var att skapa ett livskraftigt ungdomsråd för unga med funktionsnedsättning, med möjlighet att framföra sina åsikter och idéer i direkt dialog med politiker och tjänstemän för att öka målgruppens delaktighet i samhället. Efter en tids uppehåll med verksamheten har kommunen nu tagit över arbetet med ungdomsrådet och anställt en person som ansvarar för detta.
 47. **Föreningen Grunden i Göteborg. Grunden Grand Bazar.** Syftet med projektet var att skapa en mötesplats för gemenskap, integration och mångfald genom ett internationellt café, en butik och konferens- och utbildningsverksamhet. Verksamheten har drivits med personer med intellektuella funktionsvariationer. Café-verksamheten fortgår men kurser och andra aktiviteter ordnas i mån av tid och pengar. Målet är att starta ett socialt företag och ta betalt för daglig verksamhet.
 48. **RFSL Stockholm. NNSG Nätverket för normkritiska skolgrupper.** Syftet med projektet var att lyfta ungdomars engagemang mot hatbrott och andra kränkningar av hbtq-personer och stötta dem att arbeta för en tryggare skolmiljö. Projektet ville luckra upp de föreställningar som finns om att normkritik och hbtq-frågor endast berör dem som själva identifierar sig som hbtq. Projektet har nått ut brett och varit verksamt på en rad olika typer av skolor. Aktionsgrupper har bildats på skolorna och handledare har utbildats. RFSL har nu en avlönad medlemskoordinator som arbetar med detta med visst stöd från MUCF. Metoden har spridits till RFSL:s distrikt runt om i landet.
 49. **Funkibator öst ideell förening. Funkisförmedlingen.** Syftet med projektet var att bryta isolering och utanförskap genom att stödja och vägleda personer med funktionsnedsättning att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden. Verksamheten lever vidare i föreningens regi i samarbete med Arbetsförmedlingen. Närliggande kommuner har tagit efter och arbetar efter samma koncept och ytterligare andra kommuner runt om i landet är på gång att starta upp. Föreningen är också godkänd av IVO att bedriva bemanningsföretag.
 50. **Föreningen Grunden Malmö. Unga i Grunden.** Syftet med projektet var att bygga en ungdomssektion inom föreningen som skulle drivas av unga människor med funktionsnedsättning. Nu har en ny ungdomsförening kallad We are one bildats.
 51. **Somaliska Riksförbundet. Navigator – fredsbejakande unga vuxna somalier.** Syftet med projektet var att genom uppsökande verksamhet i skolor, seminarier och konferenser mobilisera och stimulera positiva krafter som motvikt till att unga somalier rekryteras till konflikthärdade länder för att strida. En metod har tagits fram och unga ambassadörer utbildas och fortsätter arbeta förebyggande i föreningar runt om i landet och i samarbete med kommuner. Föreningen har också startat

en stödverksamhet där mammor stödjer mammor vars barn rekryterats till extrema grupper eller är oroliga för att barnen ska resa till konflikthärjade länder för att strida. Verksamheten finansieras inom ramen för föreningen och med stöd från samverkande kommuner.

Överlevnadskategori 3 – Erfarenheterna från projekten lever vidare

Till överlevnadskategori 3 hör projekt som exempelvis har utvecklat en verksamhet, metod eller ett nytt arbetssätt som efter projektets slut används i organisationen eller av aktörer utanför organisationen, exempelvis inom offentlig sektor. Jämfört med kategori 4 är det för dessa projekt svårare att uttala sig om omfattningen.

1. **Stiftelsen Hippocampus.** *Hästen som resurs inom hälsa, vård, skola och omsorg – ett nationellt samverkansprojekt.* Målgruppen är barn, unga och personer med funktionsnedsättning i behov av insatser inom hälsa, vård, skola och omsorg. Projektets syfte var att sprida kunskap om hästunderstödda insatser och att stärka möjligheterna till hästanknutna aktiviteter som friskvård för personer med funktionsnedsättning. Ett nationellt nätverk har bildats och verksamheter som arbetar med hästen som resurs finns på en rad platser runt om i landet inom exempelvis barnhabilitering i Västra Götaland och inom psykiatri i Borås.
2. **Rädda Barnen Österhaninge.** *Speakapp.* Rädda Barnen tillsammans med Haninge Kommun, kommunens Ungdomsråd och Rädda Barnens Ungdomsförbund ville med projektet utveckla och säkerställa ungas deltagande och inflytande i beslut och ställningstagande i frågor och ärenden som berör dem. För att nå målet har målgruppen medverkat och tagit fram en app till mobiler och surfplattor. Appen sprids genom Sveriges Ungdomsråd och flera kommuner har anslutit och abonnerar på appen.
3. **Hammarkullens Folketshusförening.** *Uppdrag 54 – Barnens rättigheter i fokus.* Med projektet önskade föreningen vara påtryckare gällande FN:s barnkonvention genom barns egna engagemang. Barnen har tagit fram en kalender, fotoutställning, film och en webbplats. Föreningen fortsätter att arbeta med film för skolor och ensamkommande i ett nytt arvsfondsprojekt kallat Min resväska.
4. **Föreningen för Fairtrade Sverige.** *Fairtrade i skolan – nationell resurs för hållbart lärande.* Projektet syftade till att ta fram ett digitalt verktyg för att kanalisera och uppmuntra elevers engagemang inom ämnet hållbar utveckling samt att ge lärare och elever ett sammanhang där de kan arbeta med handlingsinriktat hållbarhetsarbete kopplat till läroplanen. Föreningen har tagit fram en webbplats som uppdateras regelbundet och föreningen anlitas på seminarier och konferenser.
5. **Samordningsförbundet Östra Södertörn.** *SE-vägen till arbete.* Projektet är en utbildningssatsning för att få in ett strukturerat sätt att arbeta med arbetsträning i sociala företag. Målgruppen är framförallt personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Projektet har genomförts i nära samarbete med arbetsförmedlingen. En metod har utvecklats och genomförts i de åtta företag som var med i projektet. Samordningsförbundet fortsätter att sprida arbetssättet genom ett pågående socialfondsprojekt.

6. **Stiftelsen Fryshuset. Tillsammans för Sverige.** Projektet handlar om interreligiöst dialogarbete i syfte att motverka främlingsfientlighet och extremism. Utbildningar har hållits för unga i Malmö, Stockholm och Göteborg. Verksamheten fortsätter i Stockholm i föreningens regi som säljer utbildningar till skolor. Föreningen samarbetar också med föreningar i Norge och Finland kring storytelling med hjälp av Kulturkontakt Nord.
7. **Insamlingsstiftelsen Choice. Ungdomar utbildar ungdomar.** Projektet syftade till att utveckla nya arbetssätt och metoder för undervisning i hälsoförebyggande kunskaper i gymnasieskolor. I samarbete med läkarstuderande från Karolinska institutet ville Choice utbilda elever i årskurs 3 till hälsoambassadörer. En metod kallad TUTCH har tagits fram och ca 9 000 elever och över 100 läkarstuderande runt om i landet har utbildats. Kommuner och skolor runt om i landet köper kurser.
8. **RFSU. Sex för alla.** Projektet syftade till att erbjuda informatörsutbildning inom sexualupplysning till personer med intellektuella funktionsnedsättningar, som i sin tur skulle utbilda andra målgrupper genom Peer Education. Verksamheten har spridits över landet. 1 800 personer har utbildats. Föreningen driver verksamheten vidare och anlitas bland annat av daglig verksamhet och LSS-handläggare. För att nå ut bredare har föreningen också startat cafékvällar där målgruppen och anställda i offentlig verksamhet kostnadsfritt kan delta i utbildning och diskutera aktuella frågor på temat.
9. **Noaks ark. Våga vara.** Syftet med projektet var att förbättra hälsa, livskvalitet och den sociala situationen för barn och unga som på ett eller annat sätt lever med hiv, det vill säga barn och unga som själva har hiv eller som har föräldrar, syskon eller andra närstående som har sjukdomen. En mängd aktiviteter har genomförts från utbildningar till utflykter. Föreningen har haft nära samarbeten med en rad andra aktörer så som barnhälsovården, Barnhivcentrum och Smittskydd Sverige. Flera utbildningar har genomförts för personal eller i samarbete med flera av dessa aktörer. Flera av de upprättade nätverken fortsätter att träffas och man har fortfarande workshops med barn, men i mindre skala.
10. **Kulturföreningen Katchikally. Major Tom.** Projektet vänder sig till ungdomar med intresse och inriktning för nutidens undergroundkultur. Föreningen har skapat ett komplement till kulturskolor och studieförbunds olika erbjudanden. Man ville skapa en livescen för dessa unga med 15 platser per år där man erbjöd en utbildning inom olika områden såsom låtskrivande, produktion, artisteri och entreprenörskap. Verksamheten fortsätter i mindre skala i föreningens regi med stöd från Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som finansierar en anställning och verksamheten har inlemmats i ett nytt projekt som har stöd från Playing for Change.
11. **Bräcke Diakoni. Delaktighet med stöd. (Vuxna med funktionsnedsättning och deras föräldrar).** Projektets mål var att uppmärksamma och stödja personer över 18 år med fysiska eller intellektuella funktionsnedsättningar samt föräldrar som har vuxna barn med fysiska eller intellektuella funktionsnedsättningar. Tre filmer och ett

studiecirkelmaterial har tagits fram och Vuxenskolan anordnar nu studiecirkel som drivs inom ramen för kommunens anhängigstöd.

12. **Teaterkooperativet Masthuggsteatern. Stafetten.** Stafetten är ett projekt av konstnärlig, pedagogisk och social art, där äldre barn lämnar över till yngre barn i en stafett. En föreställning som formulerar barnens verklighet och drömmar har spelats för barn i andra stadsdelar. Syftet med stafetten är att arbeta med egenmakt av barn och unga i ett socioekonomisk utsatt bostadsområde. Erfarenheterna från projektet lever vidare i ett nytt projekt, som finansieras av föreningens verksamhetsbidrag och Statens Kulturråd.
13. **Kulturskolerådet. I dina skor.** Barn i kulturskolan samt andra verksamheter som erbjuder kulturaktiviteter för barn och unga och professionella konstnärer inspirerar varandra och genomför kreativa projekt för ömsesidigt mentorskap och konstnärligt samarbete. Syftet är att få in fler dimensioner i kulturskolorna, kulturinstitutionerna och hos konstnärerna. Verksamheten har genomförts i fyra kommuner och samarbetat med ett tiotal kulturinstitutioner. De metoder och arbets sätt som tagits fram används i dag på flera platser runt om i landet.
14. **Kvalitetsteatern. A Lesbians guide to everything.** Syftet med projektet var att skapa ett nationellt arrangörsnätverk av unga lesbiska, en arrangörsguide samt ett bestående digitalt och fysiskt arkiv. Målet var att skapa en modern folkrörelse, en gemenskap som sträcker sig utanför storstadsområdena. Lesbisk frukost med aktiviteter finns nu på flera platser runt om i landet. Verksamheten har tagits över av den nystartade föreningen Lesbisk makt som har stöd från MUCF.
15. **Funktionsrätt Sverige. Alla vinner – standardisering för det universellt utformade och tillgängliga samhället.** Projektets syfte var att öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättning i standardiseringsarbete. Föreningen har genom projektet formaliserat metoder för rekrytering av nya deltagare och stöd till användarrepresentanter. Den fortsatta verksamheten finansieras via SKA-rådets bidrag till kommittéavgiften och Konsumentverkets ekonomiska bidrag till Funktionsrätt Sverige.
16. **Autism- och Aspergerförbundet. Rusta – rätt utvecklat stöd till studenter med Asperger.** Syftet med projektet var att skapa ett nytt strukturerat, individuellt arbetssätt med metoder och verktyg riktat till målgruppen studenter med Aspergers syndrom vid högskola och universitet. Ett metodmaterial har tagits fram och skickats ut till landets samtliga universitet och högskolor. Materialet finns också att tillgå på föreningens hemsida för nedladdning utan kostnad. På KTH i Stockholm fortsätter man att använda sig av erfarenheterna från projektet i mötet med sina studenter.
17. **ABF Malmö. B-Art.** Syftet med projektet var att ge ungdomar i åldrarna 13–18 år redskap för personlig utveckling, språkutveckling och livslångt lärande genom systematisk professionell kreativitetsutveckling och konstnärliga processer. I projektet har unga skapat tillsammans med konstnärer, designers och konsthantverkare. De konstnärssamarbeten som startat lever vidare i studiecirkelform och kommunen betalar hyra för en ateljé.
18. **Inkludera Invest. Inkludera flera.** Syftet med projektet var att ta fram en modell för samverkan mellan ideell, offentlig och privat sektor som

angriper utanförskap från flera fronter. Projektet vänder sig till arbetslösa ungdomar som tagit avstånd från en destruktiv när- och hemmiljö. De unga som utbildats till ledare fortsätter vara verksamma i två av föreningens samarbetsorganisationer som driver socialt entreprenörskap, Maskrosbarn och Idrott utan gränser.

19. **Dalénium – Science Center. Molnspelet.** Syftet med projektet var att genom samverkan mellan grund-, gymnasie- och högskoleelever samt pedagoger och specialister framställa en pedagogisk dataspelsbaserad experimentstation med tillhörande uppslagsverk och lärar- och elevmaterial. Spelets tema är vattnets kretslopp med fokus på molnbildning och klimatpåverkan. Molnspelet är placerat i Dalénium, Science Centers utställningsmiljö och används av besökare och skolklasser.
20. **Maskrosbarn. Kompis – jag är bara en påse med pengar.** Syftet med projektet var att barn och unga skulle komma till tals när det gäller socialtjänstens insatser och beslut om exempelvis familjehemsplacering. En metod har tagits fram som sprids via workshops och föreläsningar som köps in av socialtjänsten.
21. **Falkenbergs Fontänhus Vänner. Ung Aktiv Kraft.** Syftet med projektet var att tillsammans med Falkenbergs gymnasieskola ta fram metoder för hur civilsamhället i samarbete med gymnasiet kan arbeta för att motverka studiefrånvaro eller studieavbrott bland elever med psykisk ohälsa. Projektet har ingått i ett av arbetslagen i skolan och har tagit fram en valbar kurs kallad Arbete och Livskunskap. En person från Fontänhuset arbetar nu som lots på skolan för att stötta de unga. Ungdomarna deltar i Fontänhusets verksamheter efter skolan en dag i veckan.
22. **Riksföreningen Svenska Gospelverkstaden. På samma scen.** Syftet med projektet var att bli en förebild för hur man kan rasera fördomsmurar mellan olika elevgrupper. Projektet har genomförts med skolor parvis, där en skola har med musikinriktning och den andra skolan är utan speciell inriktning eller till exempel en särskola. Projektet avslutas med en gemensam konsert där de står på samma scen och spelar för sina skolor. Unga leder unga. Föreningen fortsätter spela med finansiering från Skapande Skola på olika skolor i mån av efterfrågan.
23. **Föreningen Roofy Safety Ambassadörer. Roofy Safety – Brädsporternas Säkerhetsambassadörer.** Projektet syftade till att öka säkerheten och medvetenheten om säkerhetsaspekten inom bräd-sporterna, i första hand longboard och skateboard. Föreningen har utbildat coacher och ambassadörer. Utbildningsmaterial har tagits fram. Sveriges Skateboardförbund har nu tagit över skyddskonceptet. Föreningen lånar ut material och sprider information om vikten av skydd.
24. **Kulturstorm. Med egna ord.** Projektets syfte var att pröva och utveckla olika metoder för att stimulera läs- och skrivlust hos nyanlända ungdomar genom bland annat självbiografiskt skrivande. Målgruppen är nyanlända ungdomar i åldrarna 16–24 år, med fokus på unga som kommit ensamma till Sverige. Sekundär målgrupp innefattade personal på boende, pedagoger i gymnasieskolans introduktionsprogram, bibliotekspersonal samt föreningsliv och

organisationer som arbetar med nyanlända. Cirkelledare och personal på bibliotek har utbildats, materialet som tagits fram efterfrågats och unga som medverkat i projektet fortsätter vara aktiva och deltar i nya projekt, exempelvis skrivarkurser i skolor. Föreningen och de unga som medverkat deltar i uppläsningar på seminarier och konferenser.

25. **ABF Södra Småland.** *We act!* Syftet med projektet var att minska nyanlända ungdomars utanförskap genom att utveckla en pedagogisk modell som kombinerar teater och folkbildning. Föreningen har tagit fram en metod som används i det fortsatta arbetet och sprids via studiecirkel runt om i landet. Materialet används också av kommuner och folkhögskolor.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 juni 2019

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, M Johansson, Baylan, Hallengren, Hultqvist, Andersson, Bolund, Damberg, Strandhäll, Ygeman, Ekström, Dahlgren, Nilsson, Ernkrans, Lindhagen

Föredragande: statsrådet Lena Hallengren

Regeringen beslutar skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2018